जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, मोरङ

अद्यावधिक-२०८३

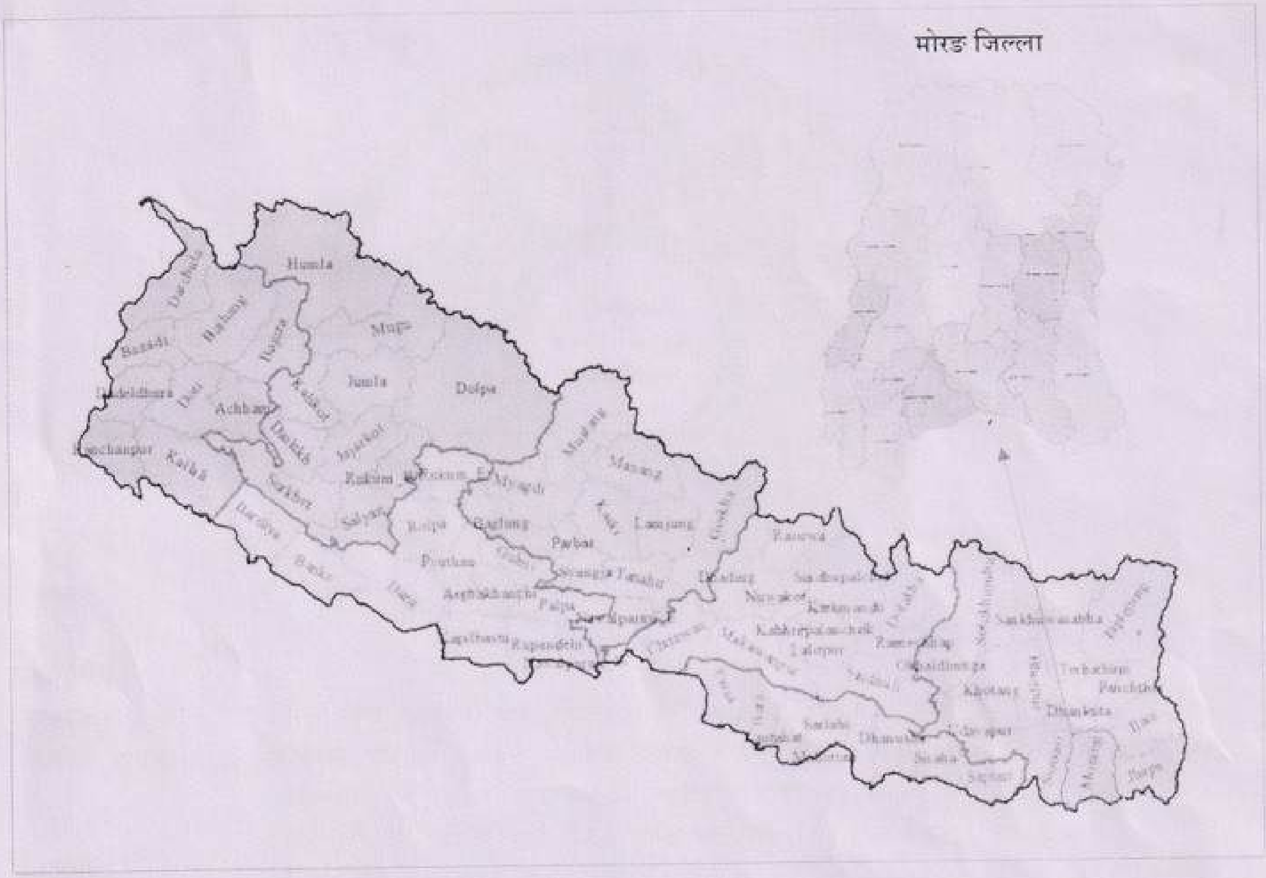

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, मोरङ

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

आधारभुत मानविय मापदण्डका गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरू

प्रकाशकीय

दस्तावेज:	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (अद्यावधिक २०८३), मोरङ
वैधानिक आधार:	नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७५, विपद जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३० र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (संसोधन, २०७६)
सर्वाधिकार:	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, मोरङ
प्राविधिक सहजीकरण:	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मोरङ जिल्ला शाखा विराटनगरको तर्फबाट संजय कामत, तेज श्रेष्ठ र किरण सेढाई
सम्पादन:	पवन राज कोइराला (सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी), परमेश्वर भट्टराई (नायव सुब्बा), गिरीराज खतिवडा, जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ
योजना तयारी:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, मोरङको नेतृत्वमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सबै स्थानीय तहहरु र सरोकारवाला निकायहरुको प्रत्यक्ष सहभागितामा यो जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना - २०८३ तयार गरिएको छ । जिल्ला तहमा रहेका विषयगत क्षेत्रहरुको कार्यशालाले क्षेत्रगत पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट अन्तिम रूप प्रदान गरिएको छ ।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मन्तव्य

मोरङ जिल्ला भौगोलिक, सामाजिक तथा आर्थिक विविधताका साथै विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्का दृष्टिले संवेदनशील जिल्ला हो। बाढी, डुबान, नदी कटान, आगलागी, चट्याङ, हावाहुरी, शीतलहर, लु, महामारीलगायतका विपद्का कारण समय-समयमा जनधन, भौतिक संरचना, जीविकोपार्जन तथा सार्वजनिक सेवामा क्षति पुग्ने गरेको छ। साथै, जलवायु परिवर्तन, तीव्र शहरीकरण तथा जनसंख्या वृद्धिका कारण विपद्का जोखिम र प्रभाव थप जटिल बन्दै गएका छन्।

विपद्को प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न विपद् घटेपछि मात्र उद्धार तथा राहतमा केन्द्रित हुने परम्परागत दृष्टिकोणबाट अघि बढ्दै जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, पूर्वसूचना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वकार्य तथा प्रभावकारी प्रतिकार्यलाई प्राथमिकता दिनु आवश्यक छ। यसै सन्दर्भमा तयार गरिएको जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०८३ मोरङ जिल्लामा विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि महत्वपूर्ण मार्गदर्शक दस्तावेजको रूपमा रहेको छ।

यस योजनाले जिल्लामा सम्भावित विपद्को जोखिम तथा प्रभावको पहिचान, उपलब्ध स्रोत-साधनको विवरण, सम्बन्धित निकायको भूमिका तथा जिम्मेवारी, खोज तथा उद्धार, राहत तथा मानवीय सहायता, स्वास्थ्य सेवा, आपत्कालीन सञ्चार, आश्रय व्यवस्थापन, पुनर्लाभ तथा पुनर्स्थापनाका कार्यलाई व्यवस्थित र समन्वित रूपमा सञ्चालन गर्न आधार प्रदान गर्नेछ। यसले विपद्को समयमा निर्णय प्रक्रियालाई छिटो र प्रभावकारी बनाउन योजनाले महत्वपूर्ण सहयोग पुर्‍याउने अपेक्षा गरिएको छ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि समन्वय, निर्देशन र सहजीकरण गर्ने प्रमुख संयन्त्र हो। यस समितिको नेतृत्वमा स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वास्थ्य तथा अन्य सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, सञ्चार क्षेत्र तथा समुदायबीच प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य कायम गर्नु आवश्यक छ। विशेषगरी विपद्को समयमा उपलब्ध जनशक्ति, उपकरण, राहत सामग्री तथा अन्य स्रोत-साधनको उचित परिचालन र दोहोरोपनरहित सेवा प्रवाहमा अन्तरनिकाय समन्वयको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ।

विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहको क्षमता अभिवृद्धि, समुदायमा आधारित विपद् जोखिम न्यूनीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, पूर्वसूचना प्रणालीको सुदृढीकरण, नियमित अभ्यास तथा कृत्रिम घटना अभ्यास (Simulation Exercise) लाई निरन्तरता दिन आवश्यक छ। यसका साथै महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अन्य जोखिममा रहेका समूहको आवश्यकता र सहभागितालाई सुनिश्चित गर्दै समावेशी विपद् व्यवस्थापन प्रणालीको विकास गर्नुपर्नेमा जोड दिन चाहन्छु।

विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०८३ कागजी दस्तावेजमा मात्र सीमित नरही यसमा उल्लेखित कार्ययोजना, जिम्मेवारी र संयन्त्रलाई व्यवहारमा कार्यान्वयन गर्नु नै यसको वास्तविक सफलता हुनेछ। यसका लागि सबै स्थानीय तह तथा सम्बन्धित सरकारी, गैरसरकारी र मानवीय संस्थाहरूले आ-आफ्नो जिम्मेवारी स्पष्ट रूपमा निर्वाह गर्दै आवश्यक स्रोत-साधनको व्यवस्था, नियमित समन्वय तथा संयुक्त अभ्यासमा जोड दिन आवश्यक छ।

मोरङ जिल्लालाई विपद् उत्थानशील, सुरक्षित तथा जोखिमप्रति सक्षम जिल्ला बनाउने उद्देश्यका साथ जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायसँगको समन्वय र सहकार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लैजानेछ। विपद् व्यवस्थापन साझा जिम्मेवारी भएकाले "समन्वयात्मक पूर्वतयारी, शीघ्र प्रतिकार्य र सुरक्षित पुनर्लाभ" को अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै सबैको सक्रिय सहभागिता र प्रतिबद्धताको अपेक्षा गर्दछु।

अन्त्यमा, विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (DPRP), २०८३ को तयारी तथा कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा योगदान पुर्‍याउनुहुने सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विकास साझेदार संस्था, निजी क्षेत्र, सञ्चारकर्मी, स्वयंसेवक तथा समुदायप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट मोरङ जिल्लामा विपद् बाट हुने मानवीय तथा भौतिक क्षति न्यूनीकरण गर्दै सुरक्षित, समावेशी र उत्थानशील समाज निर्माणमा महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद।

(युवराज कटेल)
प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विषयसूची

खण्डः एक परिचय	१-३
१. जिल्लाको परिचय	१
१.१ भौगोलिक अवस्थिति	२
१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र विभाजन	२
१.३ जलवायु	२
१.४ प्रमुख नदी तथा जल भण्डार	२
१.५ भू-उपयोगको स्थिति	२
१.६ जनसंख्या विवरणः	३
खण्डः दुई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि र उद्देश्य	४-८
२.१ योजनाको पृष्ठभूमि	४
२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरुः	४
२.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजाः	५
२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकिया	६
२.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमाः	७
२.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	७-८
२.७ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह	८
२.८ पूर्वतयारीका मान्यताहरू	८
खण्डः तीन विपद् जोखिमको अवस्था	९-३२
३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण	९
३.१.१ मोरङ जिल्लाका प्रमुख १० प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरुः	१०
३.१.२ विगतमा विपदबाट भएको क्षति	११
३.१.३ जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु	१२
३.१.४ बाढीबाट प्रभावित हुने स्थानीय तह र क्षेत्रहरु	१२
३.१.५ आगलागी	१३-१६
३.१.६ जिल्लाको भौतिक संरचनाको अवस्थाः	१६
३.१.७ जिल्लाका पालिकाहरुमा पहिरोबाट प्रभावित क्षेत्र	१७
३.१.८ वन्यजन्तु आक्रमण/मानिस र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्वः	१७
३.१.९ चट्याङबाट प्रभावित क्षेत्र	१८
३.१.१० सडक दुर्घटना	१८
३.१.११ विगत ५ वर्ष यता विपद्को कारण भएको मानवीय क्षति	१८
३.१.१२ अपाङ्गताको विवरणः	१९
३.१.१३ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कनः	२०-२१
३.१.१४ बाढीबाट प्रभावित स्थानीय तहहरु र प्रभावित हुने क्षेत्रहरु	२२-३०
३.२. कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था	३२

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

३.२.१ नेपालको संविधान, २०७२	३२
३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४	३२
३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४	३२
३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५	३२
३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७५	३२
३.३. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण	३२
३.४. प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण	३३
३.५. सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा	३३
खण्डः चार सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)	३४-४०
४.१ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको व्यवस्थाः	३४
४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचयः	३४
४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य	३४
४.१.३ विषयगत क्षेत्र निर्धारण	३५
४.२ विषयगत क्षेत्रका आधारमा सामान्य पूर्वतयारी योजना	३५
४.२.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management)	३५-३६
४.२.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)	३६-३७
४.२.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management)	३७-३८
४.२.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)	३८
४.२.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)	३८
४.२.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH)	३८-३९
४.२.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection)	३९
४.२.८ आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency)	३९
४.२.९ बन्दोबस्ती क्षेत्र (Logistic Management)	३९-४०
४.२.१० भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure)	४०
खण्डः पाँच पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना (पूर्वानुमान सम्भव हुने प्रकोपहरूको लागि)	४०-४२
(क) १० दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र	४०
(ख) ३ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र	४१
(ग) १ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र	४१-४२
खण्डः छ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)	४३-८७
६.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management)	४३
६.१.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचय	४३-४४
६.१.२ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य	४४-४५
६.१.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना	४५-४७
६.१.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी	४८-४९
६.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)	५०
६.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचय	५०

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६.२.२ सम्भावित परिदृष्य ५०-५१
६.२.३ विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य ५१-५३
६.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ५१-५४
६.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ५३-५४
६.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management) ५५
६.३.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ५५-५६
६.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ५७
६.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ५७-५८
६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ५८-५९
६.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood) ६०
६.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ६०-६१
६.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ६१
६.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ६२-६३
६.४.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ६३-६४
६.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) ६४
६.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ६४-६५
६.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ६६
६.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ६६-६८
६.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ६८
६.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH) ६९-७१
६.६.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य ६९
६.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ७०
६.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ७०-७१
६.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ७०-७१
६.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection) ७३-७
६.७.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य ७३-७४
विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू
६.७.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ७५
६.७.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ७५-७६
६.७.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ७६-७७
६.८ आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency) ७७
६.८.१ विपद् पछिको परिदृश्य (Post Disaster Scenerio) ७८
६.८.२ आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्य ७८
६.८.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ७९
६.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ८०
६.९ बन्दोवस्ती क्षेत्र (Logistic Management)

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

६.९.१ बिपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य	८२-८२
६.९.२ क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य	८२
६.९.३ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप	८२-८३
६.९.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी	८३
६.१० भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure)	८४
६.१०.१ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप	८५-८६
६.१०.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी	८६-८७
खण्ड: सात आवश्यकताको लेखाजोखा	
७.१ विषयगत स्रोत साधनको आँकलन	८८
७.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण	८८
७.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरण:	८९-९८
७.१.३ खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची	९९
७.१.४ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची	९९
७.१.५ खानेपानी तथा सरसफाई	१००
७.१.६ संरक्षण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची	१००-१०१
७.१.७ शिक्षा क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची:	१०२
७.१.८ आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान क्षमता तथा स्रोतहरु:	१०२
७.२ जिल्लाका विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्षमता	१०३
७.३ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र	१०४
७.४ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य	१०४-१०५
खण्ड: आठ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना	
८.१. लक्ष्य र सूचकहरू	१०६
८.२ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई	
अनुसूचीहरु:	१०७-१५७
अनुसूची १ : मोरङ जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण:	१०७-१११
अनुसूची २: जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु	११२
अनुसूची ३: मोरङ जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु	११२-११६
अनुसूची ४ : नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरण	११७-१२१
अनुसूची ५: मोरङ जिल्लाको बिभिन्न स्थानमा रही कार्यरत नेपाल प्रहरीका कार्यालयका प्रमुखहरुको विवरण	१२२
अनुसूची ६ : मोरङ जिल्ला स्थित स. प्र. बल नेपालका युनिटहरुको सम्पर्क विवरणहरु	१२२
अनुसूची ७: स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको नाम सम्पर्क विवरण	१२२
अनुसूची ८: स्थानीय तहका कार्यालयमा रहेका विपद सम्पर्क व्यक्तिहरुको नामावली	१२३
अनुसूची ९: जिल्ला र स्थानीय तहमा कार्यरत स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु	१२३-१२६
अनुसूची १० : जिल्लामा रहेका रेडियो / एफ एम स्टेशनहरु	१२६
अनुसूची ११ : मोरङ जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्बर	१२७-१२९
अनुसूची १२ : मोरङ जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण	१२९-१३४

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

अनुसूची १३ : मोरङ जिल्ला र आसपासमा रहेका वारुणयन्त्र सम्वन्धी विवरण 135

अनुसूची १४ : मोरङ जिल्लामा भएका शववाहन सम्वन्धी विवरण 135

अनुसूची १५ : मोरङ जिल्लामा भएका हेभी उपकरणहरु सम्वन्धी विवरण 135-136

अनुसूची १६ : सुरक्षित स्थान 136-145

अनुसूची १७ मोरङ जिल्लामा सुरक्षा निकायसंग रहेका motor Boat / रवर बोट हरुको विवरण 146

अनुसूची १८ मोरङ जिल्लामा रहेको हेलि प्याडको विवरण 146

अनुसूची १९ : विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्त 147

अनुसूची २० : अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त 148

अनुसूची २१ : आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि स्फियर मापदण्ड 148-152

अनुसूची २२ : विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम 152-157

सन्दर्भ सामाग्रीहरु 157

प्रमुख जिल्ला अधिकारी

खण्डः एक
परिचय

१. जिल्लाको परिचय

कोशी प्रदेशको ऐतिहासिक गौरव बोकेको मोरङ जिल्ला जनसंख्याको दृष्टिकोणले नेपालको दोस्रो तथा विकास सूचकाङ्कको आधारमा चौथो स्थानमा रहेको छ । प्राचीनकालमा विराट राजाको राजधानी मोरङमा रहेको थियो। कालान्तरमा यसै जिल्लामा "हाङ" नामक किराती राजाले राज्य सञ्चालन गरेको पाइन्छ । त्यसबेला यस प्रशासनिक क्षेत्रलाई "मावारङ" भनिन्थ्यो । पछि, "मावारङ" भन्ने शब्द नै अपभ्रंश भई मोरङ भन्न थालिएको हो भन्ने किंवदन्ती रहेको छ । ८० प्रतिशत भू–भाग तराइले ओगटेको यो जिल्ला पूर्वी नेपालको औद्योगिक एवं व्यापारिक केन्द्रको रुपमा परिचित छ ।

मोरङ जिल्लाको आकृति उत्तर दक्षिण लम्बाईमा आयताकारको छ । जमिनको बनावट अनुसार यस जिल्लामा पहाडी क्षेत्र, भावर क्षेत्र र तराई क्षेत्र रहेको छ । उष्ण, अर्धउष्ण र समशीतोष्ण हावापानी भएको यस जिल्लामा अधिकतम तापक्रम ४३ डिग्री सेल्सियस देखि न्यूनतम ३.७ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्दछ । वार्षिक औषत वर्षा १८१२ मि.मि. हुने गरेको छ । पहाडी खण्ड निकै विकट रहेतापनि फलफूल तथा तरकारी उत्पादनमा क्रमशः विकसित बन्दैछ । बीचको भावर क्षेत्रमा ढुङ्गेनी माटो भएकोले उत्पादन कम हुन्छ । तराई क्षेत्र समथल तथा मलिलो भएकाले धान, मकै, गहुँ तोरी जस्ता कृषिवाली राम्रो उत्पादन हुन्छ ।

महाभारतकालीन विराट राजाको दरवार, राजारानी धिमाल पोखरी, गोविन्दपुरको सुनवर्षी पोखरी, हरैंचाको किच्चक गढी, डाईनियाको हरिश्चन्द्र गढी, कानेपोखरीलगायत ऐतिहासिक स्थलहरु रहेको मोरङ जिल्ला धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण छ । सांस्कृतिक विविधता तथा विभिन्न जातजातिको बसोबास भएकोले आ–आफ्नै भेषभुषा तथा रहनसहन र संस्कृति यहाँ देख्न सकिन्छ । उत्पादन, अवसरको उपलब्धता तथा शहरीकरणको बढ्दो प्रभावका कारण अन्य जिल्लाबाट बसाई सरेर आउने क्रम बढ्दो छ ।

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

पूर्व	झापा जिल्ला र इलाम जिल्ला (मावा खोला)
पश्चिम	सुनसरी जिल्ला (बुढी/केसलिया खोला)
उत्तर	धनकुटा, पाँचथर
दक्षिण	विहार राज्य, भारत
अक्षांश	२६' २०" उत्तर देखि २६'५३" उत्तर
देशान्तर	८७'११" पूर्वदेखि ८७'४१" पूर्व
क्षेत्रफल	१८५५ वर्ग कि.मी
औषत लम्वाई	लगभग ४६ कि.मी. (पूर्व पश्चिम)
औषत चौडाई	लगभग ५४ कि.मी. (उत्तर दक्षिण)
उचाई	समुद्र सतहबाट करिब ६० मी. देखि २४१० मी. सम्म

१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक क्षेत्र विभाजन

प्रदेश	कोशी प्रदेशको राजधानी
जिल्ला सदरमुकाम	विराटनगर
प्रतिनिधि सभा निर्वाचन क्षेत्र	६
प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र	१२
महानगरपालिका	१
नगरपालिका	८
गाउँपालिका	८

१.३ जलवायु

हावापानी	उष्ण र समशितोष्ण
वार्षिक औषत वर्षा	१८१२ मि.मि.
तापक्रम अधिकतम	४३' सेल्सियस
तापक्रम न्यूनतम	३.७' सेल्सियस

१.४ प्रमुख नदी तथा जल भण्डार

- जलभण्डार वा जलश्रोतको हिसाबले मोरङ जिल्लामा प्रसस्तै खोला नाला तथा पोखरीहरु छन् । यहाँका खोलानालाहरु विशेषतः तीन प्रकारका छन् ।
- महाभारत क्षेत्रबाट उत्पत्ति भई आएका जसमा खदम, चिसाङ्ग, मावा, रतुवा, बक्राहा खोला आदि हुन्। यी खोलाहरुमा हिउँद याममा पनि प्रायः पानी बगिरहन्छ ।
- अन्य समयमा सामान्य पानीको बहाव रहेतापनि बर्षा याममा पानीको बहाब धेरै हुने खहरे तथा अन्य खोलाहरुमा बुढी, सिंघिया, लोहन्द्रा, डाँस, केसलिया, मरिया, बक्राहा, बेतौना, जुडी, साखारे आदि छन् । अन्य साना खहरे खोलाहरु पनि प्रशस्तै छन् ।
- साथै यस जिल्लामा उल्लेखनीय तालहरु नभएतापनि गाउँमा साना पोखरीहरु प्रशस्तै पाइन्छन्। जस मध्ये रतुवामाइ नगरपालिकाको सुनवर्षी पोखरी, कानेपोखरी गाउँपालिकाको कानेपोखरी, भोगटेनीको राजारानी धिमाल पोखरीलाई ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिले पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

१.५ भू–उपयोगको स्थिति

सि.नं.	कूल क्षेत्रफल	१,८५,५०० हेक्टर
१.	खेती योग्य क्षेत्र	१,०५,२७० हेक्टर
२.	सिंचित क्षेत्र	६८,५४० हेक्टर
३.	वन क्षेत्र	४३,१८४ हेक्टर
४.	नदी सडक नहर	४,०६९ हेक्टर
५.	आवास क्षेत्र	५,०५९ हेक्टर
६.	पहाड पाखा बाँझो पर्ति	१५,६०२ हेक्टर

स्रोतः जिल्ला पार्श्वचित्र मोरङ, २०७०

१.६ जनसंख्या विवरणः

वि.स. २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्याङ्कअनुसार यस जिल्लाको कुल घरधुरी संख्या २,७२,२८३ र कुल जनसंख्या ११,४८,१५६ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४८.६० र महिला ५१.४० प्रतिशत रहेको छ ।

पछिल्लो २० बर्षमा जिल्लाको जनसांख्यिक अवस्थाः

साल	पुरुष		महिला		कूल जम्मा	बृद्धिदर
	जम्मा	प्रतिशत	जम्मा	प्रतिशत		
२०५८	४,२२,३४८	५०.१३	४,२०,१२४	४९.८७	८,४२,५०७	
२०६८	४,६६,७१२	४८.३४	४,९८,६५८	५१.६६	९,६५,३७०	
२०७८	५,५७,५१२	४८.५६	५,९०,६४४	५१.४४	११,४८,१५६	१.६६ प्रतिशत

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

पालिकागत जनसंख्याको विवरण

२०६८ सालको जनगणना अनुसार जिल्लामा २,१३,९९७ परिवारमा ९,६५,३७० जनसङ्ख्या भएकोमा २०७८ सालमा २,७२,२८३ परिवारमा ११,४८,१५६ जनसङ्ख्या पुगेको छ अर्थात् वार्षिक जनसङ्ख्या बृद्धिदर १.६६ प्रतिशतले बढेको देखिन्छ । औसत परिवार संख्या ४.२२ भएको यो जिल्लामा लैङ्गिक अनुपात ९४.३९ रहेको छ। तराईको सुगम जिल्ला भएकोले यहाँको जनघनत्व ६१९ व्यक्ति प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ भने साक्षरता प्रतिशत ७८.६१ रहेको छ जसमा पुरुषको साक्षरता प्रतिशत निक्कै बढी छ ।

तालिका नम्बर : जनसंख्या सम्बन्धी विवरणः

स्थानीय तह	घरधुरी	जनसंख्या			परिवारको आकार	लैङ्गिक अनुपात	जनघनत्व	२०६८ को जनसंख्या
		जम्मा	पुरुष	महिला				
विराटनगर मनपा	५६९१९	२४३९२७	१२१९५४	१२१९७३	४.२९	९९.९८	३१६८	२१४६६३
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१२०२१३	५७०१८	६३१९५	४.०३	९०.२३	१०९१	८०५१८
बेलवारी नपा	२०४५९	८१७७१	३८२९७	४३४७४	४.००	८८.०९	६१६	६५८९२
रङ्गेली नपा	१३२०६	५७४९४	२७९७४	२९५२०	४.३५	९४.७६	५१४	५२०१३
पथरीशनिश्चरे नपा	१७९८०	७२४५१	३३९८४	३८४६७	४.०३	८८.३५	९०८	६११३२
उर्लावारी नपा	१७६५०	७०९०८	३३३५६	३७५५२	४.०२	८८.८३	९५०	५४६९६
रतुवामाई नपा	१४५०८	६११३९	२८९९९	३२१४०	४.२१	९०.२३	४३०	५५३८०
सुनवर्षी नपा	१२६८४	५६०३४	२६९९५	२९०३९	४.४२	९२.९६	५२७	५०७५८
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	३३१६७	१५८८८	१७२७९	३.९९	९१.९५	२०९	२८७०८
केराबारी गापा	८५७३	३४५०४	१६४१५	१८०८९	४.०२	९०.७५	१५७	३०४३१
लेटाङ गापा	९३५७	३८१५२	१८०३८	२०११४	४.०८	८९.६८	१७४	३२०५३
कानेपोखरी गापा	१०६६३	४३१९३	२०४०५	२२७८८	४.०५	८९.५४	५२१	३८०३३
धनपालथान गापा	९९२५	४५३४८	२२१९६	२३१५२	४.५७	९९.२५	६४५	३९३९४
जहदा गापा	९८६९	४७६३९	२४०३५	२३६०४	४.८३	१०१.८३	७६४	४१८१९
कटहरी गापा	१०४९५	४८५१०	२४३४२	२४१६८	४.६२	१००.७२	९४०	३९७७५
ग्रामथान गापा	९३७७	३६०२४	१७४९७	१८५२७	३.८४	९४.४४	५०१	३२७२७
बुढीगंगा गापा	१२३६०	५१४९७	२५३०७	२६१९०	४.१७	९६.६३	९१३	४१५८६
संस्थागत	१२३	६१८५	४८१२	१३७३				
जम्मा	२७२२८३	११४८१५६	५५७५१२	५९०६४४	४.२२	९४.३९	६१९	९६५३७०

स्रोतः राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

खण्डः दुई

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको पृष्ठभूमि र उद्देश्य

२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

नेपाल भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर तातोहावा जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्ता विपदहरुकाे व्यवस्थापन गर्न समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ। आपत्कालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनले ठूलो प्रभाव पर्दछ । तसर्थ प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्का घटनाबाट हुन सक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि र विपद्को समयमा मानवको जीवन रक्षाकालागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । विपदबाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत सेवा सुविधाहरूको हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारी महत्वपूर्ण हुन्छ । तसर्थ प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट हुन सक्ने विपद्का घटनाबाट मानिसको जीउधन, विकास पूर्वाधार तथा सेवाहरूको क्षतिलाई कम गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुर्याउँदछ । यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ । यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७” को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तरक्रिया गरी जोखिम न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्दै आएको छ । सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधीकरण गर्ने क्रममा “विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)” ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी **“जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, (अद्यावधिक २०८३)”** तर्जुमा गरिएको छ ।

विपद् व्यवस्थापनका विभिन्न चरणमा गरिने कार्यहरूमध्ये विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तर्जुमा र कार्यन्वयन विपद् जोखिम व्यवस्थापनको एक महत्वपूर्ण कार्य हो । यसले विपद् पहिले पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित कार्य (पूर्वसुचना र पूर्वकार्य) र विपद्को समयमा प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिन्छ । पूर्वतयारी विना सुव्यवस्थित र प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्न कठिनाई हुने भएकाले विपद् पूर्वतयारीलाई यस योजनामा विशेष महत्व दिइएको छ साथै विपद् सृजित आपतकालिन अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, मनोसामाजिक परामर्श सेवा र राहत वितरण कार्यलाई ब्यवस्थित गर्दै मानवजीवनको रक्षा गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य रहेको छ ।

२.२ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका उद्देश्यहरुः

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम् उपयोग गर्दै प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ ।

योजनाका विशिष्ट उद्देश्यहरु देहायबमोजिम रहेका छन्;

- विपद जोखिम संवेदनशीताको लेखाजोखा गरि पूर्वतयारी गर्नु गराउनु,
- विपदको जोखिममा रहेका समुदायहरुमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वसुचना संप्रेषण गरि पूर्वकार्यहरु गर्नु गराउनु,
- विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- विपद् प्रभावित व्यक्तिहरु सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु,
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्थानीय तह, रेडक्रस तथा अन्य सराेकारवाला निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्यलाई थप मजबुत बनाउनु,
- उपलब्ध साधन–स्रोतहरुको अधिकतम उपयोग गर्दै संघिय तथा प्रादेशिक सरकारबाट भएका निर्णयहरुको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुसँग प्रभावकारी समन्वय गर्नु,
- विकास प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूलप्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद्पछिको प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्नु ।

२.३. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजाः

विपद् जोखिम व्यवस्थापनका चरणहरु मध्ये विपद् पूर्व जोखिम न्यूनीकरणका आधारभूत कार्यहरु, विपद् पश्चात स्थिति सामान्य नभएसम्म गरिने प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी र तत्कालीन पुनर्लाभका कार्य गरिने भएकाले यस योजनाबाट विपद् प्रभावितहरुको अधिकारको रक्षा, आपतकालीन जीविकोपार्जनमा सहयोगका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस योजनाका केही अपेक्षित नतिजा देहायअनुसार हुने प्रक्षेपण गरिएको छः

- विपद् पहिले गर्नुपर्ने आधारभूत पूर्वतयारीका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोग कार्यलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सरोकारवाला र समुदायबीच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि हुनेछ ।
- प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार, कर्तव्य र दायित्वको बारेमा सचेत हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सदभाव अभिवृद्धि भएर विपद्को सामना गर्न सबै एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड भएकाले मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायक निकायमा जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास हुनेछ ।

२.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८३ तर्जुमाका क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सबै स्थानीय तहका विपद फोकल सम्पर्क व्यक्तिहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी एवं जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूसंगको सहकार्यमा यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरिएको छ साथै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

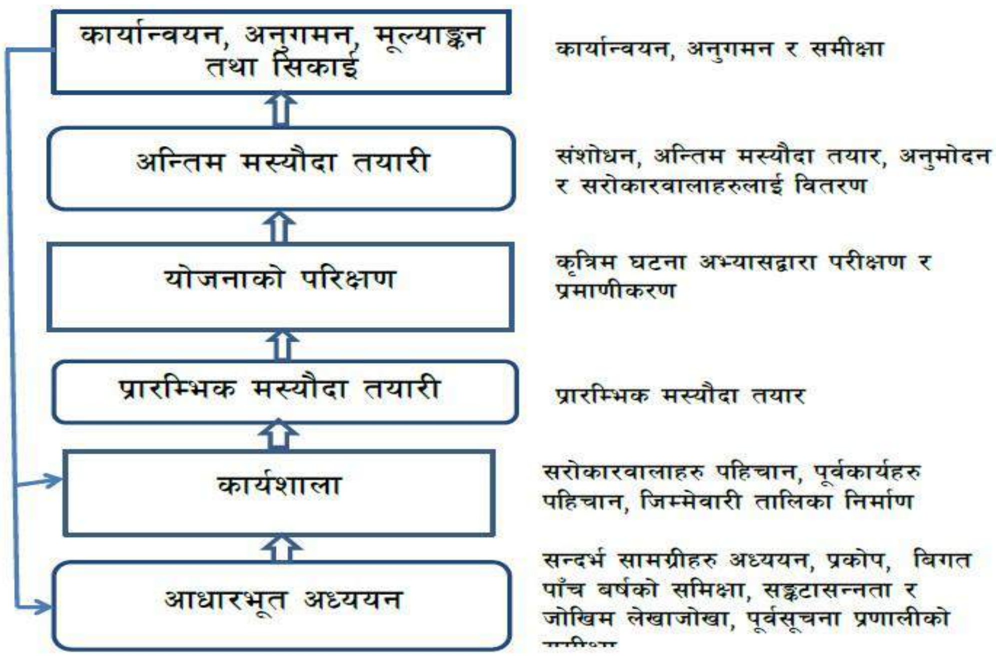

जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२ ले तय गरेका १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) सँग समन्वय र सहकार्य गरि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक समेत गरी योजनाको मस्यौदा तयार गरिएको थियो । योजनाको परीक्षणका लागि मिति २०८३/०२/२२ गते सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल ३ नं. गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङको अगुवाई तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी समेतको समन्वयमा विराटनगर ५ केसलिया खोलामा बाढीमा आधारित सिमुलेशन गरी पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने कार्य भयो । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त भएका राय सुझावहरुलाई समेत समावेश गरी जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८३ तयार गरिएको छ ।

२.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाका सीमाः

यस योजनाका सीमाहरु देहायबमोजिम रहेका छन्;

- यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा प्रकोपहरु भूकम्प, बाढी, डुबान, आगलागी, चट्याङ जस्ता विपद्का घटनाबाट प्रभावित घरधुरी एवम् परिवार संख्याहरु अनुमान गरिएको छ । राष्ट्रिय विपद् जोखिम

न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणको प्रक्षेपण अनुरुप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

- कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणाका आधारमा तर्जुमा गरिएको छ। जिल्ला स्थित मानवीय सहायतामा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरुले आफ्नो नेतृत्वलाई प्रभावकारी नबनाएको खण्डमा क्षेत्रगत अवधारणाको कार्यान्वयन कमजोर हुन सक्नेछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोवस्ती व्यवस्थापन र आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा योजना महत्वपूर्ण हुन्छ । अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरुप विभिन्न विषयगत समितिका बैठकहरु बसी यस सम्बन्धमा थप गृहकार्य गरी स्पष्टता कायम गर्न सकिएमा मात्र यो योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ ।
- विपद् पर्दाको अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुन सक्ने भएकोले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ ।
- प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिले क्षेत्रगत रूपमा दक्ष जनशक्ति तयार गर्नुपर्नेछ ।
- यस योजनामा समुदायस्तरमा गएर सूचना संकलन गरिएको छैन जसले कति घरधुरी प्रभावित हुन सक्छन् भनेर यकिन तथ्याङ्क लिन सकिएको छैन । सबै स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त भएका बिवरणहरु र बाढीको घटनामा प्रभावित जनसंख्यामध्ये शिविरमा आश्रित हुनु परेको विवरणलाई आधार मानी प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी र जनसंख्या लिइएको छ ।
- योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र, गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी क्षेत्र, संयुक्त राष्ट्र संघका निकायहरुले वार्षिक योजना बनाउदा यसमा रहेका पक्षहरुलाई समेत समेटी योजनामा राख्ने र बजेट छुट्याउनुपर्ने हुन्छ ।

२.६ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापनका तिन चरण अन्तरगतका बिबिध कार्यहरुमध्ये विपद पश्चात प्रतिकार्य योजनाको कार्यन्वयन गर्ने गरिन्छ । जुन योजना विपद्का घटना घटे लगत्तै देखि स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ ।आपतकालिन समय ज्यादै संवेदनशील हुने र यस समयमा गरिने मानवीय सहयोगका कार्यले क्षति तथा नोक्सानी उल्लेख्य मात्रामा घटाउन सकिने भएकाले यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको हुन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छः

- मानवीय सहायता एवम् विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय एवं उपलब्ध स्रोत साधन पहिचान गराउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अपुग स्रोत (खाडल) पहिचान गरी त्यसको पूर्तिको व्यवस्था गर्न आवश्यक वातावरण मिलाउँछ ।

- विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा विभिन्न विषयक्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरुको भूमिका निर्धारण गरी विपद्का असरहरुको सामना गर्न एकीकृत प्रयासलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ ।
- विपद् प्रभावितहरुलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वकोबारेमा सचेत गराउँछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपतकालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धिको लागि मार्ग प्रशस्त गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- स्रोतको सही सदुपयोग गरी प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पीडाबाट मुक्ति दिने बाटो तयार गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

२.७ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको लक्षित समूह

यस जिल्लामा बाढी कटान, डुवान, भूकम्प, चटयाङ्ग, हावाहुरी, पहिरो, जनावर आतङ्क, सर्पदंश आदि प्रकोपहरु समस्याहरुको रुपमा बढ्दो क्रममा छन् । बिगतका वर्षहरुको प्रभाव तथा क्षतिलाई मध्यनजर एवं बिश्लेषण गरि यस बर्ष हुन सक्ने सम्भावित क्षति र जिल्लामा उपलब्ध स्रोत साधन र क्षमतालाई मध्यनजर गरी यो योजना तर्जुमा गरिएको छ ।

२.८ पूर्वतयारीका मान्यताहरू

पूर्वतयारी कार्य गर्दा सबै साझेदारहरूले अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्;

- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमार्फत एकद्वार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुनेछ। प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले समन्वयका लागि अन्य संघसंस्थाहरूको सहयोग लिन सक्नेछ ।
- विषयगत क्षेत्रबाट समेत आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मूख्य माग वा आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्ने विषयलाई बढी ध्यान दिनु पर्नेछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि दक्ष जनशक्ति, सामाग्रीहरु, आर्थिक, भौतिक सुविधा तथा स्थानीय सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिबृद्धि गरि प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ ।
- पूर्व निर्धारित रुपमा समन्वय, सहयोग, साझेदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रणको कार्यमा एकरुपता कायम गरिनेछ ।

खण्डः तीन
विपद् जोखिमको अवस्था

३.१. विगतका विपद्हरूको विश्लेषण

यस जिल्लामा महाभारत र चुरे पर्वतमालाबाट उत्पन्न भएर बग्ने दर्जनौं साना, मझौंला तथा ठूला खोलानालाहरुमा आएको बाढीका कारण मोरङ जिल्लाका बिभिन्न क्षेत्रहरु बर्षेनी विपत्ति झेल्न बाध्य भएका छन् । विपद् पूर्वतयारीका विषयमा पर्याप्त ज्ञानको अभाव, नदी कटान क्षेत्रहरुमा कमजोर तटबन्ध, नदी तटिय क्षेत्रमा मानव बस्ती तथा पूर्वाधारहरु हुनु, नदीले आफ्नो बहाव परिवर्तन गर्दै जानु, प्राकृतिक श्रोत साधनको अत्यधिक दोहन हुनु, विकास निर्माणका कार्यहरुमा विपद् संवेदनशीलता ख्याल नगर्नु आदि यसका मुख्य कारणहरु रहेका छन् । बर्षायाममा थोरै समयमा अति पानी पर्नु, लामो समयसम्म पानी पर्नु, खोला खोल्सामा अत्यधिक पानी बग्नु, पहिरोग्रस्त क्षेत्र र नदी किनारका बासिन्दा बिस्थापित हुनु, खेतीयोग्य जमिनमा क्षति हुनु, कृषि बाली तथा पशु चौपायाको क्षति आईपर्नु, भौतिक तथा मानवीय क्षति जस्ता विपद्जन्य घटना आई पर्ने गरेका छन् ।

३.१.१ मोरङ जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु र प्राथमिकतामा रहेका प्रकोपहरुः

प्रकोप	बाढी डुवान	सडक दुर्घटना	तातो हावाको लहर (लु)	आगलागी	चट्याङ	जनावर आतङ्क	हावाहुरी	शीतलहर	महामारी	पहिरो	सर्पदंश	सुख्खा खडेरी
बाढी डुवान		बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान	बाढी डुवान
सडक दुर्घटना			सडक दुर्घटना	आगलागी	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना	सडक दुर्घटना
तातो हावाको लहर (लु)				आगलागी	चट्याङ	तातो हावाको लहर (लु)	तातो हावाको लहर (लु)	तातो हावाको लहर (लु)	तातो हावाको लहर (लु)	तातो हावाको लहर (लु)	तातो हावाको लहर (लु)	सुख्खा खडेरी
आगलागी					आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी	आगलागी
चट्याङ						चट्याङ	हावाहुरी	चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	चट्याङ	सुख्खा खडेरी
जनावर आतङ्क							जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	जनावर आतङ्क	सुख्खा खडेरी
हावाहुरी								हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी	हावाहुरी
शीतलहर									शीतलहर	शीतलहर	शीतलहर	शीतलहर
महामारी										पहिरो	सर्पदंश	सुख्खा खडेरी
पहिरो											सर्पदंश	सुख्खा खडेरी
सर्पदंश												सर्पदंश
सुख्खा खडेरी												
अंकभार	११	९	६	१०	६	५	६	४	०	१	३	५
स्तर	पहिलो	तेस्रो	छैठौं	दोस्रो	पाँचौं	आठौं	चौथौं	नवौं	बाह्रौं	एघारौं	दशौं	सातौं

नोटः नेपालको भौगर्भिक अवस्था, भौगोलिक अवस्था, पुराना र कमजोर भौतिक संरचना र जनघनत्वका कारण क्षतिको सम्भावना बढी हुने भएकोले **भूकम्प** लाई प्रमुख प्रकोपका रुपमा राख्दै यसमा तुलना गरिएको छैन।

३.१.२ विगतमा विपदबाट भएको क्षतिको विवरण:

विपद्	२०८२/२०८३			२०६९ देखि २०८१ सम्म प्रभावित
	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	आर्थिक क्षति	
बाढी तथा डुवान	१ जना मृत्यु	३०४ घर		घर क्षति १२,७३५ मानिस मृत्यु ४४ जना, घाईते ६ जना क्षति रु. २३,६२,५१,२९२
आगलागी	३ जना मृत्यु ४५ जना घाइते	१३१ घर क्षति, गोठ ४५ क्षति	९,५२,६६,०८०/-	घर १,३११, गोठ २२७ मानिस मृत्यु १३ जना, घाईते २२ जना क्षति रु. ८६,१६,५७,३५९
चट्याङ	२ जना मृत्यु २ जना घाइते	२ घर	२,००,०००/-	घर ६, गोठ ३ मानिस मृत्यु ४५ जना, घाईते १६ जना क्षति रु. ११,७०,०००
हावाहुरी	३ जना घाइते	२९ घर	६४,५०,०००/-	घर ४००, गोठ १४ मानिस मृत्यु ९ जना, घाईते १३ जना क्षति रु. २,७५,२७,५००
सडक दुर्घटना	११६ जना मृत्यु ३४६५ घाइते		२,८८,५५,०००/-	-
जगली जनावर आतङ्क	३ जना मृत्यु ८ जना घाइते	२५ घर क्षति	४९,१७,५००/-	घर ७९, मानिस मृत्यु १०, घाईते १० क्षति रु. ५७,८५,०००
सर्पदंश	६ जना मृत्यु, ३० जना घाइते			
महामारी (कोभिड)				कोभिड जम्मा संक्रमित ३६,८७३ जना मृत्यु ५१० जना
जम्मा	**१३१ मृत्यु** **३५५३ जना घाइते**	**४९१ घर,४५ गोठ**	१३,५६,८८,५८०/-	**घर क्षति १४५३१** **मानिसको मृत्यु १२१ जना,घाइते ६७** कोभिड जम्मा संक्रमित ३६,८७३ जना,मृत्यु ५१० जना **क्षति रु.२७०,७३३,७९२**

नोटः सा घा - साधारण घाइते र ग.घा. – गम्भिर घाइते

स्रोतः जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ २०८३

३.१.३ जिल्लाका प्रमुख प्रकोपहरु

मोरङ जिल्लामा विगतका वर्षहरुमा भएका विपद्का घटनाहरुलाई विश्लेषण गर्दा बाढी, आगलागि सडक दुर्घटना, जनावरको आतंक, खडेरी, तातो हावाको लहर, चट्याङ, सर्पदंश जस्ता विपद्हरुले जनधनको अधिक क्षति पुर्याउदै आएको छ ।

३.१.४ बाढीबाट प्रभावित हुने स्थानीय तह र क्षेत्रहरु

मोरङ जिल्लाका प्रमुख खोला एवम् नदीहरु साथै तिनले क्षति गर्ने मुख्य स्थानहरुः

क्र.सं.	खोला/नदीको नाम	प्रभावित स्थानीय तह	विगतमा प्रभावित र आगामी समयमा प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु
१	बुढी/केशलिया	सुन्दरहरैचा न.पा, बुढीगंगा गा.पा., बिराटनगर म.न.पा	सुन्दरपुर, दुलारी, सिसवनी वडहरा, मुरेरी, बौरहा हाथिमुडा, टंकिसिनवारी, विराटनगर
२	सिंघिया	बुढीगंगा गा.पा., बिराटनगर म.न.पा, ग्रामथान गा.पा., कटहरी गा.पा., जहदा गा.पा.	हात्तिमुडा, टंकिसिनवारी, विराटनगर, बुधनगर, डंग्राहा, सिसवनी वडहरा, तेतरिया, बैजनाथपुर, लखन्तरी, कटहरी, भाथिगज, धुनी, भुटाहा, भोलाटोल
३	लोहन्द्रा	बेलवारी न.पा, सुन्दरहरैचा न.पा, ग्रामथान गा.पा., कटहरी गा.पा., जहदा गा.पा., रंगेली न.पा, धनपालथान गा.पा.	बेलवारी, कसेनी, ववियाविर्ता, सिसवनी जहदा, मझारे, सुन्दर हरैंचा, मोतिपुर, थलाहा, कटहरी, महादेवकोल, भीमपुर, तरिगमा, सुकुम्वासी बस्ती, मोहनपुर, धनपालथान
४	चिसाङ	लेटाङ्ग न.पा, केराबारी गा.पा., बेलबारी न.पा, कानेपोखरी गा.पा., रंगेली न.पा.	लेटाङ्ग भोगटेनी, वाहुनी, केरावारी, होक्लावारी, दर्वेशा, केरौन, रंगेली
५	डांस/मरिया बक्राहा	लेटाङ्ग न.पा, पथरी शनिश्चरे न.पा, कानेपोखरी गा.पा., रंगेली न.पा	वारङ्गी, जाँते, पथरी शनिश्चरे, वयरवन, हसन्दह, अमरदह, टकुवा, दर्वेशा, रंगेली न.पा. ७ र ८ वडा, सोराभाग, सुनवर्षी नगरपालिका वडा नं. १ र ५
६	रतुवा, मावा	उर्लावारी न.पा, रतुवामाई न.पा, सुनवर्षी न.पा.	मधुमल्ला, उर्लावारी नपा, राजघाट, इटहरा, सिजुवा, झुर्किया, महदेवा
७	बक्राहा	उर्लावारी न.पा., रतुवामाई न.पा	मधुमल्ला, टाँडी, उर्लावारी, हसन्दह, अमरदह, इटहरा, धाद्रा, धरमभकारी, राजघाट, गोविन्दपुर, वरडङ्गा, झूर्किया, कसेनी, लेटी, चैता
८	तेली खोला	लेटाङ्ग न.पा, उर्लावारी न.पा	जाँते, उर्लावारी सुनवर्षी नगरपालिका वडा नं. २,३,६ र ७
९	सुकुना	बेलबारी न.पा	खोर्सानेे
१०	कयर खोला	बेलबारी न.पा	बेलबारी
११	जुडि खोला	ग्रामथान, कटहरी, जहदा गा.पा.	कालाबन्जार, हरिनगरा, बैरिया, मोहनपुर, वीरपुर, नयाँबजार, जहदा वडा नं.३

स्रोतः जिल्ला विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८२

३.१.५ आगलागी

जिल्लामा ६,२०२ घरहरु (२.२८ प्रतिशत) फुसको छाना भएका काठ र बाँसबाट निर्माण भएका छन् भने खाना पकाउने इन्धनको रुपमा दाउराको प्रयोग गर्नेको संख्या १,०३,०५५ अर्थात् (३७.८५ प्रतिशत) छ । लापरवाही सुख्खा खडेरी वन डढेलोका अतिरिक्त आगलागीको अर्को कारण हाल विस्तार भइरहेको विद्युतीकरण खाना पकाउने इन्धनको रुपमा एलपि ग्याँसको प्रयोग पनि रहेको छ । यस्ता इन्धनको प्रयोगमा बढोत्तरी भएपनि यसका सुरक्षाका उपाय र आगलागी भएमा नियन्त्रण गर्नसक्ने सीपको कमीका कारण आगलागीका घटनाहरु बृद्धि भएका छन् । बत्ति बाल्न २,६५,४५३ घर (९७.४९ प्रतिशत) ले विद्युतको प्रयोग गर्दछन् तर व्यवस्थित वायरिङ र विद्युतीकरण नहुँदा आगलागीको जोखिम बढिरहेको पाइन्छ ।

तालिका नम्बर ६ : घरको छानाको प्रकार

वडा नं	जम्मा घरधुरी	घरको छानाको प्रकार							
		कर्कट पाता	सिमेन्ट ढलान	खरको	टायल	ढुंगा	काठ	माटो	अन्य
विराटनगर	५६९१९	२१०८३	३३८८६	४६५	११७८	२१२	६६	०	२९
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१७२३१	१२१७०	२३१	७३	६४	४४	०	१३
बेलवारी नपा	२०४५९	१४१५३	५०३७	१०७८	९४	५९	३१	०	७
रङ्गेली नपा	१३२०६	१०४२५	१५९४	१०२७	१२२	१५	१५	०	८
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	१३६०७	४११३	१६९	३९	२९	१९	०	४
उर्लावारी नपा	१७६५०	१२४३७	५०२३	७५	४४	४४	२२	०	५
रतुवामाई नपा	१४५०८	१२१७९	१८९५	२८६	९७	१५	३०	०	६
सुनवर्षी नपा	१२६८४	१११५२	१०९६	३०१	९०	१४	१४	०	१७
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	७३४९	८५४	५१	१५	१७	१७	०	६
केराबारी गापा	८५७३	७६६७	७५५	७४	५३	८	१४	०	२
लेटाङ गापा	९३५७	७८४८	१३७१	५५	४०	१२	२७	०	४

कानेपोखरी गापा	१०६६३	८९४८	१२८५	३६२	२७	२०	१०	०	११
धनपालथान	९९२५	८६४९	९८८	१८५	६७	१६	१५	०	५
जहदा गापा	९८६९	८८७१	८१६	८५	८५	४	२	०	६
कटहरी गापा	१०४९५	८०२३	१९६५	३२५	१५७	७	१०	०	८
ग्रामथान गापा	९३७७	७१९३	१११४	९७७	५९	११	९	०	१४
बुढीगंगा गापा	१२३६०	७३९८	४२३९	४५६	२१४	३२	१५	०	६
संस्थागत	१२३								
जम्मा	२७२२८३	१८४२१३	७८२०१	६२०२	२४५४	५७९	३६०	०	१५१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नम्बर ७ : खाना पकाउनका लागि उर्जाको प्रयोगको विवरण

स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	खाना पकाउने इन्धनको प्रयोग						
		दाउरा	एलपि ग्याँस	विद्युत	गोवर ग्याँस	बायो ग्याँस	मट्टितेल	अन्य
विराटनगर	५६९१९	९२७०	४५६५७	४४५	१२९७	२२१	६	२३
सून्दरहरैंचा	२९८२६	५२६१	२३६६३	१६०	१५	७२२	१	४
बेलवारी नपा	२०४५९	७५४२	१२११९	१४४	३७	६११	१	५
रङ्गेली नपा	१३२०६	७७५०	२८१९	९२	१९१३	४९७	६	१२९
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	६६०४	१०९४३	११७	२७	२८५	०	४
उर्लावारी नपा	१७६५०	३७९६	१३४०८	१०२	१२	३२५	०	७
रतुवामाई नपा	१४५०८	८४९८	४३९२	९३	८५५	४२४	३	२४३
सुनवर्षी नपा	१२६८४	७७३२	१५७९	८६	२६५३	२२१	१	४१२
मिक्लाजुङ	८३०९	५३७२	२७९३	२१	१	११५	२	५
केराबारी गापा	८५७३	५३६९	३०६५	२४	१५	९१	७	२

लेटाङ गापा	९३५७	४९७०	४२७१	२३	५	७३	१०	५
कानेपोखरी	१०६६३	५२५६	४६६१	७१	११२	५४९	४	१०
धनपालथान	९९२५	६३१८	९७५	५४	२५०५	४३	१	२९
जहदा गापा	९८६९	४१४८	५६४	४८	४६०२	२५	०	४८२
कटहरी गापा	१०४९५	५२९४	४५३१	५४	४८१	६७	४	६४
ग्रामथान गापा	९३७७	४७९३	३१९३	३८	१०६४	२७९	०	१०
बुढीगंगा गापा	१२३६०	५०८२	६७२९	७६	३३४	१३३	१	५
संस्थागत	१२३							
जम्मा	२७२२८३	१०३०५५	१४५३६२	१६४८	१५९२८	४६८१	४७	१४३९

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका नम्बर ८ : वत्ती वाल्नका लागि उर्जाको प्रयोगको विवरण

वडा नं	जम्मा घरधुरी	वत्ति वाल्नको लागि इन्धन				
		विद्युत	सोलार	मट्टितेल	वायो ग्याँस	अन्य
विराटनगर मनपा	५६९१९	५६२६९	१९९	४०७	११	३३
सून्दरहरैंचा नपा	२९८२६	२९६३५	८५	७८	१	२७
बेलवारी नपा	२०४५९	२०२३९	७९	११५	६	२०
रङ्गेली नपा	१३२०६	१२६३३	१०१	४१५	५	५२
पथरी शनिश्चरे	१७९८०	१७८५३	३८	६२	२	२५
उर्लावारी नपा	१७६५०	१७५३१	५६	५०	१	१२
रतुवामाई नपा	१४५०८	१४१०७	९३	२९०	५	१३
सुनवर्षी नपा	१२६८४	१२२५०	८१	३२७	१०	१६
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	७८८९	३६१	३०	१	२८
केराबारी गापा	८५७३	८२५६	२१४	६२	२	३९
लेटाङ गापा	९३५७	८३४१	९०८	८३	१	२४

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

वडा नं	जम्मा घरधुरी	वत्ति वाल्नको लागि इन्धन				
		विद्युत	सोलार	मट्टितेल	वायो ग्याँस	अन्य
कानेपोखरी गापा	१०६६३	१०४५८	७५	१०४	०	२६
धनपालथान गापा	९९२५	९५१२	२२७	१४५	९	३२
जहदा गापा	९८६९	९०६८	३२७	४१८	९	४७
कटहरी गापा	१०४९५	१००९८	१०७	२७०	८	१२
ग्रामथान गापा	९३७७	९१६२	७३	१०९	०	३३
बुढीगंगा गापा	१२३६०	१२१५२	७४	१२२	१	११
संस्थागत	१२३					
जम्मा	२७२२८३	२६५४५३	३०९८	३०८७	७२	४५०

३.१.६ जिल्लाको भौतिक संरचनाको अवस्थाः

तालिका नम्बर ३ : घरको जगको प्रकार

स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	घरको जगको प्रकार				
		माटो, इटा र ढुंगाको	सिमेन्ट, इटा र ढुंगाको	सिमेण्ट, गिट्टि, वालुवा, छडको	काठको खम्वा	अन्य
विराटनगर मनपा	५६९१९	४४१९	२२१७९	२३२७६	६८६५	१८०
सुन्दरहरैंचा नपा	२९८२६	१४९७	१२७३९	११६६९	३७२९	१९२
बेलवारी नपा	२०४५९	१४६१	८१७७	५८५६	४६६८	२९७
रङ्गेली नपा	१३२०६	१७७९	३३८५	१७३४	६१५९	१४९
पथरी शनिश्चरे नपा	१७९८०	७४४	५९८२	४९४२	६१७१	१४१
उर्लावारी नपा	१७६५०	७१२	८४०२	५२७६	३१९६	६४
रतुवामाई नपा	१४५०८	१५१८	३७६१	२४७४	६६०७	१४८
सुनवर्षी नपा	१२६८४	८९९	३०६०	१४६५	७१४१	११९
मिक्लाजुङ गापा	८३०९	१०६८	२३६२	१५२९	३३०६	४४
केराबारी गापा	८५७३	१२९१	८१९	१४८३	४९२६	५४
लेटाङ गापा	९३५७	१४७६	१८२६	१९४६	४०५७	५२
कानेपोखरी गापा	१०६६३	४७४	३२३५	२३५८	४४८३	११३
धनपालथान गापा	९९२५	१७०१	२५००	७४८	४९६२	१४
जहदा गापा	९८६९	१०९१	१९२३	४१६	५९८४	४५५
कटहरी गापा	१०४९५	६७६	२७८३	२३१६	४३५७	३६३
ग्रामथान गापा	९३७७	१६४४	३७८८	११३२	२६९३	१२०
बुढीगंगा गापा	१२३६०	१५३६	३९९४	३८६६	२८४८	११६
संस्थागत	१२३					
जम्मा	२७२२८३	२३९८६	९०९१५	७२४८६	८२१५२	२६२१

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

टिप्पणीः मोरङ जिल्लामा रहेका २,७२,२८३ घरहरु मध्ये २३,९८६ अर्थात् ८.८० प्रतिशत घरहरु माटो, इटा र ढुंगाको रहेका छन् जो भूकम्पीय जोखिममा छन् । रडको प्रयोग नगरी बनाइएका ९०,९१५ घरहरु अर्थात् ३३.१० प्रतिशत रहेका छन् भने आवासीय र सरकारी गरी ७२,४८६ भवनहरु अर्थात् २६.६२ प्रतिशत भूकम्पीय रुपले सुरक्षित छन् ।

३.१.७ जिल्लाका पालिकाहरुमा पहिरोबाट प्रभावित क्षेत्र

मोरङ मुलतः तराई क्षेत्रमा रहेको जिल्ला हो । यस जिल्लाको करिव २० प्रतिशत भाग चुरे तथा पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । विशेषगरी मिक्लाजुङ गाउँपालिका, लेटाङ नगरपालिका र केराबारी गाउँपालिका केही भाग पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । पहाडी भाग कमै भएतापनि पहिरोको जोखिम उक्त स्थानहरुमा रहेको छ । विश्वकै कान्छो र चलायमान अस्थिर पहाड भएकोले पहिरोको जोखिम यसैपनि बढी छ त्यसमा पनि सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्दा स्कावेटर डोजर लगायतका मेसिनहरुको प्रयोगले पहाड थर्किने र भिर तथा भिरालो जमिनमा कटान गर्दा पहिरोको जोखिम झनै बढिरहेको छ । एक अध्ययनका अनुसार खोरिया फडानी, अवैज्ञानिक खेतीपाती, जथाभावी र अव्यवस्थित सडक निर्माण तथा ढुङ्गा, गिटी जस्ता प्राकृतिक स्रोतको अनियन्त्रित दोहन जस्ता मानवीय क्रियाकलापका कारण ८० प्रतिशत पहिरो जाने गरेको छ भने २० प्रतिशत पहिरो मात्र प्राकृतिक कारणबाट जाने गरेको छ । विकास क्रियाकलापाहरु सञ्चालन गर्दा विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण नगरिएका कारण पनि पहिरो लगायतका प्रकोपहरुमा बृद्धि भइरहेको छ । यसले एकातिर विपद् निम्तिएको छ भने अर्कोतिर दीगो विकास नहुँदा हरेक वर्ष विकास कार्यमा लगानी बढिरहेको छ ।

३.१.८ वन्यजन्तु आक्रमण/मानिस र वन्यजन्तुबीचको द्वन्द्वः

जिल्लाको पूर्व उत्तरमा रहेका सबै पालिकाहरुमा वन्यजन्तुहरुको आतङ्क रहेको छ । प्रमुख रुपमा हात्ती आतङ्क र बाँदर आतङ्क बढी छ । त्यसपछि अन्य जनावरहरुले दुःख दिइरहेका छन् । हरेक वर्ष आउने सैयौंको संख्यामा पूर्व आसाम तर्फबाट आउने हात्तीहरुले मोरङ जिल्लाको मिक्लाजुङ, केराबारी, लेटाङ, बेलबारी, कानेपोखरी, पथरी शनिश्चरे, उर्लाबारी, सून्दरहरैंचा लगायतका स्थानीय तहहरुमा घरहरु भत्काउने, मानिस मार्ने, बालीनालीमा व्यापक क्षति गर्ने र त्रासदीको वातावरण बनाइरहेका छन् । हालका दिनमा कतिपय हात्तीहरु सोही पालिकातिर बसेर रैथाने पनि भएका छन् । केही स्थानमा मांसाहारी जनावरहरुले बस्तीमा पसेर घरपालुवा जनावरहरु मार्ने खाने गरेका छन् भने साकाहारी जनावरहरुले बालीनालीमा व्यापक क्षति गरिरहेका छन् । जिल्लाको माथि उल्लेखित पालिकाहरुमा व्यापक वनक्षेत्र भएतापनि वनमा वन्यजन्तुहरुको खानाका लागि चाहिने फलफूलका विरुवाहरु मासिएकाले खानाको खोजीमा बस्तीतिर पस्ने गरेकाले जनजीवन आक्रान्त बनेको छ । जङ्गलको पारिस्थितिक पद्दतिमा भएको विचलनले साकाहारी जनावरहरुको संख्यामा बृद्धि हुंदा यसले मानिसको जनजीवन प्रभावित भएको छ। हात्तीले बाहेक अन्य जनावरले बाली विनास गरेबापत क्षतिपूर्ति पाइने व्यवस्था छैन।

३.१.९ चट्याङबाट प्रभावित क्षेत्र

विश्वमा चट्याङका ५ हटस्पटमा नेपाल एक हो । हरेक वर्ष चट्याङका कारण ठूलो संख्यामा मानवीय मृत्यु र घाइते हुने, गरेका छन् भने पशुचौपायाको मृत्यु, विद्युतीय उपकरणमा क्षति, भौतिक संरचनामा नोक्सानी तथा डर त्रास हुने गरेको छ । कोशी प्रदेशमा हुने प्राकृतिक प्रकोपमा सबैभन्दा बढी मानवीय क्षति चट्याङबाट हुने गरेको तथ्याङ्क छ । एक त नेपाल धेरै चट्याङ पर्ने देशकोरुपमा रहेको छ भने अर्कोतिर जलवायु परिवर्तन, बढ्दो विद्युतीकरण र अर्थिङ प्रभावकारी नहुनु र सचेतनाको कमीका कारण क्षति बढिरहेको छ । मोरङ जिल्लाका अधिकाँस स्थानहरुमा चट्याङको प्रभाव रहेको छ ।

३.१.१० सडक दुर्घटना

मोरङ जिल्ला तराईको सुगममा रहेको जिल्ला हो । पूर्व पश्चिम महेन्द्र राजमार्ग जिल्लाको प्रमुख सडक हो । उत्तर दक्षिण जोड्ने मुख्य सडकहरुमा जोगवनी देखि धरान हुँदै किमाथाँका जोड्ने ६ लेनको कोशी राजमार्ग, रङ्गेली कानेपोखरी लेटाङ सडक, ईटहरा उर्लाबारी मधुमल्ला सडक, विराटनगर विराटचोक सडक आदि मुख्यरुपमा रहेका छन् । जिल्लाको प्रायः हरेक वडा र टोलमा पुग्ने सडकहरु निर्माण भएका छन् जसमध्ये धेरै सडकहरु कालोपत्रे भैसकेका र सबै सडकहरु ग्राभेल भैसकेका छन् ।

अत्यधिक सवारी चाप भएको कोशी राजमार्ग ६ लेनको निर्माण भएकोले सडक जाम कम हुने देखिएको छ तर सडक दुर्घटना भने दिनहुँ भइरहेका छन् । महेन्द्र राजमार्ग साँघुरो नै रहेको तर सवारी चाप अत्यधिक भएकोले सवारी दुर्घटनाको जोखिम अत्यधिक छ । अन्य सडकहरुमा पनि फाट्टफुट्ट सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् ।

३.१.११ विगत आ.व. २०७७/२०७८ देखि आ.व. २०८१/२०८२ सम्ममा विपद्को कारण भएको मानवीय क्षति

स्थानीय तह	बाढी		पहिरो		भुकम्प		सडक दुर्घटना		आगलागी		महामारी		वन्यजन्तुको आक्रमण		हुरी वतास असिना		चट्याङ	
	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते	मृत्यु	घाइते
विराटनगर	२१	७०७	०	०	०	०	७७	८५७	८	४९	१३	१००	१६	१६२	०	३६५	६	२१
उर्लावारी	४	३	०	०	०	०	१७	१६	६	३२	८४	२७५	२	५५	०	०	२	०
वेलवारी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रंगेली	०	०	०	०	०	०	४७	०	०	७	०	०	०	०	०	०	०	०
पथरी	०	०	०	०	०	०	२०	०	०	०	२२	१०८८	१	०	०	०	१	०
सून्दरहरैंचा	५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
लेटाङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
रतुवामाइ	२	१०	०	०	०	०	९	२०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	५
सुनबर्षी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	०	०	०	०	०	०	०
जहदा	२	८	०	०	०	०	१	१८	०	०	९	२२	०	०	१	६	०	०
बुढीगंगा	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
धनपालथान	३	६०	०	०	०	०	३	१२	२	२	४	३	५	६	१	५	३	४
कटहरी	५	९१	०	०	०	०	६	१११	०	५	४	०	०	०	०	४	१	०
केरावारी	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मिक्लाजुङ्ग	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०
कानेपोखरी	१२	०	०	०	०	०	४९	१४५	५	०	६	०	०	०	०	०	१	०
ग्रामथान	०	१	०	०	०	०	१	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	५७	८८०	०	०	०	०	२३०	११७९	२१	९७	१४८	१४८९	२४	२२३	२	३८०	१७	३०

स्रोतः स्थानीय तहहरु

३.१.१२ अपाङ्गताको विवरणः

स्थानीय तहको नाम	क वर्गको संख्या			ख वर्गको संख्या			ग वर्गको संख्या			घ वर्गको संख्या			कुल संख्या		
	म	पु	जम्मा	म	पु	जम्मा	म	पु	जम्मा	म	पु	जम्मा	म	पु	जम्मा
विराटनगर	१११	११८	**२२९**	२००	३०३	**५०३**	५७	९२	**१४९**	५७	९३	**१५०**	४२५	६०६	**१०३१**
उर्लावारी	६७	९६	**१६३**	१२६	१७६	**३०२**	४१	५४	**९५**	३१	३३	**६४**	२५८	३५०	**६०८**
वेलवारी	११९	१६१	**२८०**	१६४	१८८	**३५२**	९६	१०९	**२०५**	४३	५२	**९५**	४२२	५१०	**९३२**
रंगेली	७०	८१	**१५१**	१६२	१७२	**३३४**	१०१	९७	**१९८**	६५	७५	**१४०**	३९८	४२५	**८२३**
पथरी शनिश्चरे	११०	१३०	**२४०**	१७०	१९२	**३६२**	६५	७३	**१३८**	४०	४१	**८१**	३८५	४३६	**८२१**
सून्दर हरैंचा	१७९	२३६	**४१५**	२५५	३९४	**६४९**	१००	१५७	**२५७**	३६	४७	**८३**	५७०	८३४	**१४०४**
लेटाङ्ग	६८	१०१	**१६९**	१११	१६०	**२७१**	५३	६४	**११७**	५३	३३	**८६**	२८५	३५८	**६४३**
रतुवामाई	७२	१०३	**१७५**	१७३	२४४	**४१७**	४६	१११	**१५७**	२८	३८	**६६**	३१९	४९६	**८१५**
सुनबर्षी	६५	७८	**१४३**	१६२	१८९	**३५१**	६२	७२	**१३४**	४०	५१	**९१**	३२९	३९०	**७१९**
जहदा	२३	२७	**५०**	३६	९३	**१२९**	३३	६३	**९६**	८	१६	**२४**	१००	१९९	**२९९**
बुढीगंगा	३४	५१	**८५**	८५	१०४	**१८९**	२०	२६	**४६**	६	२५	**३१**	१४५	२०६	**३५१**
धनपालथान	२३	२७	**५०**	३६	९३	**१२९**	३३	६३	**९६**	८	१६	**२४**	१००	१९९	**२९९**
कटहरी	३२	४१	**७३**	४१	७५	**११६**	१४	१६	**३०**	३	४	**७**	९०	१३६	**२२६**
केरावारी	४६	६५	**१११**	९५	१५६	**२५१**	३४	५१	**८५**	१२	१२	**२४**	१८७	२८४	**४७१**
मिक्लाजुङ्ग	५५	६५	**१२०**	९८	१२८	**२२६**	३२	५५	**८७**	११	१८	**२९**	१९६	२६६	**४६२**
कानेपोखरी	५०	५१	**१०१**	८८	११४	**२०२**	३२	४७	**७९**	४	१२	**१६**	१७४	२२४	**३९८**
ग्रामथान	५७	७८	**१३५**	१०१	१२७	**२२८**	२६	५१	**७७**	११	३४	**४५**	१९५	२९०	**४८५**
जम्मा	१,१८१	१,५०९	**२,६९०**	२,१०३	२,९०८	**५,०११**	८४५	१,२०१	**२,०४६**	४५६	६००	**१,०५६**	४,५७८	६,२०९	**१०,७८७**

स्रोतः स्थानीय तहहरु

३.१.१३ सम्भाव्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कनः

स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरुको आधारमा प्रकोप स्तरीकरण तथा संभावित विपद् प्रभावित वडा वा क्षेत्रहरुको पहिचान गरि देहायबमोजिम तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्तरीकरणः उच्च – *** मध्यम – ** न्यून – *

क्र.सं.	स्थानीय तह	भूकम्प	बाढी	पहिरो	आगलागी	शीतलहर	सडक दुर्घटना	जनावर आतङ्क	तातो हावाको लहर	चट्याङ	सर्पदंश
१	विराटनगर	सबै वडा	१, २, ४, ५, ६, ७, ८, ११, १२, १४, १६, १८, १९	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	६, १२, १६, १८, १९
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	***	**	**
२	उर्लावारी	सबै वडा	१, ४ र ८ बक्राहा ६, ७ र ९ मावा २ तेली र ३ सुनझोडा खोला	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	वडा नं.१ ,२ जङ्गली हात्ती	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	**	***	**
३	वेलवारी	सबै वडा	१,२ , ३४ ,, ५, ७, ८ , लोहन्द्र र चिस्याङ	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१, २, ३, ४, ८, १०, ११	१, २, ४, ८, १०११ ,	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	**	***	**
४	रंगेली	सबै वडा	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ र ९ लोहन्द्र, बक्राहा र चिस्याङ	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	४ लेनको सडक क्षेत्र	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	***	**	***
५	पथरीशनिश्चरे	१ र ९	वडा नं २, ३, ५, ७, ८, ९, १० बक्राहा खोला, पथरी खोला, डाँस खोला	नभएको	१ र ९	सबै वडा	१ ,२ , १०	१ जङ्गल १०,२, नजिक	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	**	***	***
६	सून्दरहरैंचा	सबै वडा	सबै वडा	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	५,६,७,८,१०	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	**	**	**
७	लेटाङ्ग	सबै वडा	१,२,३,५,६,७,८ र ९	७	२,३,५,६, ७,८			२ र ३	२, ३, ४, ५, ६ र ९	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***	**	**	**	**	**	**	***	**

क्र.सं.	स्थानीय तह	भूकम्प	बाढी	पहिरो	आगलागी	शीतलहर	सडक दुर्घटना	जनावर आतङ्क	तातो हावाको लहर	चट्याङ	सर्पदंश
८	रतुवामाइ	सबै वडा	वडा नं १, ३, ४, ५, ७, ८, ९ र १०	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	वडा नं १, ५,६, ९ र १०	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	***	**	***
९	सुनबर्षी	सबै वडा	वडा नं २, ३, ४, ६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	***	**	**	**	***
१०	जहदा		१, २, ३, ४ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	सामान्य	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	*	**	**	**	***
११	बुढीगंगा	सबै वडा	वडा नं १ देखि ७ सम्म सिंधिया र बुढीखोलाको कटान	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१, २, ३, ४ र ५	वडा नं ७ को डङ्ग्राहा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	**	**	**
१२	धनपालथान	सबै वडा	३, ४, ५, ६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	४ र ६	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	**	**	***
१३	कटहरी	सबै वडा	१,२,४,६ र ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	१,२,३ र ४	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	***	**	***
१४	केरावारी	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	*	***	**
१५	मिक्लाजुङ्ग	सबै वडा	६, ७, ८ र ९	१, २, ३, ४ र ५	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	७, ८ र ९ हात्ती र कुकुर	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***	**	**	**	**	**	*	***	**
१६	कानेपोखरी	सबै वडा	वडा नं ५ र ३ ,२ ,१	नभएको		२ र ३	४ ,५ , ७ र ६	५ ७ र ६ ,	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	**	**	**
१७	ग्रामथान		१, ३, ४, ६, ७	नभएको	सबै वडा	सबै वडा	२,३,५,६, ७	कुकुर सबै वडामा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	**	***		**	**	**	**	**	**	**

३.१.१४ बाढीबाट प्रभावित स्थानीय तहहरु र प्रभावित हुने क्षेत्रहरु

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
विराटनगर महानगरपालिका	**सिंघिया खोला**	**वडा नं १** गंगाटोल (७६) नेका पार्टी नजिक (५) कुशलटोल (१०) श्रीनगर ख (४१) नयाँवस्ती (२५) बेलगाछी घ (१८) बेलगाछी ख (२२) धर्मशाला (३४) सुनामीटोल (१५) विजयपुर (११)	राधाकृष्ण धर्मशाला, वडाको सामुदायिक भवन, डनबस्को स्कूल, राधाकृष्ण मा.वि., जनता बहुमुखी क्याम्पस, नेपाली काँग्रेस पार्टी कार्यालय, महेन्द्रेश्वर शिवालय, आर आर एन भवन	१५०० परिवार	जिल्ला प्रहरी कार्यालय
		वडा नं २ सरस्वती वा कामत टोल (७५) तीनपैनी पूर्वटोल (२५०)	ओशो अध्ययन केन्द्र चौर, हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन, चित्रगुप्त सामुदायिक भवन	२००	
		वडा नं ७ हरियाली टोल (६३) सरस्वतीटोल (३०) संसारी साकम्वरी (५०) गहेली (१५) धर्मभक्त (३५) हाटखोला (१२)	विरेन्द्र सभा गृह, मारवाडी सेवा सदन, अतिथि सदन, जैन भवन, अतिथि गृह, साकम्वरी सेवा सदन, कवर्ड हल, ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	५००	
		वडा नं ८ बालगोपाल टोल (७५), पशु बधशाला क्षेत्र (७५), बिराटेश्वर बृद्धाश्रम क्षेत्र (७५), स्वागतम टोल, बलुवाही र विश्वकर्मा चोक (१५०)	बृद्धाश्रम ज्ञान कुञ्ज, हाटखोला फिल्ड, पशु बधशाला क्षेत्र, छैठी माताको मन्दिर, शिव मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, हाटखोला सामुदायिक भवन	५००	
		वडा नं ९ भानुटोल क, भानुटोल ख, शिवटोल, साझा टोल	महानगरपालिकाको ब्लक ए र वि, सरस्वती मा.वि., रामजानकी सेवा सदन, शितल धर्मशाला	१००	
		वडा नं १४ ठाकुरटोल (५००) विष्णुटोल (५०) बयरवना (१००) शिवटोल (११५) सुकुम्वासी वस्ती (३५) हँसमुखी टोल (१००) नयाँ टोल (५०)	रामजानकी मन्दिर, डिग्री क्याम्पस, रामजानकी सामुदायिक भवन	३००	
		वडा नं १८ झटियाही लवटोलिया (१००)	रेल्वे स्टेशन, सामुदायिक भवन	५०	
		वडा नं १९ माथिल्लो खापटोल (५५) तल्लो खापटोल (६५) सून्दरटोल (३२) घिनाघाट मुसहरटोल (३२) शिशवनी (११५) काठेपुल (३५) धनपुरा चम्रुटोल (२४)	रंगशाला क्षेत्र , सभाहल निर्माण क्षेत्र, दुर्गामन्दिर, रामजानकी मन्दिर, प्रणामी मन्दिर धर्मशाला,	२००	
	केशलिया खोला	**वडा नं ४** चम्राही (१७) इक्राही पश्चिम खोला भित्ता (७)	नोबेल अस्पताल, कञ्चनवारी वडा कार्यालय क्षेत्र, दाहाल प्रतिष्ठान, मुडुला कार्की सेवा समाज, नोना कोईराला ट्रष्ट, साझा संस्था , राधारमण मन्दिर, लक्ष्मी नारायण मन्दिर	५००	
		वडा नं ५ शंकरवारी (६७)	तोदी भवन, क्रिस्चियन चर्च, जामुनेश्वर सामुदायिक भवन, सिद्धकाली आधारभूत विद्यालय	३४०	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ६ बरमपुरा (२००) लबटोली (५००) संठिया (२०) कारखाना (३०)	शिक्षासदन माध्यामिक विद्यालय, जनचेतना आधारभूत विद्यालय	७५०	
		वडा नं ११ बरमपुरा (१००)		१००	
		वडा नं १२ मलहनुवा कामत टोल (६५) मलहनुवा ऋषिदेव टोल (६५) मलहनुवा राजवंशी टोल (५६) सिमराही टोल (१००) शंकरपुर गडाहा (१५०) धुँधुवा (१००)	बखरी आधारभूत विद्यालय, महेन्द्र मोरङ्ग कलेज, लेखनाथ वाचनालय, विराट सामुदायिक भवन, रामजानकी मन्दीर	७७०	
	वस्ता पैनी	**वडा नं ४** समावेशी टोल (४२) वनलोरी (३००), इक्राही (३००), दक्षिण यादवटोल (१००), गन्सुटोल (३०) ज्वालाटोल (१००), गिरीटोल (३०)	दाहाल प्रतिष्ठान, मुडुला कार्की सेवा समाज, नोना कोइराला ट्रष्ट, निर्माण व्यवसायी संघ, वडा कार्यालय क्षेत्र	२३५	
		वडा नं ५ बाबाजी कुटी (३५) धुनियाँटोल (२५) प्रगती टोल (१००) विष्णुटोल (१८०) विशाल चोक (१८०) कोलरवा (६३) जालपा टोल(४३) समावेशी टोल (३२)	तोदी भवन, क्रिस्चियन चर्च, जामुनेश्वर सामुदायिक भवन, सिद्धकाली आधारभूत विद्यालय	६६०	
		वडा नं ६ सून्दरटोल (४००) सूर्योदय टोल (४२) सीतापुर (३०) आदर्श टोल (४०) लालीगुराँस टोल (४००)	शिक्षासदन माध्यामिक विद्यालय, जनचेतना आधारभूत विद्यालय	७५०	
	धुधुवा खोला	**वडा न ११** धुधुवा पूर्व टोल (६०)	विराट सामदायिक भवन, वहाई, जनपथ मा.वि., वसपार्क, रौनियार भवन, साकेला थान	३५०	
	चेङ्गामारी पैनी	**वडा न १२** आदर्शटोल (७०) सिकियाही (२०)	बखरी आधारभूत विद्यालय, महेन्द्र मोरङ्ग कलेज, लेखनाथ वाचनालय, विराट सामुदायिक भवन, रामजानकी मन्दीर	७७०	
		वडा नं १६ दरैया दक्षिण टोल ऋषिदेव बस्ती समेत (२२५) चौठी टोल (१०५) प्रेमनगर (१२०) मिलन टोल (११५) कोलहार (१८३) शान्तिटोल दक्षिण गेट समेत (२५०) आर्य टोल (७०) दरैया १ नं. (३५)	रानी युवा क्लव, मिल्स मा.वि., कटन मिलको फिल्ड, हुलास मेटल उद्योग, विराटनगर जुट मिल, मोरङ सुगर मिल, दुर्गा मन्दिर	९४०	
	कुरिन्वा खोला	वडा नं १९ शिवजी स्कूल पूर्व सरदारटोल (१३)	रंगशाला क्षेत्र, सभाहल निर्माण क्षेत्र, दुर्गामन्दिर, रामजानकी मन्दिर, प्रणामी मन्दिर धर्मशाला	७५०	विद्यालय
	खदरा खोला	खदरा थानटोल (१५)			
उर्लावारी नगरपालिका	**बक्राहा खोला**	**वडा नं १** चिसापानी क, ख, ग (२५०) **वडा नं ३** मंगलवारे टोल (१५) र ५० विघा जग्गा **वडा नं ४** थापाडागीका २२ घर र सिसौलीको जग्गा **वडा नं ५** झुम्रा टोल ८५, एकता टोल ४० (धाउन्ने क्षेत्र)	वालज्योती आमनोहर सामुदायिक वन .वि . लक्ष्मी आशान्ति आ वि .वि . उर्लावारी क्यम्पस सेन्ट स्टेफन वोर्डिङ कृषि क्याम्पस वहादुर वावा स्कूल	१००	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ८ राजघाट १००, गंगटे २०, मुनाल २०, सिसौली २०			
	सोल्टी खोला	**वडा नं ३** चन्दने टोल (३०) मंगलवारे टोल (१५) रामनगर टोल (२०) **वडा नं ४** किसान चोक थापाडागीका २० घर	लक्ष्मी आ.वि . उर्लाबारी क्यम्पस	२०	
	राम्री खोला	**वडा नं १** नुनसरी सर्वेश्वर (१५०) **वडा नं ४** विशाल चोक टोलको उत्तरमा १०० घर र खोर्सानीबारीमा ३५ घर डुवान	नुनसरी आ.वि .	२०	
	सुनझोडा तेली खोला	**वडा नं २** सुनझोडा वस्ती, जनटोल, भुसी (१२), सालवारी **वडा नं ३** शिवालय टोल (५०) सालवारी टोल (४०)	सुनझोडा सामुदायिक वन सालवारी सामुदायिक वन	२०	
	डुम्रे खोला	**वडा नं २** सृजना टोलमा (१००), देवीझोडा, डुम्रे, पुरानो मंगलवारे (१००), अमिलडागी, सुनपकुवा मा वि समेत वस्ती (१५)	वेतना सिमसार सृजना सामुदायिक वन सुनपकुवा मा . सरस्वती आ वि .वि सुनपकुवा मा.वि .	५०	
	मिक्लुङ खोला	**वडा नं १** कत्ले चिसापानी (१५०)		३०	
	सिरुझार खोला	**वडा नं २** तीनघरे, कटहरे, सालवारी (१००)	दुर्गा मा वि	५०	
	मावा खोला	**वडा नं ६** सूर्यचोक सिसोली (२५) आत्मानन्द टोल (५०) **वडा नं ९** आम्वारी, फाइवेली डाँडा, चक्रेटोल (५०),, बोर्डरलाइन(५०), आदर्श चौक, महाराजथान (६०) र गाईघाट टोल (४०) छिन्ताडे टोल (५०)	राधिका मा वि	३०	
	रतुवा खोला	**वडा नं ९** महाराजथान (६०) र गाईघाट (४०)	राजघाट आ वि	१०	
वेलवारी नगरपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** नक्सलबारी, बरडागी, नयाँ बेलबारी बजार **वडा नं २** लालभित्ती पूर्वी भाग, दुलाल टोल पुर्बी भाग **वडा नं ३** भगवती टोल, सहकारी टोल, मैनाबरी दोगड़े, खोरिया **वडा नं ४** धरहरा, गडगाउँ, सखुवा टोली **वडा नं ५** माथ्लो कसेनी, सनिहाट पश्चिम, भकारी झोडा	जनता मा विबेलबारी न पा को भवन , रमिते सामुदायिक भवन भगवती मा वि पंचायत मा वि. धनपाल मा वि	४० २० ५० २० २५	फुटबल मैदान
	चिसाङ खोला	**वडा नं ७** सिर्जना टोल, दौलतपुर **वडा नं ८** सुकुना, बुधबारे, शान्ति टोल, तल्लो क्रसर टोल	राम जानकी मा वि जनता मा वि सुकुना स्कुल जनता मा वि,	४० २००	फुटबल मैदान
रंगेली नगरपालिका	**बक्राहा खोला**	**वडा नं ७** निचामारी टोल अन्दाजी १०० घरधुरी **वडा नं ८** झमनपुर अन्दाजी १२३ घरधुरी		२२३	
	लोहन्द्रा खोला	वडा नं १ सगरदिना अन्दाजी १७४ घरधुरी		१७४	
	चिसाङ खोला	**वडा नं २** मरिया टोल र मुस्लिम टोल अन्दाजी १२८ घरधुरी		२६३	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ४ चोप्राहा टोल अन्दाजी ५० घरधुरी **वडा नं ५** सन्थाल टोल अन्दाजी ४५ घरधुरी **वडा नं ६** भन्सार टोल अन्दाजी ५० घरधुरी र काजीमान चोक उत्तर ५०० मिघर १०० अन्दाजी .			
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	**लाटी होली**	**वडा नं २** देवीगन्ज टोल नमुना टोल र कसेनी टोल ,(५००)	संस्कृत विद्यालय	२० परिवार	फुटबल मैदान
	गोही होली	**वडा नं २** शिव टोल, छयालिस बिघे र स्वागत टोल (४००) **वडा नं ७** लामाटोली पुर्व, छिमेकी लाईन पश्चिम, ज्येष्ठ नागरिक भवन आसपास **वडा नं ३** थुम्मे टोल (५०) सिरीजङ्गा पश्चिम टोल (६०), झोलुङ्गे पुल क्षेत्र (६०) ४, छिमेकी लाइन टोल (१५०)	पञ्चायत मा.वि. वडा कार्यालय ५ परिवार	४०० परिवार	फुटबल मैदान
	सुनझोडाखोला	**वडा नं २** बोक्रे चोक र कालापानी (१००)	सरस्वती विद्यालय	१००	
	बक्राहा खोला	**वडा नं २** कालापानी र कसेनी (१००) **वडा नं ३** टप्पु टोल (५०) बिष्ट डाडा (५०) सुन्दरी चोक (५०) **वडा नं ५** सुन्दरी चौक, जैनघट्टा, पौडेल चोक, भेटघाट चौक, बालुवाटार, बागदल टोल, जयनगर, त्रिवेणी चोक, सुगा, अमात टोल, गुराँस टोल	कन्दरा क्लब अमरसिंह माध्यमिक विद्यालय २५०	२५०	अमरसिंह मा वि
	पथरी खोला	**वडा नं २** शिन भिलेज टोल, सिर्जना टोल र साधु टोल (५००) **वडा नं ७** क्रियशन चोक भित्र, लामाटोली, मंगलबारे पुर्व, डाडाटोल, किरातीचोक पश्चिम, धिमालटोल **वडा नं ९** पुलचोक भुक्षय भएको- **वडा नं १०** कजवे देखि दक्षिण वडा ९ को सिमाना सम्म (५०)	वडा कार्यालय सिंहबाहिनी मा वि	२० ५० परिवार	
	डाँस खोला	**वडा नं ८** बिस बिघे ,बतासेली चोक झोलुङगे पुल ,माझी टोल , डोहलु शुक्रबारे सडक किनार ,शुक्रबारे **वडा नं ९** मगर टोल (२२) शिकारी टोल (१५) **वडा नं १०** राजमार्ग डास पुल दक्षिण पारी (६०) राजमार्ग डास पुल दक्षिण वारी पाटो पशुपतिनगर (३००) त्रिबेणी चोकदेखि वडा नं ९ को सिमासम्म (५०)	सामुदायिक विद्यालयहरु	२० परिवार	
	केर्खा खोला	कुमाले टोल शनिश्चरे			

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
	मोरङ्गीखोला	**वडा नं १०** मोरङ्गी पुल उत्तर साइड (२०) मोरङ्गी पुल दक्षिण (४०)		६०	
सून्दर हरैचा नगरपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** का करिव २०० परिवार	**वडा नं १** वडा कार्यालय हरैंचा	५०	वडा कार्यालय
	गछिया खोला	**वडा नं ३** का करिव ३०० परिवार **वडा नं ४** का करिव ३०० परिवार **वडा नं ५** का करिव १०० परिवार **वडा नं ६** का करिव ५०० परिवार र **वडा नं ७** का करिव २५० परिवार	**वडा नं ३ र** ४ सिक्देल बन्धु प्रतिष्ठान **वडा नं ६** को वडा कार्यालय भवन पौडेल बन्धु प्रतिष्ठान	२०० ५० ५०	
	बुढी खोला	**वडा नं** ४ बुढी खाप ३०० परिवार, चरिकुवा १५० परिवार, **वडा नं ५** गौशाला १५ घर	गौशाला मन्दिर	२००	
लेटाङ्ग नगरपालिका	**चिसाङ खोला**	**वडा नं १** बगुवा फेदी **वडा नं २** तुर्केमा ६० घर लोखरा फडानी प्रगतिटोल किरौंत चोकमा २५० घर **वडा नं ३** बेलडाँगी कमलपुर किर्तिमान टोल **वडा नं ६** लामिटार	वडा नं १ मा लक्ष्मी सेवा सामुदायिक भवन लक्ष्मी मा वि चिसाङ मा वि वडा नं ३ मा सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	१००	
	खेरुवा मोरङ्गी	**वडा नं** १, २, **५** मा सामान्य असर र **वडा नं ६, ११ र १२** मा कटान			
	तेली मोरङ्गी	**वडा नं** ९ को सिंचाइ पैनीमा असर			
रतुवामाई नगरपालिका	**बक्राहा नदी**	**वडा नं १** हटिया डाँडा सोनापुर नारायणडाँडा **वडा नं ५** मुसहरभिट्टा लेटी परेवाखोपी लारीकट्टा कसेनी रतिलालटोल होक्लावारी सुनवर्षि **वडा नं ९** धाद्रा **वडा नं १०** मौलावारी सातमेडी	सामुदायिक विद्यालयहरु मात्र	५०० परिवार	विद्यालयका कम्पाउण्ड
	रतुवा नदी	**वडा नं ३** मिर्चाडाँगी चौकीघाट छालगाछी **वडा नं ७** सिंजुवा डाँगीटोल धोक्रिया मुनी **वडा नं ८** झुनावारी भुल्काडेभा	सामुदायिक विद्यालय भवन र सामुदायिक भवन	३००	विद्यालयका कम्पाउण्ड
सुनबर्षी नगरपालिका	**नुआ बडाहा चुरे खोला**	**वडा नं** २, **३**, ४, **६ र ७** का अधिकाँस भागहरु प्रभावित हुने			
जहदा गाउँपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** कलाबञ्जर, भुटाहा र कुल्हडियामा लोहन्द्राको पानीले जुडी फुलेर डुवान हुने (५५५)	सत्सङ्ग भवन बुधनगर (१००) सत्सङ्ग भवन बुधनगर (१५०) सत्सङ्ग भवन भुटाहा (१००)	३५०	
		वडा नं २ मोहनपुर पुरै (३५) बैरिया नयाँटोल (१०) बैरिया भिमपुर (७) मझारे (२०)	नभएको	७२	जनता मा वि मझारे

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ३ पञ्चिदास ऋषिदेव टोल(५०) जयरामपुर थानटोल(१५) राजवंशी पूर्वटोल(४०) जयरामपुर पूर्वटोल(५०)	जहदा सामुदायिक भवन, हाथिबन्धा सामुदायिक भवन, राजवंशी सामुदायिक भवन, रामजानकी मन्दिर सामुदायिक भवन	८०	
		वडा नं ४ फूलटोल मधुरा (१००) कुसमा टोल (५०) सन्थाल टोल (१००) सोहल (१४४) भङ्गा सोहल (७०) सिसोबाडी (८०) मुखिया टोल (१५) रामचोक हटिया टोल (१००)	दुर्गा मन्दिरमा ३, लक्ष्मीनारायण मन्दिर सा भवन, सुनसरी मोरङ सिंचाइ योजना	१५०	सार्वजनिक मा वि र खेल मैदान
		वडा नं ७ सिर्सिया सुकुम्वासी टोल बाढी टोल भिमपुर महादेवकोल निमटोल तरिगामा सितुङ टोल र डाङ टोलसम्म डुवान (३००)		२००	
	सिंघिया खोला	**वडा नं १** भुटाहा पुल दक्षिण हरिनगरा भाथिगछ कटान			
		वडा नं २ राजवंशी टोल (२५) भोला टोल (२५)		५०	
		वडा नं ३ बनरखोरिया (बगैचा) (२५),जमाइटोल (तरी टोल) (१५), सिंघिया (हाथीबन्धा) (२५), सन्थाल र कर्मी टोल (७५), हाथिबन्धा टोल (१००), टिघिला टोल (२५)		२६५	
	जुडी खोला	**वडा नं १** कलाबञ्जर, भुटाहा र कुल्हडिया			
		वडा नं २ खिक्रीटोल, बोधा, बखरीटोल, बड्की बैरियाको पश्चिमटोल, बीरपुर नेपाली टोल डुवान (३००)		३००	
		वडा नं ३ जयरामपुर खदराटोल(२५) जितेन ऋषिदेव टोल(३५) मुस्लिम टोल (४५), सन्थाल टोल (२५), बभनटोली साहुटोल (१०), ताटोल बनरखोरिया(१५)		१६५	
बुढीगंगा गाउँपालिका	**सिंधिया / खदरा**	**वडा नं १** सिंधिया किनारामा रहेको खापबस्ती खदरा किनाराका बस्ती र सूर्यनगर टोलका ३५० घरधुरी	वडा नं १ मा नयाँ वडा कार्यालय भवन (२० परिवार)	२० परिवार	नरग्राम मा वि
	बुढी खोला	**वडा नं २** मुस्लीमटोल ११० घर र बौराहा तेतारी ७०० घर **वडा नं ३** मुडेरी १५० घर परिवार **वडा नं ४** भवानीपुर ६० घर प्रगतिटोल ५५ घर र गोकुवा ३५ घर **वडा नं ५** सिसुवाटोल २० घर बुढीपुल छेउवस्ती ५ घर डिपुटोल मन्दिर दक्षिण ५० घर बाँधटोल ३५ घर पोठिया सुकचर ३० धर **वडा नं ६** शैतानपुर २५ घर कडरुवा १६ घर वल्लो सुकचर २० घर पल्लो सुकचर ३० घर	वडा नं २ लिलाभक्तराम आ वि.वि र मधुग्राम आ.(५०० परिवार) वडा नं ३ मा जनप्रिय मा वि (१०० परिवार) वडा नं ४ सरस्वती सदन (८० परिवार) वडा नं ५ कर्मबीर मा वि (१०० परिवार) वडा नं ६ सरस्वती मा वि र नारायण मा वि (१२० परिवार)	९०० परिवार	विराट मेडिकल कलेज, मनमोहन प्राविधिक विश्वविद्यालय, सरस्वती र कर्मवीर मा वि

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
	खदम, मदाहा र वडहरा गछिया पैनी	**वडा नं ७** कमलपुर बेलडाँगी शिसवनी मदनपुर र गौरीटोल	नहरको डिल र लक्ष्मी मा वि डंग्राहा.(२०० परिवार)	२०० परिवार	लक्ष्मी मा वि
धनपालथान गाउँपालिका	**लोहन्द्रा खोला**	**वडा नं १** को लवटोली (४५) महतो टोल (५०) **वडा नं ५** को नर्सरी टोल (७०) गुरुङ टोल (३०) रणकाली (२०) खवास टोल (२८०) वडा नं ६ को रामचोक (२५) सहनीटोल (११०) लुवा टोल (१००) बालुवारी (२४) ढढीटोल (१२५) मुस्लिम टोल (१००) सरदार टोल (२५) रायटोल (३०) राजवंशी टोल (४५) मालसिमाना टोल (१७५) मुसहरु टोल ( ) पोखरी टोल ( ) वडा नं ७ को मुसहरी मुस्लिम टोल पुरानो ४ र ५ नं वडाहरु समेत ८०० परिवार	**वडा नं १** मा दुर्गापुर खेलमैदान १२ कट्टा जग्गा तर ठूलो बाढीमा डुवान हुन्छ। **वडा नं ३** शिवशक्ति मा वि १०० परिवार **वडा नं ४** हँसवाहिनी मा वि ५० परिवार **वडा नं ५** किसान नि मा वि ५० परिवार **वडा नं ६** सरस्वती मा वि २०० परिवार **वडा नं ७** सर्वोदय मा वि १०० परिवार	६०० परिवार	
	गदिया खोला	**वडा नं १** पूर्वटोल (२५) **वडा नं २** को बरियाती (५०) कुसमाहा (६५) पैटा (५०) खैरबोना (३५) भवानीपुर (२५) **वडा नं ४** को पानी ट्याङ्की (६०) शान्ति टोल (२५०) हरकपुर टोल (४००) **वडा नं ६** को गनगुवार टोल (४० घर)	**वडा नं २** मा ललियाटोल ५ कट्टा धरमपुरमा १२ कट्टा अमाहीमा १५ कट्टा र अरु विद्यालय मात्र । **वडा नं ४** मा सिमरा फिल्ड १ बिघा १० कट्टा । **वडा नं ६** कब्रस्थानको चौर र विद्यालयको चौर	२०० परिवार	वडा नं २ को जनता मा वि वडा नं ४ सिमरा फिल्ड
	पूर्व गदिया	**वडा नं ७** को १०० घरधुरी	विद्यालयहरु मात्र	१००	
	भलुवा	**वडा नं २** को ठनठनियाँ (३५) वडा नं ३ को ऋषिदेव टोल (३६) सुकुम्बासी टोल (४७) **वडा नं ४** को भलुवाटोल (९०)		२०८	
	चेका	**वडा नं ३** को चेका टोल (१२५)	**वडा नं ३** मा विद्यालय भवन र चेका हटीया	१०० परिवार	चेका हटिया
	बक्राहा	**वडा नं ३** को मजरग मायाँगञ्ज (१२५)		१२५	
	रामचोक नहर	**वडा नं ३** को घाघरी टोल (२५)		२५	
	बेतौना	**वडा नं ३** को सिसावारी टोल (६०)		६०	
कटहरी गाउँपालिका	**सिंघिया, ढावी कुकुरपुला**	**वडा नं १** खद्रा टोल, पेरिस डाँडा, मण्डल टोल, आनन्द टोल, शान्ति टोल, ढावी टोल	नारी विकास संघ, जेयुवा क्लव.एम., कृषि बजार, महेशपुर आवि., अनन्त बोर्डिङ	५०	
		वडा नं २ योगनगर,बजरंगबली, बटुटोल, कदमटोली, सानो कदम, मुस्लिम टोल र कुशवाहा टोल	ट्रेड युनियन आदर्श नगर, लाइब्रेरी आदर्श नगर, गनगाइ समाज आदर्श नगर, सरसस्वती आ वि	३५	

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
		वडा नं ३ नयाँवस्ती, कटहरी पूर्व आसपास, जुडी नजिकको ढावी खेत आनन्दचोक र जामुनगाछी दक्षिण	कटहरी स्वास्थ्य चौकी, कटहरी गाभवन .पा., जनप्रिय मावि.	२२	
	पिछरा	**वडा नं ५** जङ्गल टोल, भट्टीटोल, पैनीटोल, विश्वास टोल, राजवंशी टोल, जमुवामरान, बास टोल	आदिवासी सामुदायिक भवन, सुन्दर आवि.		
		वडा नं ४ लोहन्द्रा घाट, नयाँवजार, हटिया क्षेत्र, सन्थाल टोल, जुटिघाट मधुरा, सुकुम्वासी टोल, गन्नु टोल, कुशवाहा टोल, प्रशाटोकी र नयाँबस्ती	बालबालिका केवट भवन, चर्च, खयरबना आवि., भगवती आ वि र मदर्साहरु	५०	
	लोहन्द्रा, जुडी र सुखानी	**वडा नं ६** सम्झना गार्डेन, भाटीभौडाहा, मन्त्रीटोल, ढेला, केशरिया, सितपुर र फुदनचोक	प्रजातन्त्र मावि., रामजानकी आ.वि.	२३	
		वडा नं ७ मन्दिरटोल दक्षिण, खवास टोली, हुडहुडिया, कामतटोल, जुडीटोल, टिकारामटोल, शम्भुटोल, कुखुरा फर्म क्षेत्र, मुस्लिमटोल क्षेत्र, राधाकृष्ण आवि., लक्ष्मी आवि.	जनता मा.वि.	२०	
केरावारी गाउँपालिका	**जुकेपानी, फाफोक, बडहरे**	**वडा नं १** फेदि, डुम्रे, जिम्बाडाँडा, किकिदुम, सिरवानी मुरुन्जे	सरस्वति मा.वि., बालकल्याण आ.वि. कुमाल आ.वि.	९० परिवार	
	चिसाङ र खदम खोला	**वडा नं २** बतासे, खानिगाउँ, नाम्वेम्वा, रिठ्ठाबोटे, कटहरे, सिम्बोले, समेतेन	जलकन्या आ.वि., पंचकन्या आ.वि. लक्ष्मि आवि.	८० परिवार	
	हचुवा खोला	**वडा नं ३** फुलबारी टोल	मच्छिन्द्र उच्च मावि.	७० परिवार	
	सेरा मुगु पाडरे खोला	**वडा नं ४** झ्याप्रुङ, सतिघाट, चनौटे, सिम्ले	शान्ति आ,.वि. मौरे खेलमैदान, जनकल्याण मा,.वि. जगदम्वा आ.वि.	५० परिवार	
	बुढी, हाँडी हरुहरे सेरा	**वडा नं ५** आँपटार, जलुकेनि, फाँटे, खोल्याङ चोक्टि, लामिछाने	जन्मभुमि आ.वि., सावित्री आ.वि. जनसेवा आ.वि., कपना आवि.	८० परिवार	
	बुढि, मुगु, हरुहरे, डाले	**वडा नं ६** डाले, शनिबारे, आहाले, चम्पाखोली	कालापानी खेल मैदान, तेह्रथुमे खेल मैदान, चम्पाखोली खेलमैदान	६० परिवार	खेल मैदानहरु
	खदमखोला	**वडा नं ७** मलामी डाँडा, भुत्लेटोल, मुगु, भालुकुँडे **वडा नं ८** हाटखोला चिनारीटोल, आमजुंगी	मुगु मा वि, सार्वजनिक मा वि, मच्छिन्द्र मावि भवन मच्छिन्द्र संस्था आमजुंगी आ.वि.	६० परिवार ७० परिवार	
	लोहन्द्रा ,तुर्के भलुवा खोला ,	**वडा नं ९** देवीझोडा , बेलचौरी, भालुगौडे, विराजे, खयरघारी, कोल्बोटे	लक्ष्मी मावि भलुवा, बुद्ध मा वि देवीझोडा रामवीर आ.वि., आईतबारे	१२० परिवार	
	फेदापे बक्राहा	**वडा नं २** रचना साखरे			

स्थानीय तह	खोला/नदीको नाम	बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने वडाका टोलहरु र घरधुरी	नजिकको सुरक्षित आश्रयस्थल	कति परिवार राख्न सकिन्छ	हेलीप्याडको लागि स्थान
मिक्लाजुङ्ग गाउँपालिका	**मावा नुनसरी**	**वडा नं ७** मावाडागी सिसौली सालपत्रे, **वडा नं ९** डाँगी वस्ती कसेनी भण्डारी चोक, **वडा नं ६** कसेनी बेतेनी			
	मावा	**वडा नं ८** तोरीवारी गैरीगाउँ			
कानेपोखरी गाउँपालिका	**चिसाङ्ग खोला**	**वडा नं १ २ र ५** का करिव १००० घरधुरी	सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	५०	विद्यालयहरु
	डाँस खोला	**वडा नं ३ ४ र ६** का करिव १५० घरधुरी	सामुदायिक भवन र विद्यालयहरु	५०	विद्यालयहरु
ग्रामथान गाउँपालिका	**सिंघिया खोला**	**वडा नं १** तेतरियावारी पश्चिम खुनियाखट्टा, रिषिदेव टोल, खाप टोल, नडयोटक, साविक लखन्तरी **९० परिवार**	सामुदायिक भवन, विरेन्द्र मा.वि., बेगनलाल आ.वि., गोपिकृष्ण मणिकर्णिका सा भवन,	७० परिवार	
		वडा नं ५ बेरिया सिमरिया ३, सिमरिया १,२ , गिधनिया ४, ५, झप्पटालौवारे ४, ८, कखरमारी, तेतरिया, भौसाबाडी, शान्तिपुर, (२००)	देवि मा.वि., आदर्श शिक्षा निकेतन	५० परिवार	
	लोहन्द्रा खोला	**वडा नं ४** विन टोल, लिम्बु टोल, भोला चोक, थान टोल, ज्वाइ टोल, सुक्रबारे हटिया, चपरमारी, **६०० परिवार**	लोहन्द्रा आ.वि., महेन्द्र मा.वि.	७० परिवार	
		वडा नं ६ बोरियाडागी, भर्चोल, सिरान टोल, जुरि टोल, **७० परिवार**	पब्लिक मा वि	५० परिवार	
		वडा नं ७ नेता चौक, जुरी टोल, बोरीयाडागी, ढकियाबारी, नमुना वस्ती, धोवियारे, साविकका वडा ७,८,९ **२०० परिवार**	सरस्वती आ.वि., राधाकृष्ण आ.वि., गणेश मा.वि.	५० परिवार	
	जुडी खोला	**वडा नं ३** रङटोली, डङटोली, झप्टाटोल, राजवंशीटोल	लक्ष्मी आ वि, रामदेव आ वि राधाकृष्ण आ बाणी मा वि वि	२०० परिवार	

३.२. कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

३.२.१ नेपालको संविधान

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न जारी भएको संविधान २०७२ ले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यका रुपमा परिभाषित गर्नुका साथै राज्य सञ्चालनका लागि तीन तहको संरचनाको व्यवस्था गरी प्रत्येक तहको कर्तब्य र अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ । संविधानको अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभको अधिकार संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीको विषय बनाएको छ । साथै अनुसूची ८ मा विपद व्यवस्थापनको कार्यलाई स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयका रुपमा समावेश गरेको छ भने धारा ५१ राज्यको नीतिहरुको खण्ड (ज) प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति अन्तर्गत प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वसूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्थापना गर्ने भनी विपद पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको पाइन्छ ।

३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (पहिलो सशोधन २०७५)

विपद व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन, २०३९ लाई प्रतिस्थापन गर्दै जारी भएको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन) ऐन, २०७४ ले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विभिन्न तहगत संरचनाहरुको प्रबन्ध गरी विपद पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा त्यस्ता संरचनाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरेको छ ।

३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

विगतमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले योजना छनौट गर्दा प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरण हुने खालका योजना छनौटमा प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरिएको थियो । साथै साबिकमा स्थानीय योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक योजना पद्धति अवलम्बन गरी विपदलाई समेत मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद अनुकुलनका योजना छनौट र सञ्चालन गर्ने नीति स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०६९ मा राखी सोही बमोजिम योजना अभ्यास गर्ने गरिएको पाइन्थ्यो । हाल नेपाल संघीय राष्ट्रको रुपमा रुपान्तरण भैसकेको अवस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ऐनको खारेजी गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ जारी भएको हो । उक्त ऐनको परिच्छेद ३ मा गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तरगत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५

विपद जोखिमबाट सुरक्षित, जलवायु अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्दै दिगो विकासमा योगदान पुर्याउने दीर्घकालीन सोच राखी यो नीति अवलम्बन गरिएको छ । विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई सन्तुलित रुपमा कार्यान्वयन गरी विपदबाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका श्रोतसाधनहरुका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधार र सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम तथा क्षतिमा उल्लेख्य रुपमा कमी गर्नु तथा तिनिहरुको उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने उद्देश्य रहको यस नीतिले विपदबाट हुने मृत्युदर तथा प्रभावित व्यक्तिहरुको संख्या उल्लेख्य रुपले कम गर्नु, जीविकोपार्जनका स्रोतहरुका साथै कृषि, उद्योग, सडक, सञ्चार, खानेपानी तथा सरसफाइका संरचना, स्वास्थ्य र शैक्षिक सुविधाहरु जस्ता महत्वपूर्ण पूर्वाधार तथा आधारभूत सेवाहरुमा विपदले पुर्याउने क्षति एवं अवरोधलाई कम गर्दै उत्थानशीलतामा वृद्धि गर्नु र विपदबाट हुने प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने लक्ष्य लिएको छ।

३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५

प्रदेश नं १ भित्रका विपद व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न नेपाल सरकारले जारी गरेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ का आधारमा प्रदेश नं १ का सबै जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विपद पूर्व, विपदको समयमा एवं विपद पश्चातको अवस्थामा प्रदेश सरकारले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ जारी गरेको छ ।

३.३. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

मोरङ जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका प्रकोपहरुका कारण संभावित जोखिम तथा संकटासन्नताको आँकलन तथा नक्साङ्कनलाई यसै खण्डको ३.३ र ३.४ मा उल्लेख गरिएको छ। यद्यपी प्रकोपका कारण आईपर्न सक्ने मानवीय, आर्थिक तथा भौतिक क्षतिको पूर्व पहिचान गरी अल्पीकरण तथा न्यूनीकरण गतिबिधि सञ्चालन गरी अधिक मात्रामा रोकथामका गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ। जिल्लाका स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना लगायतका दस्तावेजहरुको अवस्था खण्ड ७.२.१ मा उल्लेख गरिएको छ। निकायगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था एम्बुलेन्स, दमकल लगायतका स्रोत साधनहरुको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ।

३.४. प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

मोरङ जिल्लामा मौसम अनुरुप विपद् हुन सक्ने आँकलन गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको संयोजकत्वमा बैठक बसी छलफल गर्ने, कार्ययोजना निर्माण तथा विषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वतयारी क्षमता अभिबृद्धिकालागि साझेदार गैह्रसरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न गतिविधिहरु सञ्चालन हुदै आइरहेका छन् । स्थानीय तहहरुको स्थानीय विपद तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा अद्यावधिक गर्नको लागि सूचना जारी गरिएको छ । जिल्लामा बाढीजन्य प्रकोप तथा डुवानका कारण उत्पन्न संकटासन्न अवस्थाको क्षति आँकलन गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र सञ्चालनमा रहेको छ।

उल्लेखित कार्यहरु भईरहेका भएता पनि सूचना व्यवस्थापनलाई अझ चुस्त दुरुस्त राख्न जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन श्रोत केन्द्रको आवश्यकता महशुस गरिएको छ। साथै तत्काल विपद्का घटनाको सूचना संकलनमा जिल्ला प्रहरी, स्थानीय तह–गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका शाखा/उपशाखाहरु र यथार्थ/आधिकारिक सूचना अद्यावधिकका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) लाई जोड्नु आवश्यक देखिन्छ। कार्यान्वयनमा रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई अझ ब्यवस्थित, सक्रिय र थप क्षमतावान बनाउनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

३.५. सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा

जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण पूर्वतयारी प्रतिकार्य र पुनर्लाभिका कार्यहरुमा संलग्न हुने विषयगत कार्यालयहरु सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुको विवरण अनुसूचीहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

खण्डः चार

सामान्य पूर्वतयारी योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

यस खण्डमा सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुले आधारभूत रुपमा आफ्नो मातहतमा पूर्वतयारी अवस्था चुस्त दुरुस्त कायम राख्न ध्यान दिन पर्ने तथा सुनिश्चित गर्नपर्ने कार्यहरुलाई समेटिएको छ ।

४.१ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको व्यवस्थाः

४.१.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचयः

विपदबाट प्रभावितलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा विशेषज्ञता तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारीको बाँडफाड नै विषयगत क्षेत्रको रुप हो। उद्धार तथा राहत, सूचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षाजस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ–आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ। अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपदबाट विस्थापित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउने गरी गरिएको कार्यविभाजन भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ। क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख विशेषता देहायअनुसार रहेका छन्

- विपद्को समयमा प्रभावित र प्रभावित समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमी कमजोरीमा सुधार गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

४.१.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

४.१.३ विषयगत क्षेत्र निर्धारण

यस योजनामा विगत वर्ष झैं देहायअनुसार १० वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरिएका छन् । विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायले अन्य सदस्यसँग समन्वय गरी काम गर्नेछन् ।

१. समन्वय तथा सूचना क्षेत्र
२. खोज तथा उद्धार क्षेत्र
३. अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र
४. खाद्य सुरक्षा कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र
५. स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र
६. खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्र
७. आपत्कालीन संरक्षण क्षेत्र
८. बन्दोवस्ती क्षेत्र
९. आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र
१०. भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

४.२ विषयगत क्षेत्रका आधारमा सामान्य पूर्वतयारी योजनाः

४.२.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

- जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने।
- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्रभित्र र बाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरका प्रत्येक क्षेत्रगत समूहहरुमा पूर्व तयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरुमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन सुविधा चयन गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समन्वयमा स्थानीय तहले समुदाय स्तरको जोखिम नक्साङ्कन गर्ने र आवश्यक सूचना संकलन गर्ने (भैसकेको भए अद्यावधिक गर्ने) ।
- आधारभूत तथ्याङ्क प्रक्रिया तथा प्रामाणिक लैंगिक संवेदनशील शीघ्र आवश्यकता लेखाजोखा गर्ने प्रणालीको विकास तथा अनुसरण गर्ने ।
- संयुक्त परिस्थिति प्रतिवेदनका लागि सहज उपलब्ध एक स्तरीय नमुना तयार गर्ने, संयुक्त परिस्थिति बैठकको लागि आधारभूत संरचना र समयावधिमा सहमत हुने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा तर्जुमा भएको प्रकोप पूर्वतयारी योजनाहरु, आपत्कालिन योजनाहरु तथा सबै सम्बन्धित मार्गदर्शनहरु र एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यविधिहरु अद्यावधिक गर्ने ।

- जिल्ला तथा स्थानीय सरकार मातहतमा राहत तथा पुनर्लाभ विकल्पको रुपमा नगद वितरण संयन्त्र सहित कोष व्यवस्थापन निर्देशिका, पूर्वतयारी कोष र पूर्व कार्य रणनीति स्थापित गर्ने ।
- हरेक क्षेत्रगत सरकारी विभागहरु (क्लस्टर प्रमुखहरु) र सहायता संगठनहरूका मुख्य व्यक्तिहरुको अद्यावधिक सूची तयार गर्ने ।
- पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरु र प्रशिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा सूचना संयोजन र क्लस्टर संयोजकसँग सूचना आदानप्रदान गर्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणाली, ट्रिगर स्तर तथा मौसम पूर्वानुमानको बारेमा समुदायलाई सचेत गराउने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीले राम्ररी काम गरिरहेको छ भन्ने सुनिश्चित गर्न बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।
- जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, आकस्मिक योजना, एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यसञ्चालन विधि र पूर्वानुमानमा आधारित लगानीको लागि कार्य सञ्चालन विधिको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ।
- प्रमुख केन्द्रीय एजेन्सीहरु र सम्बन्धित विभागका कर्मचारीहरुलाई पूर्वानुमान र पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित लगानी, कार्य सञ्चालन विधिका बारेमा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने साथै प्रशिक्षणको प्रबन्ध गर्ने ।
- स्थानीय समुदायलाई पूर्वानुमानका साथै पूर्वसूचना प्रणाली, सुरक्षा तथा उद्धार सामाग्री र उपकरणले सबल बनाउने
- प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने ।
- तथ्याङ्क संकलनका लागि आवश्यक फर्म्याट तयारी गर्ने ।
- पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि संचारको विविध च्यानलहरुको विस्तृत अभिलेख राख्ने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेब इन्टरफेस र पूर्वानुमान सामाग्री बारेमा एफएम तथा रेडियो पत्रकारहरुलाई अवगत गराउने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी नमूना अभ्यास सञ्चालन गर्ने ।
- स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण एवं कार्यान्वयन गर्न निर्देशन गर्ने।

४.२.२ खोज तथा उद्धार

- सुरक्षा निकाय तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरुलाई खोज तथा उद्धार सम्बन्धी तालिम दिने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा रहेका निकायहरुको संगठनात्मक विश्लेषण/क्षमता तथा आपसी समन्वयमा रहेका कमी कमजोरीहरुको विश्लेषण गर्ने ।
- पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूका लागि आवश्यक मानव तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने ।

- आपत्कालमा आवश्यकता लेखाजोखाका लागि प्रशिक्षित गर्न र सजिलै तैनाथ गर्न सम्भावित स्वयमसेवकहरुका नामावली तयार गर्ने ।
- जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुला खाली ठाउँहरू,यातायात र पूर्वाधार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने ।
- स्रोत/सुविधाहरू (स्थानीयरूपमा उपलब्ध) को सूची तयार गर्ने र आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा खोज तथा उद्धारका लागि साधन एवम् उपकरणको भण्डारण गर्न सामरिक स्थलहरु पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय जोखिममा रहेका जनतालाई Improvise Rescue Material बारे जानकारी गराउने ।जस्तैः बाँस, केराको थाम, टयूब आदि ।
- सुरक्षित मार्गहरु/खोज तथा उद्धार मार्गहरु, संकटासन्न समुदायमा हेलीप्याड, अवतरण र ड्रप जोन पहिचान गर्ने ।
- सामरिक स्थानमा संसाधनको पूर्व ब्यवस्थापन (जिल्ला र स्थानीय तह) गर्ने ।
- लाभार्थी प्रतिक्रिया (र उजुरी) ब्यवस्थापन विधि सञ्चालन गरी व्यवस्थित गर्ने ।
- सङ्कटासन्न समुदायहरू पहिचान गर्ने र गम्भिर तथा मध्यम रूपमा प्रभावित हुने सम्भावनाका आधारमा ती समुदायहरूलाई वर्गीकरण गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने र उनीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने ।

४.२.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री

- विषयगत क्षेत्रहरुको बैठक बसी पूर्वतयारी गर्ने ।
- अस्थायी आपत्कालिन आश्रयस्थल, खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामाग्रीको आँकलन र नपुग सामाग्रीको जोहो गर्ने ।
- सुत्केरी तथा गर्भवती महिला एवं बालबालिकाका लागि पोषण, स्यानेटरी प्याड, न्यानो कपडा, जिन्सि वस्त्र, काँइयो, अन्डरवेयर आदि भण्डारण गर्ने ।
- महिला, बालबालिकामैत्री स्थल निर्माण गर्ने ।
- विद्यमान अस्थायी आश्रयस्थलहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, यदि आवश्यक परेमा मर्मत संभार सम्पन्न गर्ने ।
- आपत्कालिन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- सम्बन्धित विषयका तालिम प्राप्त जनशक्ति नपुग भएमा तालिमको ब्यवस्था गर्ने ।
- आश्रय र भूमि निर्धारण सवालहरू सम्बोधन, बहिर्गमन रणनीति साथै मिडिया संलग्नताको लागि दृष्टिकोण/रणनीति बारे छलफल गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरु तयारी अवस्थामा भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।

- अस्थायी आवास स्थलको सुनिश्चितता गर्दै तयारी राख्ने ।
- गैर खाद्य सामाग्री र खाद्य सामाग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- महिलामैत्री शौचालय निर्माण गर्ने ।
- पानी, बत्ती जस्ता अति आवश्यकीय कुराहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।

४.२.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

- जिल्ला र स्थानीय स्तरमा खाद्यान्नको अवस्थाबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।
- आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैरखाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- जीविकोपार्जनका साधनहरुको (गाईपालन, बाख्रापालन, सुँगुर र कुखुरा फारमहरु, माछा पोखरी, तरकारी खेती आदि) सुरक्षाका उपायहरुबारे योजना बनाउने ।
- सुख्खा र बलौटे माटो (बाढी प्रभावित कृषि योग्य भूमि) मा हुर्काउन सकिने बालीको बीउ र बिरुवाहरुको मौज्दात पर्याप्त भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी वैकल्पिक बाली पहिचान गर्ने ।
- बाढीले कम असर पुर्याउने बालीको बारेमा जनसमुदायलाई अवगत गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी बाली, उत्पादन क्षमता साथै प्रविधि आवश्यकताको सूची बनाउने ।
- आपत्कालीन अवस्थाको लागि चाहिने न्यूनतम खाद्यान्नको भण्डारण गर्ने । (जिल्ला र स्थानीय स्तरमा)
- रासन र नगद, राहत सामाग्रीको बन्दोबस्त सहित न्यूनतम सहायता प्याकेजमा सहमत हुने ।

४.२.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण

- स्वास्थ्य सुरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय तहमा प्राथमिक उपचार कार्यदल सहित आवश्यक स्वमसेवकहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।
- आवश्यक औषधीहरु तथा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने उपकरणहरुको जिल्ला र स्थानीय जनस्वास्थ्य कार्यालयमा भए नभएको जानकारी लिने र उचित जोहो गर्ने ।
- DRRT / LRRT गठन तथा परिचालन गर्ने ।
- वजेट र आपूर्ति निश्चित गर्ने (जिल्ला र स्थानीय) ।

४.२.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन

- बाढी सम्भावित क्षेत्रहरुमा बाढीको कारण पानी दूषित हुनबाट जोगाउन सार्वजनिक ट्यूबवेल र धाराहरुको उचाई बढाउने ।
- उच्च स्थानहरु तथा सुरक्षित स्थानहरुमा शौचालय निर्माण गर्ने ।
- सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम ।
- पानी शुद्धिकरणको चक्की वा थोपा (प्रयोग गर्ने बिधि र मात्रामा ध्यान दिनेगरी) भए नभएको सुनिश्चित गर्ने

- खानेपानी निर्मलीकरण र दूषित हुनबाट रोकथामको बारेमा जनसमुदायलाई जागरुक बनाउने ।
- महिला सरसफाई, खानेपानी निर्मलीकरण गर्ने चक्की आदिको जिल्ला र स्थानीय तहमा जोहो र ब्यवस्थापन गर्ने (पियुष, एक्वाट्याव, ब्लिचिङ्ग पाउडर, स्यानिटरी प्याड)।
- सामाग्री ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.२.७ आपत्कालीन संरक्षण

- प्रमुख संरक्षण सवालहरु तथा अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्ग र वृद्ध ब्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने ।
- अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु र जेष्ठ नागरिकहरुको सुरक्षा योजना बनाउने ।
- मनोसामाजिक बिमर्श सेवा सम्बन्धी तालिम आयोजना गर्ने ।
- विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा आपत्कालीन समयको प्रतिकार्य गर्दा तयार गरीने योजनाहरुमा लैङगिक तथा समविकासका सवालहरुको सम्बोधनकालागि पहल गर्ने ।
- संरक्षणका सवाल तथा आवश्यकताहरु लाई राहत तथा पुनर्स्थापनाको चरणमा प्राथमिकता दिने ।
- सरूवाजन्य रोगबाट प्रभावित भएका समुदाय र जोखिम अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाको अल्पकालीन संरक्षण र ब्यवस्थापन गर्ने ।

४.२.८ आपत्कालिन शिक्षा

- विद्यालयहरुको जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्दै सुरक्षा योजना तयार गर्ने, आकस्मिक योजना बनाउने
- अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्रहरु पहिचान गर्ने ।
- बालमैत्री तथा सुरक्षित स्थानका लागि आवश्यक सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- विपदको समयमा मनोविमर्श सेवा सञ्चालनकालागि आवश्यक जनशक्ति प्रशिक्षण मार्फत तयार गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार तालिम आयोजना गरी शिक्षक, अभिभावक तथा स्वयंसेवकको क्षमता विकास गर्ने

४.२.९ बन्दोवस्ती

- जिल्ला भित्र रहेका साथै पहिचान गरिएका सम्पूर्ण निकायहरुसँग मौज्दात रहेका सहायता सामाग्रीहरुको अध्यावधिक बिबरण तयार गरी राख्ने ।
- सम्भावित आपतकालीन अवस्थाको आँकलन गरी सवारी साधन, इन्धन र ड्राइभरको व्यवस्था अग्रिम मिलाउने
- संकटासन्न हुन सक्ने भौतिक संरचनाको पहिचान गर्ने र यसका लागि आवश्यक श्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्वतयार भई बस्ने ।

- विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.२.१० **भौतिक पूर्वाधार**

- सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरी समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीति तथा पूर्वतयारी गर्ने ।
- सम्बन्धित निकायहरुले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा विपद् मैत्री गर्ने साथै आफू अन्तरगतका निकायहरुलाई सो गर्न अभिप्रेरित गर्ने ।
- आफु मातहतका कर्मचारीहरुलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई विकासका क्रियाकलापहरुमा मूलप्रवाहीकरणका साथै आपतकालीन अवस्था व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

खण्डः पाँच

पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना (पूर्वानुमान सम्भव हुने प्रकोपहरूको लागि)

यस खण्डमा पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी कार्य सञ्चालन विधिको लागि ट्रिगर संयन्त्रको बारेमा निम्न चरणमा उल्लेख गरिएको छ ।

(क) १० दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

नदीको जलमापन केन्द्रमा विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) को १० दिने जल प्रवाह र जलाधार क्षेत्रमा १० दिनको समग्र वर्षाको पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि २ सक्रिय हुन्छ । सम्भाव्यता स्तर (उच्च, मध्यम र न्युन) को आधारमा भूमिका तथा दायित्व तालिकामा निर्धारण गरे अनुरूप पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनुपर्छ ।

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) १० दिन जल प्रवाह	१० दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ९७%	१० दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता (५०-७०%)	१० दिनमा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता (<५०%)
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS) १० दिने समग्र वर्षा (३०० मिलिमिटर भन्दा बढी)	वर्षा हुने सम्भाव्यता ९७%	वर्षा हुने सम्भाव्यता (५०-७०%)	वर्षा हुने सम्भाव्यता (<५०%)

(ख) ३ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र क्षेत्रीय एकीकृत बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली (RIMES) को नदी जलाधार क्षेत्रमा ३ दिने मौसम पूर्वानुमान र विश्व बाढी सचेतना प्रणाली (GloFAS) तथा नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेलबाट जलमापन केन्द्रमा ३ दिने जलप्रवाह पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि सक्रिय हुन्छ ।

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्यून सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको ३ दिने मौसम पूर्वानुमान	३ दिनमा १८० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	३ दिनमा (६०-१८०) मिलिमिटर वर्षा हुने	३ दिनमा ६० मिलिमिटर भन्दा कम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेल	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ७०%	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	३ दिनमा खतरास्तर नाघ्ने सम्भाव्यता <५०%

(ग) १ दिने पूर्वानुमानका लागि बाढी पूर्वतयारी कार्यविधिः ट्रिगर संयन्त्र

जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदी जलाधारमा १ दिने मौसम पूर्वानुमान तथा नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेलबाट जलमापन केन्द्रमा १ दिने जलप्रवाह पूर्वानुमान, क्षेत्रीय एकीकृत आपत्कालीन बहु जोखिम पूर्व चेतावनी प्रणाली (RIMES) को २४ घण्टे मौसम पूर्वानुमान, विश्वव्यापी बाढी सचेतना प्रणाली (GloFAS) बाट जलमापन केन्द्रमा नदीको २४ घण्टे जलप्रवाह पूर्वानुमानको उपलब्धतामा कार्यविधि सक्रिय हुन्छ ।

पूर्वानुमान	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	न्युन सम्भाव्यता
जल तथा मौसम विज्ञान विभागको २४ घण्टे मौसम पूर्वानुमान	२४ घण्टामा १४० मिलिमिटर भन्दा बढी वर्षा हुने	२४ घण्टामा ६०-१४० मिलिमिटर वर्षा हुने	२४ घण्टामा ६० मिलिमिटर भन्दा कम वर्षा हुने
विश्व बाढी सतर्कता प्रणाली (GloFAS), जल तथा मौसम विज्ञान विभागको नदीको हाइड्रोलोजिकल मोडेल	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ९७%	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता ५०-७०%	२४ घण्टामा खतरा स्तर नाघ्ने सम्भाव्यता <५०%

वर्षा निगरानी	>६० मिलिमिटर १ घण्टामा >८० मिलिमिटर ३ घण्टामा, >१०० मिलिमिटर ६ घण्टामा, >१२० मिलिमिटर १२ घण्टामा, >१४० मिलिमिटर २४ घण्टामा	३०-६० मिलिमिटर १ घण्टामा, ६०-८० मिलिमिटर ३ घण्टामा, ८०-१०० मिलिमिटर ६ घण्टामा, १००-१२० मिलिमिटर १२ घण्टामा, १२०-१४० मिलिमिटर २४ घण्टामा	<६० मिलिमिटर २४ घण्टामा
नदी निगरानी	पानीको सतह सतर्कता स्तरभन्दा माथि र बढिरहेको	पानीको सतह सतर्कता स्तर नजिक र बढिरहेको	पानीको सतह सामान्य र स्थिर

खण्डः छ

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरूको लागि)

६.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन (Coordination and Information Management)

विषयगत क्षेत्र : समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी कटान/डुवान, आगलागी, भूकम्प

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

६.१.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचयः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । सम्बन्धित सबै क्षेत्रबाट सूचना प्राप्त गर्ने, सान्दर्भिक सबै सरोकारवालाहरुबीच समन्वय गर्ने, विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरुको नेतृत्व गर्ने काममा यस क्षेत्रले नेतृत्व गर्ने र विपद् प्रभावितहरुलाई समयमा सही सूचना मार्फत् पूर्व चेतावनी जारी गरी नागरिकको जीउ धनको रक्षा गर्ने काममा यस क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहन्छ । प्रभावित समुदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन समेत यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वय राखी कार्य गर्नेछ ।

विषयगत क्षेत्र **(Cluster)** को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री युवराज कटेल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७
२.	शिवदल गण थलाहा ब्यारेक	श्री अनिल बस्नेत	प्रमुख सेनानी	९८५११४२४३१
३.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री जानुका न्यौपाने	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
४.	नेपाली काँग्रेस	श्री भक्तिनाथ माझी	का. वा. सभापति	९८४१५१२६६७
५.	नेकपा एमाले	श्री अजम्बर राई	अध्यक्ष	९८४२०५६९२०
६.	नेकपा माओवादी केन्द्र	श्री विजय विश्वास	जिल्ला संयोजक	९८५२०२३४६२
७.	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी	श्री गोपाल कटुवाल	सभापति	९८५१०८२१८०
८.	राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी	श्री भरत कंडेल	जिल्ला संयोजक	९८४९३४२८९८
९.	नेकपा एकिकृत समाजवादी	श्री चन्द्रबीर राई	अध्यक्ष	९८४२१८९७४३
१०.	जनता समाजवादी पार्टी	श्री राजकुमार यादव	अध्यक्ष	९८५२०२०६५१
११.	लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी	श्री मो. कादिर	अध्यक्ष	९८४२०३३८२८
१२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ्ग	कवित कट्वाल	प्रहरी उपरीक्षक	९८५२००५५५५
१४.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	गेहेन्द्रबहादुर भण्डारी	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक	९८५१२७२१०२
१५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय मोरङ	श्री राजन शर्मा सापकोटा	उप अनुशन्धान निर्देशक	९८५२०६६००४
१६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
१७.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
१८.	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिला पाठक	अध्यक्ष	९८००९४६५३१
१९.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
२०.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री नन्दकुमार राठी	अध्यक्ष	९८५२०२००२७
२१.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बज्ञारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
२२.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
२३.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
२४.	नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय	श्री कमल भट्टराई	कार्यालय प्रमुख	९८५२००४२२२

६.१.२ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्यः

यस विषयगतक्षेत्रको समग्र उद्देश्य भनेको सम्बन्धित निकायहरुबीच सम्पर्क, समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी सान्दर्भिक सूचनाहरु सम्बन्धित प्रभावित समुदायसम्म पुर्याउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु हो । यस क्षेत्रले सम्पर्क, समन्वय, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्वन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक तरिकाले सुनिश्चितता प्रदान गर्न योगदान गर्नेछ ।

यस क्षेत्रका उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- विपद्को समयमा सरकार, सरकारी कार्यालयहरु, सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster), मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु तथा नागरिक समाजबीच समन्वय गर्नु ।
- निर्धारित समयभित्र नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले तयार गरको विपद् लेखाजोखा निर्देशिका अनसार सूचना संकलन गरी आवश्यक समन्वय गर्नु र सूचना संकलन कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।

- निर्धारित समयभित्र "प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA)" र "बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखा विश्लेषण (Multy Cluster Initial Rapid Assessement- MIRA)" गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र लेखाजोखा कार्यदललाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यकता अनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

समग्रमा मोरङ जिल्लामा सबैभन्दा बढी बाढी, आगलागी, डुबान जस्ता प्रकोपहरुका कारण विपद् हुने गरेका छन् तसर्थ त्यस्तो अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छः

६.१.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा सूचना, समन्वय र लेखाजोखा क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	सबै स्थानीय तहबाट विपद् सम्बन्धी प्रारम्भिक सूचना संकलन गरी सम्बन्धित निकायहरुमा तत्काल प्रारम्भिक सूचना प्रवाह गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
२	खतराको संकेत पाएपछि समुदायमा सूचना जारी गर्ने। मल्टीहजार्ड साइरन, माइकिङ गर्ने, अनलाइन खवर, मोवाइल म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खवर गर्ने ।	DEOC	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु सञ्चार माध्यमहरु	विपद् पर्नु पूर्व र विपद् पर्नासाथ तत्काल
३	सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई सामाग्री तथा उपकरणहरु सहित तयारी रहन सूचना प्रवाह गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
४	विपद् आउना साथ उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यको लागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सुरक्षा निकायहरु स्थानीय तह	विपद् पर्नासाथ तत्काल
५	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बोलाउने जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने सबै विषयगत क्षेत्र र तिनका सदस्यलाई आपतकालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थिति अनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी जिविव्यस	स्थानीय तह सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु	१) विपद् भएको २ घण्टा भित्र २) पहिलो सात दिन सम्म १ दिन बिराएर ३) त्यसपछि हप्तामा १ पटक
६	अस्पताल तथा प्रतिकार्यमा संलग्न हुने व्यक्तिहरुलाई तम्तयार, सावधान र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।	DEOC जिविव्यस	सम्बन्धित निकाय	विपद् पछि तत्काल
७	जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई मुख्य समन्वय केन्द्रको रुपमा परिचालन गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	नियमितरुपमा

क.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	फेक न्यूजलाई निरुत्साहित गर्ने र सञ्चारमाध्यमका लागि प्रत्येक दिन आधिकारिक सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सबै क्षेत्र प्रमुखहरु	पहिलो साता हरेक दिन र पछि आवश्यकतानुसार
९	विपद् लेखाजोखा विधि सम्बन्धी औजार प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) फारामको आधारमा मानवीय सहयोगको लागि सूचना संकलन गर्ने	जिविव्यस समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	२४ घण्टा भित्र
१०	सबै प्रकृयामा प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने ।	जिविव्यस समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	निरन्तर
११	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्ने तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरू (Clusters) लाई सुझाव दिने । सबै कार्यदलहरुसंग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	जिविव्यस सबै क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	विपद् आउनासाथ ***० घण्टादेखि नै प्राथमिकता निर्धारण गर्ने***
१२	विपद् प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने प्रभावितहरुलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने र तथ्याङ्कको उचित व्यवस्था गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह	३ दिन देखि
१३	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (MIRA) सञ्चालन गर्नेः • लेखाजोखा कार्यदल परिचालन गरी क्षति तथा प्रभावको सूचना सङ्कलन गर्ने, • लेखाजोखाका लागि फाराम उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस	अवस्थाको अध्ययन गरी सकेसम्म छिटो
१४	• सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने • प्रभावित परिवारको सङ्ख्या प्रक्षेपण गर्न प्रभावित समुदायसँग तथ्याङ्क प्राप्त गरी तुलनात्मक समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने • जिल्ला र स्थानीय तहमा उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्यसम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामाग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने, • नपुग स्रोत तथा साधनको यकिन गर्न प्रतिवेदनमार्फत सबै क्षेत्रलाई उत्प्रेरित गर्ने	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	पहिलो प्रतिवेदन– ७ दिनभित्र दोस्रो प्रतिवेदन– १५ दिनभित्र आवश्यकताअनुसार

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१५	तयारी प्रतिवेदन प्रदेश सरकार, गृह मन्त्रालय र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित रुपमा
१६	सहयोगको कार्यतालिका अध्यावधिक गर्न निम्न कार्य गर्नेः • मीरा (MIRA) बाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने • आवश्यकता अभाव क्षमता र उपलब्धताको अवस्था विश्लेषण गर्ने । • कार्यदलहरुको सहयोगको थप कार्यतालिका तयारी गर्ने • कार्यदल, विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने	DEOC समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थाविव्यस क्षेत्र सदस्य	नियमित रुपमा
१७	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने	जिविव्यस	सबै क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
१८	मानवीय सहायता वितरणलाई निर्विवाद बनाउन एकद्वार प्रणालीलाई अवलम्बन गर्ने र सरोकारवाला सबैको सहभागिता अनिवार्य गराउने	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	जिविव्यस क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
१९	क्षेत्रगत कार्यसमूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समीक्षा गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित
२०	सवै सूचनाहरु निरन्तर अद्यावधिक गर्दै जाने र सरोक क्षति तथा नोक्सानी विवरणमा आधारित रही राहत स	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	(२४ घण्टा भित्र, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्तावाट हप्तामा १ पटक र आवश्यक्ता अनुसार)
२१	विषयगत क्षेत्रका बैठकहरु आयोजना गर्ने ।	प्रजिअ		आवश्यकतानुसार
२२	राहत सहयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	प्रजिअ		निरन्तर
२३	अस्थायी शिविरहरुमा उजुरी सुन्ने संयन्त्र स्थापना गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	शिविर स्थापना पछि
२४	विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिएका प्रयास र आगामी दिनमा गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका विषयमा प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	प्रतिकार्यको अन्त्यमा

६.१.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने ।	प्रजिअ जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	६ महिना भित्र
२	सबै क्षेत्र प्रमुखको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजनाः • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने • क्षेत्रगत कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने • जिल्ला स्थित सरोकारवालाबीच समन्वय गरी कार्यशाला गर्ने • सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	DEOC प्रजिअ जिविव्यस	सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुख, सरोकारवाला निकायहरु सुरक्षा निकाय गैसस	पहिलो बैठक जेष्ठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
३	जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रकोप नक्साङ्कन र क्षमता तथा जोखिम लेखाजोखा गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
४	आपत्कालीन समयको लागि हेलिप्याड खुल्ला क्षेत्र आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
५	सुरक्षा निकायहरुमा खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना भित्रमा
६	पूर्व चेतावनी वा सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने र प्रभावकारी सूचना सञ्चार समन्वय र सम्पर्कलाई जोड दिने ।	DEOC सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	
७	सबै स्थानीय तहमा इन्टरनेट कनेक्टिभिटी व्यवस्थित गराउने । सबै स्थानीय तहबाट दैनिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापन सम्बन्धी गतिविधि र घटना तथा सूचनाहरु अद्यावधिक गरी जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा जानकारी गराउने पद्दतीको विकास गर्ने ।	जिविव्यस स्थानीय तह	गैरसरकारी संस्थाहरु	यथासम्भव छिटो
८	उद्धारकर्मी र सङ्कटासन्न स्थानीय तहका समुदायमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम गर्नेः • खोज तथा उद्धार • प्राथमिक उपचार • विपद् जोखिम व्यवस्थापन, • उद्धारका लागि आन्तरिक अभ्यास • विषयगत क्षेत्रका सदस्यलाई भूकम्पको समयमा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा उपाय र उद्धारसम्बन्धी अभ्यास गराउने	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना अगावै
९	स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापन समिति र कार्यदलहरुलाई क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस DEOC	नियमित

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१०	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
११	द्रुत लेखाजोखा फर्मेट प्रिण्ट गरी सबै स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
१२	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तयारी स्वरुप सबै क्षेत्रका एक एक सदस्य रहेको मिरा कार्यदल गठन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१३	मिरा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने । मिराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१४	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स तथा सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुखको निर्देशनमा	स्थानीय तह रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१५	प्राथमिक उपचार, आधारभूत खोज तथा उद्धार, अस्थायी आवास व्यवस्थापन, मनोसामाजिक परामर्श तथा शव व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने वा तालिममा कार्यदलका सदस्यहरुलाई सहभागी गराई क्षमता विकास गर्ने ।	जिविव्यस DEOC	स्थानीय तह रेडक्रस सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
१६	सबै स्थानीय तहमा आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी कोष सञ्चालन निर्देशिका तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	स्थानीय तह वडा समिति	तत्काल र नियमित
१७	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने । एफएम रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह गैससहरु	नियमित रुपमा
१८	विस्थापितहरुको पहिचानका लागि आवश्यक संख्यामा परिचयपत्र छपाइ गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
१९	विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी र जनप्रतिनिधिहरुलाई विपद् तथा आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड सम्बन्धी तालिम दिने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख भन्दा अगावै

६.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)

विषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी भूकम्प, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

६.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचयः

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्त व्यस्त हुने भएकाले विपद प्रभावितहरु बाढीले बगाउने, हराउने, पानीमा डुब्न सक्ने अवस्था रहन्छ भने भूकम्पजन्य विपद्को समयमा हराउने, च्यापिने, पुरिने लगायतका विपद्पूर्ण अवस्थामा फसेका हुन सक्छन् । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिद्धारा खोजी गर्ने, प्राथमिक उपचार गर्ने तथा उद्धार गरी सुरक्षित स्थलसम्म पुर्याउने र सकेसम्म थोरै समयमा धेरै जनाको जीउ, धनको रक्षा गर्न सञ्चालन गरिने समग्र कामहरुलाई यस योजनामा खोज तथा उद्धार भनिएको छ । जिल्लामा सम्भावित बाढीको परिदृष्यअनुरुप खोज तथा उद्धार क्षेत्रले निम्न अनुसारका कार्य गर्ने छ ।

६.२.२ सम्भावित परिदृष्यः

- विपद्को कारण मानिस प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनेछन्,
- रातीको समयमा विपद् भएमा ठूलो मानवीय क्षति हुनेछ भने प्रभावितले उद्धार र राहतको याचना गरिरहेको देखिनेछ ।
- यातायातको असुविधाका कारण समयमै उद्धारकर्मी पुग्नसक्ने छैनन्।
- उद्धार र राहत वितरणमा कठिनाइ उत्पन्न हुनेछ ।
- सडक, बाटो, पुल, विद्युत् आपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुनेछ,
- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुनेछ,
- अग्ला सुरक्षित र खुल्ला स्थानहरु नजिकमा नभएका स्थानहरुमा स्थानान्तरणको समस्या हुने हुँदा सामाजिक जनजीवन अस्तव्यस्त हुने र मानवीय मृत्यु समेत हुनसक्ने,
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध–वृद्धा तथा फरक किसिमले सक्षम (अपाङ्ग) मुख्य रूपमा प्रभावित हुनसक्नेछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	युवराज कटेल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७
२.	शिवदल गण थलाहा ब्यारेक	अनिल बस्नेत	प्रमुख सेनानी	९८४१७५२९७२
३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ्ग	कवित कट्वाल	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१/ १०० ९८५२००५५५५
४.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	गेहेन्द्रबहादुर भण्डारी	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक	९८५१२७२१०२

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय मोरङ	श्री राजन शर्मा सापकोटा	उप अनुशन्धान निर्देशक	९८५२०६६००४
६.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
८.	गैसस महासंघ	विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९

६.२.३ विषयगत क्षेत्रको क्षेत्रगत उद्देश्य

खोज तथा उद्धारका लागि लेखाजोखा गर्ने र विपद् पछिको असामान्य अवस्थामा मानिसको जीवन रक्षा धनसम्पत्तिको सुरक्षा गर्दै स्थितिलाई सामान्य अवस्थामा ल्याउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ । योजनाका समष्टिगत उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- आपतकालीन खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति न्यून गर्ने,
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी मानव जीवनरक्षाको सुनिश्चितता गर्नु ।
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

६.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा खोज तथा उद्धार कार्यदलले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपत्कालिन बैठक बस्ने, सूचना तथा समन्वय क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने । प्राप्त सूचनाको आधारमा समन्वय गरी खोज तथा उद्धारका साथै प्राथमिक उपचार संयुक्त टोली परिचालन गर्ने । अन्य सबै विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC जिविव्यस प्रजिअ	सबै विषयगत क्षेत्रका प्रमुखहरु	विपद्को सूचना प्राप्त गर्नासाथ
२	खोज तथा उद्धार कार्यदलको आपत्कालीन बैठक बस्ने, जसमाः जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने, सदस्यलाई आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थितिअनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने,	खोज तथा उद्धार कार्यदल	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	विपद् शुरुहुनासाथ २४ घण्टाभित्र, पहिलो सात दिनसम्म एक दिन बिराएर, दोस्रो हप्तापछि हप्तामा एक पटक
३	उपकरणसहित खोज तथा उद्धार कार्यदल परिचालन गर्ने र खोज तथा उद्धारको काम गर्ने । प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	खोज तथा उद्धार क्षेत्र	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	विपद् पश्चात तत्काल
४	उद्धार र सुरक्षाको विषयमा आवश्यक सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
५	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गर्ने तथा यातायातका साधन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	
६	सुरक्षा निकायहरूवीच आपसी समन्वय गर्ने।शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	सुरक्षा निकायहरु	प्रजिअ	
७	विपदमा परी घाइते भएका व्यक्तिहरुको प्राथमिक उपचार गर्ने र अस्पताल पुर्याउने प्रबन्ध मिलाउने ।	प्राथमिक उपचार क्षेत्र	अस्पतालहरु	आवश्यकतानुसार
८	स्थानीय तहमा गठित सबै कार्यदल र सरोकारवाला लाई तत्काल खवर गर्ने र समन्वय गरी उद्धारमा संलग्न गराउने ।	DEOC खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पछि निरन्तर
९	घाइतेको उपचारका लागि स्वास्थ्य चौकीको नेतृत्वको प्राथमिक उपचार कार्यदललाई परिचालन गर्ने	प्राउ कार्यदल	अस्पतालहरु स्वास्थ्य चौकी	आवश्यकतानुसार
१०	बढी प्रभावित स्थलको स्तर पहिचान गरी उद्धारको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय वडा समिति	खोज उद्धारको समयमा
११	उद्धार कार्यमा स्थानीय स्वयंसेवकहरु सहित परिचालन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	खोज उद्धारको समयमा
१२	विशेषगरी महिला बालबालिका अशक्त जेष्ठनागरिक जस्ता सङ्कटासन्न वर्गलाई खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१३	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्नेः • तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, • प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरूलाई सल्लाह र सुझाव दिने । • सुरक्षा क्षेत्रसँग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने	DEOC जिविव्यस स्थानीय तह	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति कार्यदलहरु	विपद् पछि तत्काल र निरन्तर
१४	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने ।	DEOC स्थानीय तह	वडा समिति अन्य क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५	डुवेका, बगेका, पुरिएका र भत्किएका घरहरु पहिचान गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१६	प्रभावित नागरिकहरुका बहुमूल्य सम्पत्ति सुरक्षा गरी निकाल्ने। प्रभावित क्षेत्रका घरपालुवा पशुको उद्धार गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१७	राहत वितरण कार्यमा आवश्यकता अनुसार खाद्यक्षेत्रलाई सहयोग गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्वयंसेवक स्थानीय तह	नियमितरुपमा
१८	• आवश्यकता रहेसम्म खोज तथा उद्धार जारी राख्ने । • प्रभावित क्षेत्रमा, हिंसा, लुटपाट र मानव वेचविखनका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने • मानव तथा पशुचौपायाहरुको शव व्यवस्थापन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय नेरेसो	आवश्यकतानुसार
१९	निम्नअनुसार अभिलेख तयार गर्ने • उद्धार गरिएका व्यक्ति	DEOC स्थानीय तह	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु	नियमितरुपमा

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
	• बेपत्ता वा मृत्यु भएका व्यक्ति • नष्ट भएका घर, विद्यालय वा अन्य भौतिक सम्पत्ति • मरेका घरपालुवा पशुपंक्षी • क्षतिग्रस्त भौतिक सम्पत्ति • क्षतिग्रस्त बाली र खेतीयोग्य भूमि • क्षतिग्रस्त भैतिक संरचना र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण		रेडक्रस स्वयंसेवकहरु	
२०	उद्धार कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	नियमितरुपमा

६.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खोज तथा उद्धार क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछ ।

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	खोज तथा उद्धार क्षेत्रको बैठक बस्ने: • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने • क्षेत्रको कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने • सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
२	बाढीको समयका लागि हेलिप्याड आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	जिविव्यस	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
३	सुरक्षा निकायहरुमा आधारभूत खोज तथा उद्धार सामाग्री तथा विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीहरु भण्डारण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	प्रदेश सरकार स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
४	जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका लागि अत्यावश्यक सेवाकेन्द्र स्थापना गरी वार्षिकरुपमा अद्यावधिक गरिराख्ने	जिविव्यस	प्रदेश सरकार	
५	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस जिसस	बैशाख सम्ममा
६	सुरक्षा निकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स आदिको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह	जेष्ठ पहिलो हप्ता भित्रै
७	सबै स्थानीय तहमा आधारभूत खोज तथा उद्धार कार्यदल गठन गरी सदस्यहरुलाई तालिममा सहभागी गराई क्षमता विकास गरेर क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस जिसस	बैशाख सम्ममा
८	उच्च संकटासन्न क्षेत्रहरुमा पूर्व चेतावनीका लागि माइक साइरन आदि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह	वडा समिति	बैशाख सम्ममा
९	खोज तथा उद्धार क्षेत्रलाई कृत्रिम घटना अभ्यास तालिमको आयोजना गर्ने र समय समयमा विद्यालय र समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह जिविव्यस रेडक्रस	बैशाख सम्ममा
१०	स्थानीय तहहरुमा उद्धारका लागि कार्यदलहरु गठन गर्ने । “विपदमा स्वयंसेवक परिचालन” अवधारणा अनुसार सक्रिय	स्थानीय तह	सुरक्षा निकायहरु स्थानी युवा संजाल	बैशाख सम्ममा

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
	युवाहरुको द्रुत प्रतिकार्य टोलीको गठन गर्ने र तालिम दिएर सुरक्षा निकायहरुसंगको समन्वयमा तयारी अवस्थामा राख्ने ।			
११	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने।	DEOC	जिविव्यस	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मनसुन पूर्व बैठक गरी स्थानीय तहहरुलाई अध्यावश्यक निर्देशन र समन्वय गर्ने ।	जिविव्यस	क्षेत्रका सदस्यहरु	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१३	एफएम रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	जिविव्यस	सञ्चार माध्यम	नियमितरुपमा
१४	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न डुङ्गा वा अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	बैशाख सम्ममा
१५	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालाहरुको पहिचान गरी सम्झौता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेष्ठ सम्ममा

६.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management)

विषयगत क्षेत्र	:	अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, पहिरो, भूकम्प, आगलागी, महामारी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	**नेपाल रेडक्रस सोसाइटी / स्थानीय तह / सुरक्षा निकायहरु**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु बसोवासको अभाव तथा भाँडाकुँडा, लुगाफाटा, सरसफाईका सामान लगायत दैनिक आवश्यकताका वस्तुहरुको अभावमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायहरुलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रय स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ । यसको लागि अस्थायी रूपमा विद्यालय, मदरसा, मन्दिर, वार्ड कार्यालयको भवनजस्ता सार्वजनिक स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ भने केही लामो समयको लागि अस्थायी शिविर खडा गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । त्यसका साथै दैनिक जीवनयापनको लागि भाँडावर्तन, ओढ्ने ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने वर्तन र इन्धनको व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले विस्थापित तथा प्रभावितहरुको लागि उल्लेखित मानवीय सेवा उपलब्ध गराउँछ ।

६.३.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपदबाट अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति तथा परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको हुनसक्ने छ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलाहरु अरु बढी समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।
- बाढीबाट अधिकांश गाउँ प्रताडित भएर मानिस हताहत भई सहयोगको याचना गरिरहेका हुनेछन् ।
- घरबार नष्ट भएर झरी, हिलो र चीसो जमिनमा दिन रात बिताउन बाध्य भइरहेको देखिनेछ ।
- विद्यालयका कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि दबाबको सिर्जना, सामुदायिक तथा संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौती र समस्या देखा पर्नेछन् ।
- विस्थापित भएका मानिस खाद्यान्नको चर्को समस्यामा पर्नेछन् ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
२.	शिवदल गण थलाहा ब्यारेक	अनिल बस्नेत	प्रमुख सेनानी	९८४१७५२९७२
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ्ग	कवित कट्वाल	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१/ १०० ९८५२००५५५५
५.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	गेहेन्द्रबहादुर भण्डारी	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक	९८५१२७२१०२
६.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
७.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री शालिकराम दाहाल	इकाइ प्रमुख	९८५२०२७४४७ ४७१२२२
८.	गैसस महासङ्घ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
९.	डिभिजन वन कार्यालय	श्री उत्सव थापा	डिभिजन वन अधिकृत	९८५२०२६६१४
१०.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	श्री द्रोणबहादुर पौडेल	अध्यक्ष	९८५२०२२८३५
११.	निर्माण व्यवसायी सङ्घ			
१२.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१३.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री नन्दकुमार राठी	अध्यक्ष	९८५२०२००२७
१४.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बञ्जारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१५.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१६.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१७.	लायन्स क्लव	श्री बबरजंग थापा	जिल्ला गभर्नर	९८५२६७०६७९
१८.	रोटरी क्लव			
१९.	नेपाल जेसिस			

६.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट प्रभावित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने आवास, लताकपडा लगायत अन्य अत्यावश्यक सामाग्रीहरु उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन्

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापितलाई मानवअधिकारको उपभोग गर्न सक्षम बनाउनु,
- घरायसी आवश्यकताका भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत सम्मान र मर्यादासहित दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउनु ।

६.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव आवास तथा गैरखाद्य सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षति तथा नोक्सानी, खाद्य सुरक्षा र व्यवस्थापनको चुनौतीको अनुमान सहितको विश्लेषण गर्न अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु	विपद्को संकेत पाउनासाथ
२	राहत शिविरहरूको स्थापनाका लागि आवश्यक क्षेत्रको द्रुत लेखाजोखा गर्ने र पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
३	मानवीय सहयोग वितरणको प्रकृया र मापदण्ड निर्धारण गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
४	विस्थापितहरुको सङ्ख्या र जानकारी लिने । पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बोसबास गराउने तथा पूर्वनिर्धारित स्थानमा नअटेका विस्थापितलाई त्रिपालको व्यवस्था गरी तत्काल बसाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय	उद्धार कार्य संगसंगै
५	स्थानीय तहमा भएका सबै प्रकारका संयन्त्रहरुको परिचालन गर्ने ।स्थानीय तहमा कमाण्ड पोष्ट तयार गरी कामलाई व्यवस्थित गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय क्षेत्रका सदस्यहरु	उद्धार कार्य संगसंगै
६	कार्यदललाई परिस्थिति विश्लेषणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा पठाउने र स्थानीय तहबाट आएका जानकारीका आधारमा थप स्रोत साधनहरु जुटाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कार्यदलहरु	उद्धार कार्य संगसंगै
७	द्रुत लेखाजोखा (IRA) गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह नेरेसो	दोस्रो दिन

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	प्राप्त सूचनाको बिश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
९	विपद् प्रभावको आधारमा अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल, खाना तथा खाना पकाउने भाँडावर्तन, घरायसी सामाग्री लगायत न्यूनतम् सहयोगको व्यवस्था गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
१०	द्रूत लेखाजोखा टोलीले संकलन गरेको विवरण विश्लेषण गरी आपत्कालीन राहतको आवश्यकता विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने र राहतको व्यवस्थापन गर्ने र अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री सेट वितरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	तेस्रो दिन देखि
११	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामाग्री सेट वितरण कार्यको निरन्तरता गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	तेस्रो दिन देखि
१२	विपद्को अवस्था हेरेर अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामाग्री सेट वितरणको निरन्तरता र अनुगमन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१३	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्री सँग सँगै स्थायी आवास तथा खाद्यान्नको बैकल्पिक व्यवस्थापनतर्फ जोड दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१४	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्री व्यवस्थापन क्षेत्र तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको समीक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१५	सम्पूर्ण कार्यको अनुभव र सिकाइका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य भएपछि

६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामाग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विषयगत क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
२	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने • स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
	• जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामाग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, • प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामाग्रीहरूको परिमाण आँकलन गर्ने । • पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने ।			
३	अस्थायी बसोवासको लागि नजिकका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गर्ने र नीजि जग्गा उपयोग गर्नुपर्ने भएमा समन्वय गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
४	आवास तथा गैर खाद्य सामाग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने, आवश्यकताअनुसार सम्झौता गर्ने	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
५	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस, डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
६	आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह र अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जिविव्यस स्थानीय तह	नियमितरुपमा मासिक
७	गैरखाद्य सामाग्रीको भण्डारको लागि जिल्लामा एक भण्डार गृह तयार गर्ने ।	जिविव्यस	प्रदेश सरकार स्थानीय तह	आगामी बर्ष
८	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची तयार गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
९	प्रतिकार्य टोलीमा जानेहरुको दुर्घटना विमा गर्ने	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
१०	संभावित विपद् व्यवस्थापनको अभ्यास गर्ने गराउने	जिविव्यस	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
११	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा

६.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)

विषयगत क्षेत्र : खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु दैनिक उपभोगका लागि खाद्यान्न संकटमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई नियमित र प्रर्याप्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने तथा जीविकोपार्जनका बैकल्पिक स्रोतहरुको समेत पहिचान र परिचालन गरी दिगो रुपमा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि खरिद तथा उत्पादन, ढुवानी, भण्डारण, वितरण लगायतका समग्र व्यवस्थापकीय कामलाई खाद्य क्षेत्रको रुपमा लिइएको छ ।

विपद्को समयमा उपलब्ध हुनु पर्ने मानवीय सहयोगको महत्वपूर्ण साधन खाद्यान्न हो । खाद्य क्षेत्रले विपद् प्रभावित तथा प्रभावित व्यक्तिलाई न्यूनतम मापदण्डअनुसारको खाद्यान्न उपलब्ध गराउन सहयोग परिचालन गर्नु पर्छ र खाद्यान्नमा सीमान्तीकृत समुदायको समान पहुँच कायम गराउनु यस क्षेत्रको दायित्व हुनेछ ।

६.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपदबाट सङ्कटासन्न स्थानीय तहका अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि नै तत्काल उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति/परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको र अति भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको अवस्था हुनसक्ने छ ।
- खाद्यान्न नष्ट हुने सम्भावना भएकोले पूरै जनसङ्ख्या खाद्यान्न अभावको चपेटामा पर्नेछ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलामा खाद्यअल्पताको समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	कृषि ज्ञान केन्द्र	श्री दिपा देव	सम्पर्क प्रमुख	९८४१०५१३२८
२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२ ५२७२०७,

३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	डा. अजयकुमार साह	कार्यालय प्रमुख	४७१३०८ ९८५२०३०२३९
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
६.	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लि	श्री रवि झा		९८५२०३०५४८
७.	गैसस महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
८.	स्थानीय तहमा भएका उद्योग बाणिज्य तथा व्यापार संघहरु			
९.	स्थानीय तहमा भएका वन समूहहरु			
१०.	जिल्ला सहकारी संघ			
११.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१२.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री नन्दकुमार राठी	अध्यक्ष	९८५२०२००२७
१३.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बज्रारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१४.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१५.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१६.	लायन्स क्लव	श्री बबरजंग थापा	जिल्ला गभर्नर	९८५२६७०६७९
१७.	रोटरी क्लव			
१८.	नेपाल जेसिस			

६.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

- खाद्य क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट विस्थापित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यसामाग्री उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन्
- विपदमा परेर खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्यान्न सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पहुँच कायम गराउनु,
- सुत्केरी, आमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिलाजस्ता संवेदनशील अवस्थामा रहेका समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने सुनिश्चितता गर्नु ।

६.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि विपद् आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि खाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	खाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठकको आयोजना गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् पर्नासाथ तत्काल पहिलो हप्ता एकदिन विराएर र त्यसपछि आवश्यकतानुसार
२	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको जानकारी सङ्कलन गर्ने र खाद्यान्नको आवश्यकता पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	विपद् आएको थाहा पाउनासाथ
३	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गर्ने ।	तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द्र सुरक्षा निकाय रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र
४	आपत्कालीन समयको लागि तयारी खाना वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कार्यदलका सदस्य स्थानीय तह	२४ घण्टा देखि १० दिनसम्म
५	समन्वय क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा–MIRA) को प्रतिवेदन तयार गर्ने	मिरा कार्यदल	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	३ देखि ७ दिन भित्र
६	विस्थापितलाई रासनकार्ड वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	७ दिन भित्र
७	भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने र गुणस्तर भएको सुनिश्चितता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
८	मापदण्डअनुरूप खाद्यसामाग्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
९	नपुग हुने खाद्यसामाग्री खरिद तथा व्यवस्थापन र भण्डारण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	५ दिन भित्र
१०	वितरण केन्द्रको पहिचान र निर्धारण गर्ने र खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
११	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
१२	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने महिला, कुपोषणमा परेका बालबालिका, बिरामी, जेष्ठ नागरिकहरुलाई पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१३	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने खाद्यान्नको अभिलेख राख्ने र नपुग वा खाद्यान्न प्राप्त गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी खाद्यान्न उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा
१४	खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी कार्य, समस्या र समाधानबारे जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई जानकारी गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५	खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गर्ने र विवाद हुनबाट जोगिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१६	खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सबै सदस्य	हरेक हप्ता

६.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	वैशाख पहिलो साताभित्र
२	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
३	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखाको लागि व्यक्ति तोक्ने र तालिममा सहभागी गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, जिविव्यस,	
४	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सुरक्षा निकाय, स्थानीय तह, उवासंघ	वैशाख २५ गतेसम्म
५	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने	खाद्य क्षेत्र, तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, उवासंघ, जिविव्यस, विश्व खाद्य कार्यक्रम,	वैशाख २७ गतेसम्म
६	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभागसँग वा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने वा गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय, नेरेसो, स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार
७	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्षमुनिका बालबालिका, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्दात राख्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र, जिविव्यस, गैसस	आवश्यकता अनुसार

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामाग्रीको बन्दोवस्त गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल, विश्व खाद्य कार्यक्रम, सञ्चारकर्मी	वैशाख मसान्तसम्म
९	तयारी खाद्यान्नका सहयोगी संस्थाहरू तथा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने	क्षेत्रको बैठक	निजी क्षेत्रका संस्थाहरु	वैशाखम सान्तसम्म
१०	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	–	

६.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

विषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, पहिरो तथा महामारीजन्य रोगहरु

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **स्वास्थ्य कार्यालय / स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्था बिग्रने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणसँग सम्बन्धित विषयहरुको व्यवस्था स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले गर्नेछ ।

विपद्को समयमा प्रभावित तथा विस्थापित मानिसमा स्वास्थ्यसम्बन्धी धेरै प्रकारका समस्या उत्पन्न हुने सम्भावना रहन्छ । त्यसैगरी विपदमा परेका कतिपय मानिसलाई प्राथमिक उपचारको आवश्यकता पर्छ । त्यसैकारण यस कार्ययोजनाले विपद् प्रभावित समुदायको स्वास्थ्य रक्षाका लागि काम गर्छ ।

६.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू क्षतिग्रस्त हुन सक्ने वा विपद् प्रभावितको पहुँचभन्दा बाहिर हुने, औषधी उपचारका उपकरणहरू तथा औषधीको हानी नोक्सानी हुनेछ ।
- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ रगत, (dysentry) दादुरा एवं महामारीजन्य रोग, गम्भीर स्वास प्रश्वाससम्बन्धी सङ्क्रमण, ज्वरो, आँखा अथवा छालाका सङ्क्रामक रोगहरूमा वृद्धि हुनेछ ।

- खाद्य सामाग्रीको तीव्र अभाव तथा प्रदूषित वातावरणको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, हैजा तथा झाडापखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं, सामाजिक सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त खुवाउने कार्यक्रम (supplemertary feeding) मा अवरोध देखा पर्नेछ ।
- बाढीबाट विस्थापित विशेषगरी गर्भवती र सुत्केरी महिला, अशक्त तथा जेष्ठ नागरिक र बिरामीको अवस्था दयनीय हुने सम्भावना हुनेछ ।
- लामखुट्टेजस्ता कीटबाट फैलिने औलो, कालाजार डेङ्गु आदिको सङ्क्रमण बढ्ने र सर्पदंश हुने सम्भावना रहन्छ
- बाढीमा परेर वा विभिन्न कारणले घाइते हुनेको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको हुनेछ ।

विषयगत क्षेत्र **(Cluster)** को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	स्वास्थ्य कार्यालय मोरङ	श्री सागर प्रसाई	कार्यालय प्रमुख	५२४३५७ ९८५२०२९१८०
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
३.	कोशी अस्पताल विराटनगर	डा. रुना झा	प्र मे सु	९८५२०२९१७४ ५३०१०३
४.	नगर अस्पताल रंगेली	डा. वसन्त कुमार साह	मे सु	५८००४८ ९८४२४३०१५४
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
६.	नेपाल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवी संघ			
७.	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	डा. केनिन राई	केन्द्र प्रमुख	९८५२०३५८३५
८.	अल नेपाल होमियोप्याथी एसोसिएसन	डा घनश्याम सुवेदी	प्रदेश अध्यक्ष	९८४२६२११८१
९.	नेपाल चिकित्सक संघ			
१०.	नोबेल शिक्षण अस्पताल	डा. राजेश नेपाल	प्रशासन प्रमुख	९८५१०७२७३५
११.	बिराटनगर शिक्षण अस्पताल टंकी			०२१४२२६०१
१२.	पूर्वाञ्चल मेडिकल कलेज			०२१४६३७०१
१३.	नेपाल परिवार नियोजन संघ	श्री शंकरप्रसाद दाहाल	कार्यालय प्रमुख	५३०३१० ९८४२१५९०४४
१४.	आँखा अस्पतालहरु			
१५.	औषधी व्यवस्था विभाग	श्री निकेश श्रेष्ठ		९८४१५४७०८२
१६.	औषधी व्यवसायी महासंघ			९८५२०२०१४८
१७.	अफिन			९८५२०२१९७९
१८.	मेरी स्टोप्स सेण्टर			

६.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

आपत्कालीन अवस्था उत्पन्न भएको समयमा विशेषगरी अत्यधिक जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी आवश्यकता पूरा गर्ने प्रत्याभूति गर्नु, पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य रहनेछ । यस क्षेत्रका पुरक उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- झाडापखाला, हैजा तथा औलो र पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा उपचार सुनिश्चित गर्नु,
- रोग फैलिएमा प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्नु,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्रभावित तथा विस्थापितको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालन, मानवस्रोत परिचालनजस्ता उपाय अपनाउनु,
- कुपोषणबाट प्रभावित विस्थापित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पुरक खानाको व्यवस्था गरी उनीहरूको स्वस्थ जीवनको प्रत्याभूति गर्नु ।

६.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षाका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायका कार्यहरु गर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामाग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • विपद्को जानकारी संकलनको लागि RRT को बैठक सञ्चालन ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह स्थाविव्यस स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् हुनासाथ
२	विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
३	घाइतेको उपचारका लागि तत्काल प्राथमिक उपचार कार्यदल खटाउने र थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
४	स्वास्थ्य टोलीलाई यथासिघ्र परिचालन गरी बिशेषगरी गर्भवती, सुत्केरी, पूर्ण स्तनपान गराई रहेका महिलाहरु साथै नियमितरुपमा औषधी सेवन (प्रेसर, सुगर, टिबी आदी) गर्ने ब्यक्तिहरुको विवरण संकलन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थाविव्यस स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् भएकै दिन
५	स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना प्रवाह र समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
६	Triage (रातो, पहेंलो, हरियो) को वर्गीकरण गरी उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	विपद् भएकै दिन देखि
७	• ५ बर्ष मुनिका बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको पोषण स्थितिको लेखाजोखा तथा परामर्श गर्ने । • ५ बर्ष मुनिका बालबालिकाको पोषण अवस्थालाई मध्यनजर गरेर सूक्ष्म पोषक तत्व वितरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन देखि
८	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि वास्तविक क्षतिको जानकारी प्राप्त भएपछि (Rapid Response Team –RRT) को वैठक बस्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
९	भौतिक तथा मानवीय क्षतिको तथ्यगत विवरण, अघिल्लो दिनमा गरिएका कार्यको समीक्षा ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१०	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न अन्तर समूहसँग विपद् व्यवस्थापनमा छलफल गर्ने । मानवीय तथा भौतिक स्रोत साधनको नक्सांकन गर्ने र आवश्यक व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
११	स्वयम् सेवकहरुको पहिचान गरि महामारी फैलाउन सक्ने सम्भावित स्रोत पहिचान गरी छुट्याउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१२	किटनासक औषधी आवश्यकता हेरी छिट्काउने । सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न उचित स्थानको पहिचान गरी विस्थापनको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन
१३	अपुग भएको औषधी तथा अन्य व्यवस्थापकीय सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह प्रदेश आ स्वा व्य केन्द्र	दोस्रो दिन
१४	स्वास्थ्य शिविर संञ्चालन गर्ने र निशुल्क औषधीको ब्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	दोस्रो दिन पछि
१५	आवश्यकताअनुसार बाह्य अनुसन्धान टोली खटाउने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्थानीय स्वास्थ्यकर्मीको कार्य निर्धारण र अभिमुखीकरण गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	शिविर स्थापना भएपछि
१६	विपदबाट प्रभावितलाई मनोसामाजिक परामर्श तथा मनोरञ्जनका गतिविधिमा संलग्न गराउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा
१७	मध्यम तथा कडा शीघ्र कुपोषित बच्चालाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गरी विशेष प्रकारले उपचार गराउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा
१८	स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रतिकार्य क्रियाकलापको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१९	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी घुम्ती टोली मार्फत जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा
२०	खोप, ओपिडि, पोषण लगायत अन्य स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई सुचारु एवम् निरन्तरता दिने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह	नियिमितरुपमा

६.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपत्कालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ महिनामा
२	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा – MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रको बैठक	बैशाखमा
३	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य गैसस	बैशाखमा
४	जिल्लास्थित सरोकारवाला वा सहयोगी निकाय वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य गैसस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
५	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधीहरु ३० दिनको लागि पुग्ने गरी भण्डारण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिस्वाका जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
६	स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा तीन थानका दरले प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kits) व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
७	हरेक सङ्कटासन्न स्थानीय तहमा कम्तीमा पनि १० जनालाई पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
८	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
९	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो निकायबाट निकासा लिएर भण्डारणको लागि बन्दोवस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
१०	स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
११	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
१२	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा

६.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH)

विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना /स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा खानेपानी, सरसफाईको संरचना भङ्ग भई खानेपानीको अभाव हुने, सरफाईको अवस्था खराब हुन गई महामारी रोग निम्तिन सक्ने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई संवोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुलाई समुदाय र आश्रयस्थलमा खानेपानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्ने खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको कार्य पर्दछ ।

६.६.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- खानेपानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू र संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	संघिय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना	श्री सुरतलाल चौधरी	कार्यालय प्रमुख	४६०८९४, ९८४२०६३८८४
२.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२ ५२७२०७,
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	स्वास्थ्य कार्यालय मोरङ	श्री सागर प्रसाई	कार्यालय प्रमुख	५२४३५७ ९८५२०२९१८०
५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	श्री सुशिल श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
७.	नोबेल शिक्षण अस्पताल	डा. राजेश नेपाल	अस्पताल निर्देशक	९८५१०७२७३५ ०२१४६६७३५
८.	बिराटनगर शिक्षण अस्पताल		कार्यालय	०२१४२२६०१
९.	पूर्वाञ्चल मेडिकल कलेज		कार्यालय	०२१४६३७०१
१०.	गैरसरकारी संस्था महासंघ	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
११.	खानेपानी उपभोक्ता महासंघ			

६.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्यः

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

६.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रको लागि देहायअनुसार कार्ययोजना तय गरिएको छः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	वास क्षेत्र एजेन्सी, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने र कार्यक्षेत्रमा सक्रिय हुने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान गरी कार्य विवरण तयार गर्ने र पहिलो बैठक बस्ने । बैठकका विषयहरुः • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामाग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रद्र्धन समिति परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	जेष्ठ महिनामा
३	वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, • यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४	क्षेत्रका प्रत्येक सदस्यले आ–आफनो निकायको माथिल्लो तहमा आवश्यकताको जानकारी गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
५	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका साधनहरूको निमार्ण तथा मर्मत कार्य गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
६	सरसफाइका सामाग्री वितरण गर्ने • फिनेल १ बोतल/चर्पी • स्यानीटाइजर • ब्रस १ थान/चर्पी • साबुन र तौलिया १ सेट • बाल्टी ५ लि. १ थान र १ मग/परिवार	जिजस्वाका	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो गैससहरु स्थानीय क्लव	विपद् पश्चात
७	क्षेत्रका सदस्यबीच मीरा (MIRA) को बारे अभिमुखीकरण गरी सोअनुरूप कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र क्षेत्रका सदस्यहरूबीच कार्य समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	विपद् भएको १ हप्ता भित्र

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
८	मीराको प्रतिवेदनको विश्लेषण र माग र आपूर्तिबीचको अवस्था विश्लेषण गरी कार्य गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् भएको १ हप्ता भित्र
९	खानेपानी शुद्धीकरणका समान वितरण (बाल्टीन २ वटा १० र १५ लि., मग १, पियुष पहिलो १ हप्ता र बाँकी दिनका लागि वाटरगार्ड वा पियुष १ प्रति परिवार)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस क्लवहरु	विपद् पश्चात
१०	अनुगमन सूचक पहिचान गरी अनुगमन संयन्त्र परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	विपद् पश्चात
११	• सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने • फोहरमैला व्यवस्थापन/फोहरपानी व्यवस्थापन • शिबिर क्षेत्रको सरसफाइ र निर्मलीकरण • स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप • सरसफाइ समिति गठन र अभिमुखीकरण • माइकिङ् • सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामाग्री वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	विपद् पश्चात
१२	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् पश्चात तत्काल
१३	शिबिर रहेको क्षेत्रको पूर्ण सरसफाइ र सरसफाइसम्बन्धी संरचनाको सुरक्षित विस्थापन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	शिविर स्थापना पश्चात
१४	शिबिर रहेका विद्यालयका शौचालयको मर्मतसम्भार गरी पूर्ववत अवस्थामा सञ्चालन गर्न सकिने बनाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	शिविर स्थापना पश्चात
१५	स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् पश्चात
१६	अन्तिम मूल्याङ्कन गर्ने, अभिलेख तयार गर्ने र वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	विपद् सकिए पश्चात

६.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र	चैत्रको दोस्रो हप्ता
२	• वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, • यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस रेडक्रस गैससहरु	चैत्रको दोस्रो हप्ता
३	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिबिर तथा प्रभावित स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह क्षेत्रमा रहेका कार्यालयहरु	आवश्यकता अनुसार
४	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामाग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	आवश्यकता अनुसार
५	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस	आवश्यकतानुसार
६	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्त भित्र
७	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामाग्री सङ्कलन गरेर अभिलेख राखी वा आफैंले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिजस्वाका स्थानीय तह	रेडियोबाट जेष्ठ देखि भाद्रसम्म
८	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, हात धुने ठाउँ, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू तयार गरी लागत निकाल्ने र प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
९	अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका वास क्षेत्रबाट तयार भएका अनुगमन सूचकहरू, फारमहरू स्थानीय स्तरमा सुहाउने बनाई सदस्यहरूबीच अभिमुखीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
१०	खानेपानी, सरससफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
११	आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	विषयगत क्षेत्र	जिजस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१२	जिल्ला तथा गाउँमा स्थापित नाट्य समूहहरूलाई आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका स्थानीय तह	चैत्र मसान्तसम्म
१३	विद्यालयमा स्थापित बालसमूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिस्वाका विद्यालय	चैत्र मसान्तसम्म

६.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन संरक्षण

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, पहिरो, भूकम्प, खडेरी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय / स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा सुत्केरी, महिला, वृद्धवृद्धा, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु दलितलगायतका प्राथमिकतापूर्ण वर्गहरुमाथि यौन, शारीरिक लगायतका विभिन्न शोषणहरु हुनसक्ने भएकोले संरक्षणको खाँचो रहन्छ । यस्ता वर्गहरुलाई विपद्को समयमा संरक्षण दिने व्यवस्थापकीय कार्य नै संरक्षण हो।

पत्कालीन अवस्थामा आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरु निर्माण गर्दा सबैको सरल पहुच र चापलाई आधार मानेर तयार गरिनु पर्ने छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको आवश्यकताको संबोधन, शिविर तथा क्याम्पको वातावरण महिला, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक र बाल मैत्री हुनु पर्ने आदि कुराहरु समेत यस क्षेत्रमा पर्दछ।साँकेतिक भाषामा सूचना प्रशारणमा समेत ध्यान दिनुपर्नेछ ।

६.७.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- विपदको समयमा धेरै भन्दा धेरै मानिस प्रभावित हुने अवस्था देखिन्छ ।
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुनाले विद्यार्थी नियमित शिक्षा अर्जन गर्ने अवसरबाट बञ्चित हुने सम्भावना सँगै उनीहरूमा असुरक्षाको भावना जाग्नेछ । साथै शैक्षिक सामाग्रीहरु समेत नष्ट हुनेछन् ।
- विपदमा परी मानिस घाइते हुने र मृत्यु हुने हुँदा उनीहरूमा मानसिक पीडा बढ्नेछ ।
- बालबालिका, बृद्धवद्धा, रोगी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी, गर्भवती महिला र बालबालिका आपसमा भेट नहुँदा असुरक्षाको भावना जागनेछ ।
- किशोरीहरू, महिला तथा बालिकाहरुमा यौनजन्य दुर्व्यवहार र हिँसाका घटनाहरु बढ्ने सम्भावना हुनेछ ।
- विद्यालय छाड्ने बालबालिकाको संख्या बढ्ने र बालमजदुरी वृद्धि हुने सम्भावन बढ्छ ।
- चोरी, हिंसाजन्य गतिविधिका साथै मानव बेचबिखनजस्ता घटना बढ्न सक्छन् ।
- जोखिमपूर्ण अवस्थाको सामना गरिरहेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जेठ नागरिकको सङ्ख्या धेरै हुनेछ ।

- संरक्षण गर्नुपर्ने जनसङ्ख्याको ३५% घाइते हुन सक्ने, विस्थापित, हराउन, अलपत्र र भेदभावमा पर्न सक्नेछन्।
- सञ्चार सम्पर्क विच्छेद भएका हुनेछन् ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका सहायक सामाग्रीहरु समेत नष्ट भएका हुनेछन् ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री पवन राज कोईराला	सहायक प्र जि अ	९८५२०३७२९९
२.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री जानुका न्यौपाने	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
३.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ्ग	कवित कट्वाल	प्रहरी उपरीक्षक	५२५४०१ / १०० ९८५२००५५५५
५.	प्रदेश स्तरीय अपाङ्ग संघ	श्री नविन ढुङ्गेल	अध्यक्ष	९८४२६६१७५४
६.	एकल महिला जिल्ला सञ्जाल	श्री पुनम भट्टराई	अध्यक्ष	९८४२११२३८६
७.	जेष्ठ नागरिक कोशी प्रदेश मञ्च	श्री मणि अर्याल	अध्यक्ष	९८५२०२७९३२
८.	नेपाल बार एसोसिएसन जिल्ला बार इकाईं			
९.	गैसस महासंघ जिल्ला शाखा	श्री विष्णु शर्मा	अध्यक्ष	९८५२०२१७७९
१०.	अन्तरपार्टी महिला सञ्जाल	श्री लिला देवी रिजाल	अध्यक्ष	९८४२०४४८०७
११.	नारी विकास संघ	श्री सिता शर्मा दाहाल	अध्यक्ष	९८५२०२६४३६
१२.	माइती नेपाल	श्री विनोद पोखरेल	संयोजक	९८४२०२७१०५
१३.	सिविन	श्री बाशुदेव अधिकारी	संयोजक	९८५२०३५३५३
१४.	ओरेक नेपाल	श्री सरस्वती दनुवार	जिल्ला संयोजक	९८५२०२३४२९
१५.	एविसी नेपाल	श्री विष्णु शर्मा	कोशी प्रदेश प्रमुख	९८५२०२१७७९
१६.	साना हातहरु	श्री विवस श्रेष्ठ	संयोजक	९८४२१२९७३०
१७.	मानव सेवा आश्रम	श्री नवराज	संयोजक	९८५५०७६०१५
१८.	पूर्वाञ्चल अनाथालय	श्री सिता पोखेल	अध्यक्ष	९८४२०२७५९६
१९.	आफन्त नेपाल	श्री मनु राना	संयोजक	९८०७३५३१४०
२०.	कोकन	श्री मन्जिता उपाध्याय	अध्यक्ष	९८५२०२८६६१
२१.	बाल समाज	श्री सिता पौडेल	अध्यक्ष	९८५२०२९२९१
२२.	विराट बृद्ध आश्रम	श्री जगत अर्याल	अध्यक्ष	९८४२०६९५०८

६.७.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।

६.७.३ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी देहायअनुसार कार्य गर्नेछः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	सुरक्षा तथा संरक्षण समूहको समन्वय बैठक गर्ने । सुरक्षा र संरक्षणका लागि भूमिका निर्धारण गरी जिम्मेवारी तोक्ने।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, खोज तथा उद्धार समितिसँग समन्वय गरी संरक्षणमा आवश्यक पर्ने व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
३	लेखाजोखा, जनसङ्ख्याको सर्भेक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, सूचना विश्लेषण आदि गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
४	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
५	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावितलाई मनोसामाजिक सहयोग दिने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
६	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
७	घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने, उपचार शिबिर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने, ३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने,	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
८	भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण तथा सहयोग गरी निगरानी समूह गठन गर्ने, समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग, परामर्श सेवा दिने, प्रभावितहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने, सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने, गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गर्ने,	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस	उद्धार कार्य सकिएपछि

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
९	मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	उद्धारको समयमा
१०	विपद्को अवस्थामा गर्भवती / सुत्केरी महिला, बालबालिकाको सम्भावित जोखिमको बारेमा योजना बनाउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	उद्धारको समयमा
११	तत्काल उपलब्ध गरिएको मानवीय सेवाहरुमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस गैससहरु	उद्धारको समयमा
१२	• अपाङ्गता तथा जेष्ठ नागरिकलाई आवश्यक पर्ने सामाग्रीहरु वितरण गर्ने जस्तै ह्वील चेयर, बैशाखी, सेतो छडी, चस्मा, इयर फोन, लौरो छाता, डिग्नीटी किट, ट्राइसाइकल, वाकर, प्रयोसिस, अथोसिस, एल्वो आदि वितरण गर्ने • जोखिममा रहेका महिला बालबाबालबालिका, अपाङ्ग र जेष्ठ नागरिकलाई सेफ हाउसमा राख्ने • घाइतेहरुको उपचारको लागि समन्वय गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस गैससहरु अपाङ्गताका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था तथा निकाय	आवश्यकतानुसार
१३	औषधी उपचार रोगको संक्रमण फैलिन नदिन स्वास्थ्य कार्यालय संग सहकार्य गर्ने	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था रेडक्रस	विपद्को समयमा
१४	प्रभावित क्षेत्रको सुरक्षाका लागि वडासंग समन्वय गरी सुरक्षा समिति गठन गर्ने र परिचालन गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१५	प्रभावित क्षेत्रमा हिंसा लुटपाटका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१६	प्रतिवेदन तयार गरी अन्य क्षेत्रसँग सिकाइ आदानप्रदान गर्ने ।	संरक्षण विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	नियमितरुपमा

६.७.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

यस क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोगका सन्दर्भमा उपलब्ध गराउने संरक्षणसम्बन्धी कार्यका लागि देहायको तयारी गर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षणसम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
३	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने र मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
४	गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु स्वयंसेविका	जेष्ठ महिनामा
५	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस बालक्लव सञ्जाल	जेष्ठ महिनामा
६	स्थानीय भाषामा आचारसंहिता मुद्रण गर्ने र क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
७	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
८	मनोसामाजिक सेवा संयन्त्र स्थापनामा समन्वय, पुनःस्थापना केन्द्र, कानुनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
९	प्रतिकार्यमा संलग्न हुने जन प्रतिनिधि, स्वयंसेवक तथा कर्मचारीलाई विपद् र आपत्कालीन मानवीय सहयोगबारे पूर्व जानकारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा

६.८ आपत्कालिन शिक्षा (Education in Emergency)

विषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन शिक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी, कोभिड-१९, चट्याङ्ग पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ /स्थानीय तह**

शिक्षा नागरिकको मौलिक अधिकार हो । द्वन्द्व र विपदबाट प्रभावित बालबालिका तथा युवाहरुका लागि शिक्षा अत्यावश्यक विषय हो । शिक्षा बालबालिकाको नैसर्गिक अधिकार भएकोले आपतकालीन अवस्थामा पनि शिक्षाका गतिविधिहरुले निरन्तरता पाउनु पर्दछ । विपद् अवस्थामा उपलव्ध गराइने शिक्षामा सबै उमेरका समूहलाई सिकाइ अवसरहरुमा समेट्नु पर्दछ । यसको क्षेत्रभित्र प्रारम्भिक बाल शिक्षा, आधारभूत तहको शिक्षा, माध्यमिक तहको शिक्षा, उच्च शिक्षा, अनौपचारिक शिक्षाका कार्यक्रमहरु, प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा जस्ता शैक्षिक कार्यक्रमहरु पर्दछन् । आपत्कालीन अवस्थामा दिइने शिक्षा औपचारिक प्रकृतिको मात्र नभई विपदले व्यक्तिमा सृजना हुने भय, त्रास, डर, चिन्ता जस्ता पक्षलाई हटाइ विपद्को अवस्थाबाट जीवनलाई सामान्य अवस्थामा लैजान सक्ने हुनु पर्दछ ।

आपतकालीन अवस्थाको शिक्षा व्यवस्थपनमा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान, जोखिम न्यूनीकरण, प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयन एवं सुधार गर्न यो क्षेत्रले देहायका कार्यहरु संचालन गर्नु पर्दछ ।

६.८.१ **विपद् पछिको परिदृश्य (Post Disaster Scenerio)**

- धेरै विद्यार्थी विस्थापित तथा प्रभावित हुने छन्,
- प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरूमा मानसिक तनाव हुने, मनोसामाजिक समस्या हुनसक्ने देखिन्छ,
- विद्यार्थी विद्यालय शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित हुने, पाठ्यपुस्तक र स्टेशनरी आदि नष्ट हुने भएकाले शिक्षा प्राप्तिको माध्यम अवरुद्ध हुनेछ,
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुने र शिक्षक र विद्यार्थीको मृत्यु हुन सक्ने सम्भावना समेत रहनेछ ।

६.८.२ **आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्यः**

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रुपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपत्कालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलव्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	स्थानीय तह, निकाय तथा संस्था	नाम थर	पद	फोन + मोवाइल
१	शिक्षा विकास तथा समन्य इकाई	श्री शालिग्राम दाहाल	इकाइ प्रमुख	९८५२०२७४४७
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
३	अभिभावक संघ नेपाल मोरङ	श्री देवी पन्थी	प्रतिनिधि	९८४२०२७६०८
४	हिसान	श्री राजेश कार्की	अध्यक्ष	९८५२०६०३३२
५	प्याव्सन	श्री शितला सुब्बा	अध्यक्ष	९८४२०७७८७१
६	एन प्याव्सन	श्री सुनिलदत्त अधिकारी	अध्यक्ष	९८५२०३३८६७
७	नेपाल शिक्षक महासंघ	श्री कुमार पोखरेल	अध्यक्ष	
६	विराटनगर महानगरपालिका	श्री कृष्ण भट्टराई	उपसचिव	९८४१०३११९२
७	सुनवर्षी नगरपालिका	श्री सन्तोषकुमार साह	प्राविधिक सहायक	९८४२३४२४८०
८	रतुवामाई नगरपालिका	श्री रविन्द्रकुमार पण्डित	उपसचिव	९८४२२४१८४९
९	बेलारी नगरपालिका	श्री नरमाया रोक्का	उपसचिव	९८६२१४१६३६
१०	पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	श्री नविन खुलाल	उपसचिव	९८४२१२८८२०
११	लेटाङ नगरपालिका	श्री कृष्णराज राई	उपसचिव	९८४१४५०७७२
१२	कटहरी गाउँपालिका	श्री द्रोण प्रसाद पोखेल	शाखा अधिकृत	९८४२६८६३५०
१३	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	श्री काशिनाथ खनाल	शाखा अधिकृत	९८४४६०५८०८
१४	केरावारी गाउँपालिका	श्री सुनिल निरौला	उपसचिव	९८४२३७४६४३
१६	वुढीगंगा गाउँपालिका	श्री मनिषा थापा	शाखा अधिकृत	९८६१७९९८४३
१७	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	श्री तेज बहादुर आचार्य	उपसचिव	९८५२०३३६९८
१८	ग्रामथान गाउँपालिका	श्री भिम प्रसाद न्यौपाने	शाखा अधिकृत	९८४९६६११५६
१९	धनपालथान गाउँपालिका	श्री सिता भट्टराई	शाखा अधिकृत	९८६२२९००४७
२०	रङ्गेली नगरपालिका	श्री सुनिलकुमार साह	शाखा अधिकृत	९८१२३६५३७३
२१	उर्लावारी नगरपालिका	श्री अशोक घिमिरे	शाखा अधिकृत	९८४१९०७१३४
२२	जहदा गाउँपालिका	श्री दिपक खनाल	शाखा अधिकृत	९८४२१६१९६१
२३	कानेपोखरी गाउँपालिका	श्री चुडामणि रेग्मी	शाखा अधिकृत	९८४१४१९३८६

६.८.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले देहायअनुसार आपत्कालीन कार्य गर्ने निर्धारण गरिएको छः

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	कार्यदलको बैठक गरी प्रभावित स्थानीय तहका शैक्षिक क्षेत्रको लेखाजोखा र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तहहरु/ विव्यससंस्थाहरु /	विपद् पछि तत्कालै
२	शिक्षासम्बन्धी द्रुत लेखा जोखा (Initial Rapid Assessment) गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै
३	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान–प्रदान गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तहहरु/ विव्यससंस्थाहरु /	विपद् पछि तत्कालै
४	शिक्षा क्षेत्रको बैठकबाट क्रियाकलाप नं को प्रतिवेदनमाथि ३ . छलफल गर्ने रनिष्कर्ष निकाल्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह/ विव्यससंस्थाहरु /	तीनदिन भित्र
५	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह/ विव्यससंस्थाहरु /	तीनदिन पछि
६	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह मनोविमर्शकर्ता	आवश्यकतानुसार
७	आवश्यकता अनुसार अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center) निर्माण गर्ने।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह/ विव्यससंस्थाहरु /	बाढी रोकिएको तीनदिन पछि
८	बाढी प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह/ विव्यससंस्थाहरु /	विद्यालय खुलेपछि
९	• शिक्षक तालिम • विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने • शैक्षिक सामाग्री र विद्यालय पोषाक वितरण गर्ने • फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने • विद्यालय शैक्षिक सामाग्री व्यवस्था गर्ने • खेलकुद सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने • खानेपानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री शौचालयको व्यवस्था गर्ने	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु प्रदेश सरकार संघीय सरकार शिक्षा तालिम केन्द्र	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार
१०	• प्रभावित भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन • आश्रित विद्यालयलाई सहयोग गर्ने • विद्यार्थीलाई स्टेशनरी र पोषाकको वितरण गर्ने • पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने • सबै विद्यार्थीको लागि विशेष कक्षाको व्यवस्था • विद्यालयलाई फर्निचर को व्यवस्थापन र थप आवश्यक शिक्षकको परिचालन	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह/ विव्यससंस्थाहरु /	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार

६.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रले आपत्कालीन प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछ

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने । आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बैशाख महिनामा
२	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बैशाख महिनामा
३	अस्थायी विद्यालयको लागि त्रिपालको र कक्षा सञ्चालको लागि आवश्यक पर्ने चकटीको प्राप्तिस्थानको सूचीकरण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	जिविव्यस उवासंघ	जेष्ठ महिनामा
४	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामाग्रीको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
५	आपत्कालीन समयमा शिक्षाका विषयमा शिक्षकहरुलाई तालिम दिने,	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	बैशाख महिनामा
६	अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्र (Temporary Learning Center) बनाउन आवश्यक सामाग्रीहरुको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
७	समयसमयमा विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा कृत्रिम घटना अभ्यास (Mock Drill / Simulation) सञ्चालन गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्थानीय तह / विद्यालयहरु, संघ संस्थाहरु	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक
८	विद्यालय र विद्यार्थीहरुको अवस्थाको अनुगमन गरी आपत्कालीन अवस्थामा गर्ने कार्य निर्धारण गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
९	पूर्वतयारी सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सचेत गराइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	जेष्ठ महिनामा
१०	सबै विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना निर्माण गर्न निर्देशन गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरुपमा
११	संघीय र प्रदेश सरकारको निर्देशन अनुसार पूर्वतयारीका कार्यहरु गर्ने ।	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरुपमा

६.९ बन्दोबस्ती क्षेत्र (Logistic Management)

विषयगत क्षेत्र : बन्दोबस्ती क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, महामारी पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **जिल्ला प्रशासन कार्यालय**

विपद्को अवस्थामा जन जीवन अस्त व्यस्त भएको हुन्छ साथै व्यक्तिगत, सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने जस्ता कार्यहरु हुन्छन् र वन्दोवस्तीका सामाग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्दार र राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रको आवश्यकता पर्दछ । विपद्को समयमा प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा वर्गहरुलाई सुविधा दिनको लागि गरिने सम्पूर्ण कार्य नै आपत्कालीन वन्दोवस्ती हो ।

६.९.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- जिल्लाका स्थानीय तहका धेरै घरहरु क्षतिग्रस्त भई मानिस प्रत्यक्ष रुपमा प्रभावित हुनेछन् ।
- धेरै मानिस घाइते भएका हुनेछन् । बालबालिका, महिला अपाङ्गता भएका मानिस र वृद्धवृद्धा बढी प्रताडित हुने सम्भावना रहनेछ ।
- सडक, पुल, विजुली आपूर्ति, दूरसञ्चार, विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था क्षतिग्रस्त भएर सेवा प्रवाहमा कठिनाई उत्पन्न हुनेछ ।
- अन्य विषयगत क्षेत्रले सामाग्री प्रबन्ध, ढुवानी र राहत वितरणमा कठिनाई भोग्नु पर्नेछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	युवराज कटेल	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	९८५२०५७७७७
२.	शिवदल गण थलाहा ब्यारेक	अनिल बस्नेत	प्रमुख सेनानी	९८४१७५२९७२
३.	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गिरीराज भट्टराई	समन्वय अधिकारी	९८५२०६६२२२
४.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
५.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, मोरङ्ग	कवित कट्वाल	प्रहरी उपरीक्षक	९८५२००५५५५
६.	स.प्र.वल नेपाल नं.३ गण हे.क्वा. कंकालिनी, मोरङ	गेहेन्द्रबहादुर भण्डारी	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक	९८५१२७२१०२
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सुकदेवप्रसाद मण्डल	सभापति	९८४२४४७७६०
८.	निर्माण व्यवसायी संघ मोरङ	श्री सुरेश सुवेदी	अध्यक्ष	९८५२०२३३३३
९.	यातायात व्यवसायी संघ			

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१०.	स्थानीय तहमा भएका उद्योग बाणिज्य संघ तथा व्यापार संघहरु			
११.	मोरङ उद्योग ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी	अध्यक्ष	९८५२०२१८८५
१२.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री नन्दकुमार राठी	अध्यक्ष	९८५२०२००२७
१३.	बिराट व्यापार संघ	श्री अँशु बञ्जारा	अध्यक्ष	९८५२०३३२४७
१४.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल	अध्यक्ष	९८५२०२१२४१
१५.	नेपाल उद्योग परिसंघ कोशी प्रदेश	श्री पवनकुमार सारडा	अध्यक्ष	९८५२०२०१२८
१६.	सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	श्री द्रोणबहादुर पौडेल	अध्यक्ष	९८५२०२२८३५

६.९.२ क्षेत्रगत योजनाको उद्देश्य

विपदबाट प्रभावित र विस्थापित भएका मानिसलाई आवश्यक मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन सबै विषयगत क्षेत्रलाई आवश्यक पर्ने वस्तु समयमा खरिद तथा संकलन गर्ने, भण्डारण गर्ने र सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रलाई आवश्यकतानुसार वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाई सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

६.९.३ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

आपत्कालीन बन्दोबस्ती क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहायअनुसार कार्य गर्नेछ

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	आपत्कालीन बैठक बस्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
२	नियमितरुपमा समीक्षा बैठकहरु गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्यहरु	सातदिनसम्म हरेक दिन त्यसपछि १ दिन बिराएर
३	सबै विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	प्रजिअ	विषयगत क्षेत्रहरु	आवश्यकता अनुसार
४	जनशक्ति परिचालन गर्ने (गोदाम व्यवस्थापन, ढुवानी र अन्य आवश्यक विषय अनुसार) ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको सदस्य	२ घण्टाभित्र र नियमित
५	विषयगत क्षेत्रको माग अनुसार सामाग्री आपूर्तिमा प्राविधिक सहयोग गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्रहरु	नियमित रुपमा माग अनुसार
६	सामाग्री आपूर्तिकर्ताको अवस्था लेखाजोखा गरी अन्य विषयगत क्षेत्रको सम्पर्क गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	तोकिएको अधिकारी	आवश्यकता अनुसार

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
७	सामाग्रीको ढुवानी तथा यातायातको साधनको बन्दोबस्तको लागि निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रसँग समन्वय र सम्पर्क गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सरोकारवालाहरु	१ दिनभित्र र नियमित
८	विपदबाट क्षतिग्रस्त संरचना हटाउने व्यवस्थाका लागि सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सदस्यहरु	आवश्यकतानुसार
९	सामान आएको र गएको अभिलेख राख्ने	तोकिएको अधिकारी	विषयगत क्षेत्र	नियमितरुपमा
१०	यातायातका साधनहरूको परिचालन गर्न वैकल्पिक मार्गको पहिचानको लागि स्थानीय तह र सडक डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सडक डिभिजन कार्यालय सुरक्षा निकायहरु नेरेसो	१ दिन भित्र र आवश्यकता अनुसार
११	नियमित प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन	विषयगत क्षेत्र प्रमुख र सदस्य	सरोकारवाला सबै	नियमितरुपमा

६.९.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपतकालीन बन्दोवस्ती विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछ

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विषयगत क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा ३ पटक
२	कलेजका विद्यार्थी, स्थानीय युवा क्लबका सदस्य, ढुवानी र यातायात व्यवसायीका प्रतिनिधि सम्मिलित स्वयंसेवक समूह गठन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	नियमित
३	स्वयंसेवकलाई बन्दोबस्तीका लागि ३ दिनको क्षमता अभिवृद्धि प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह विश्व खाद्य कार्यक्रम	बर्षमा १ पटक
४	आवश्यक पूर्वतयारीको लागि विषयगत क्षेत्र सँग समन्वय र सामान आपूर्तिकर्ताको सूची तयार तथा सम्झौताको नमूना तयारी गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	बर्षमा ३ पटक
५	सामाग्रीको मुल्य सूची लिने र अध्यावधिक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष बैशाख र कार्तिक
६	आपूर्तिकताहरूको सूची तयार गरी आपत्कालीन समयमा सामाग्री आपूर्तिका लागि सम्झौता गर्ने । (सम्झौतापूर्व न्यूनतम परिमाणमा सामान उपलब्ध हुने सुनिश्चितताका लागि भण्डार निरीक्षण गर्ने)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	हरेक वर्ष ।वण र कार्तिक
७	भाण्डारण गरेका सामाग्रीहरुको अध्यावधिक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	वर्षमा २ पटक
८	सबै स्थानीय तहमा भण्डारण व्यवस्था/गोदाम निर्माण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	सबै सदस्य र विषयगत क्षेत्र	२०७८ भित्र

६.१० भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र (Physical Infrastructure)

विषयगत क्षेत्र : **भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र**

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, आगलागी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : **संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई/स्थानीय तह**

विपद्को अवस्थामा जन, धनको क्षतिका अलावा व्यक्तिगत वा सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने साथै वन्दोवस्तीका सामाग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्दार र राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

विषयगत क्षेत्र (Cluster) को नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

क्र.सं.	श्री सुरतलाल चौधरी	नाम	पद	फोन/मोवाइल
१.	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई,	श्री सुरतलाल चौधरी	इकाई प्रमुख	५२४५०२, ९८४२०६३८८४
२.	सबै स्थानीय तहहरु	नाम, पद र सम्पर्क नम्बर अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।		
३.	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन मोरङ	श्री सुरेन्द्र शाह	डिभिजन प्रमुख	५२८३३८ ९८५२०६१०३७
४.	डिभिजन सडक कार्यालय विराटनगर	श्री राजेन्द्रप्रसाद साह	डिभिजन प्रमुख	५२२१७७ ९८४९४५४०३५
५.	पूर्वाधार विकास कार्यालय मोरङ	श्री शुशिल श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	९८५२०७१७४५
६.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण विराटनगर वितरण केन्द्र	श्री रामउदगार साह	कार्यालय प्रमुख	९८५२०२६१६४
७.	कोशी तथा बक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना	श्री	आयोजना प्रमुख	९८५२०४४३०२
८.	सुनसरी मोरङ सिंचाइ आयोजना	श्री मनोहर कुमार शाह	आयोजना निर्देशक	९८५२०७३६३६

६.१०.१ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

भौतिक पूर्वाधार क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा देहायअनुसार कार्य गर्नेछ

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	घटनाको विस्तृत बिवरणको जानकारी लिने दिने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
२	सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
३	DDMC को बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरुको आदान प्रदान गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	विपद् पछि तत्कालै
४	तत्काल अत्यावश्यक सेवाहरु अवरुध भए सुचारु गर्न सम्बन्धित आफु मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सम्बन्धित कार्यालय	विपद् पछि तत्कालै
५	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	प्राविधिक विज्ञ	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
६	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र शीघ्र पुनर्लाभको कार्य योजना वनाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
७	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा वाटो निर्माण गर्ने, डेब्रिस सफा गर्ने । प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
८	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापित्को शिविर, विद्यालय जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
९	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरुको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१०	विषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्य गर्ने)	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
११	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्य सेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । आवासको लागी सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलब्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु स्वास्थ्य कार्यालय शिविसई	पहिलो हप्ता
१२	सार्वजनिक सेवाहरु सुचारु गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१३	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१४	क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१५	शीघ्र पुनर्लाभिको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१६	पूर्वाधारहरु शीघ्र पुनर्लाभ तथा पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्वन्धीत कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो महिना
१७	उपलव्ध वजेटको आधारमा पूर्वाधारहरु निमार्ण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
१८	विपद् पश्चात भत्किएका अस्पताल,विद्यालय, सडक, खानेपानी, बिजुली, टेलिफोन लगायतका सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था लगायतका अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु सरोकारवाला हरु	दोस्रो महिना देखि
१९	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि विषयगत आकस्मिक योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२०	विपद् जोखिम न्यूनीकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने,	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२१	दिगो विकासमा पुनःनिर्माणका क्रियाकलाहरुलाइ लिंक गर्ने	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	दोस्रो महिना देखि
२२	सबै प्रमुख परियोजनाहरूमा वातावरणीय प्रभाव लेखाजोखा (Initial Environmental and Impact Assessment) तथा विपद् प्रभावको लेखाजोखा (Disaster Impact Assessment) गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि

६.१०.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

भौतिक पूर्वाधार विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछः

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१	विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
२	क्षतिको तथ्याङ्क तथा लेखाजोखा गर्नका लागि तथ्याङ्क संकलन, सूचना व्यवस्थापनका लागि क्लष्टरका सदस्यहरुलाई तालिम दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
३	संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्सांकन गरी पूर्वतयारी गर्ने।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

क्र.सं.	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
४	स्थानीय तहका स्रोत साधनको पहुँच तथा स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापनका समितिहरु तथा कार्य दलहरुको परिचालन र उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
५	सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरि समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीतिक पूर्वतयारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
६	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपाहरुमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
७	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
८	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्मेवारी सहित टोली गठन गरी उनिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र संकलित तथ्याङ्कहरुको रिपोर्टिङ संयन्त्र विकास गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
९	घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलव्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सवैलाई जानकारी गराउने र विपद् पूर्व नै सामुदायिक वनहरुसंग अग्रिम समझदारी गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१०	संभावित विपदबाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरी अस्थाई आश्रयस्थलको पहिचान गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
११	पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरुको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१२	विस्तृत प्राविधिक इस्टिमेटका लागि विज्ञटोली गठन र जिम्मेवारी दिने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१३	भवन आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन र उत्थानशीलता (Resilience) को मापदण्डको निर्धारण निर्माण गरी सबै सरोकारवालालाई लागू गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिससले आवश्यक कार्य गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिसस	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१४	EIA / DIA कार्य समावेश गर्न आवश्यक संस्थागत संयन्त्रको विकास गर्ने र वातावरणीय तथा प्राकृतिक स्रोतको व्यवस्थापनमा विपद् सम्बन्धी विषयमाथि पनि अनिवार्य रूपमा ध्यान दिने कुरा समावेश गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१५	आवश्यक नीति, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूको विकास गरिएको भए अध्ययन गर्ने र नभएमा तयार गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१६	आर्थिक साधनहरू (साना लगानी, लघु ऋण, बीमा आदि) को प्रयोग गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा निजी क्षेत्रको संलग्नतालाई अभिवृद्धि गर्ने ।	विषयगत क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु बित्तिय संस्थाहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

खण्डः सात
आवश्यकताको लेखाजोखा

७.१. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन

यस खण्डमा विपद प्रतिकार्यका समयमा आवश्यक स्रोत साधनको उपलब्धता र थप आवश्यकताको विवरण उल्लेख गरिएको छ।

७.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरण

क्र. सं.	कार्यालय/ संस्था	मानवीय श्रोत	हालको मौज्दात	हाल उपलब्ध सामाग्रीहरु
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ जि.आ.का.स.के	आवश्यक परेको समयमा २० मिनेट भित्र जिल्लाको जुनसुकै क्षेत्रमा पनि उद्धारकर्मी परिचालन गर्न सकिने ।		सुरक्षा निकायलाई आपत्कलीन खोज तथा उद्धारकार्यका लागि हस्तान्तरण गरिएको
२	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	गा.पा./न.पा. निर्वाचित पदाधिकारीहरुको नामावली तथा सम्पर्क नम्बर अनुसूची ९ मा उल्लेख गरिएको छ ।		टेलिफोन मोबाइल
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सूचना संजाल, ईलाका प्रहरी कार्यालय तथा प्रहरी पोष्टहरुको सम्पर्क ब्यक्तिहरुको नामावली र टेलिफोन नं. अनुसूची ११ मा उल्लेख गरिएको छ		सञ्चार सेट
४	सशस्त्र प्रहरी बल	सूचना संजाल, सं.प्र.ब नेपालको कार्यालय सम्पर्क बिवरण अनुसूची १३ मा उल्लेख गरिएको छ ।		सञ्चार सेट
५	नेपाली सेना	नेपाली सेनाको सम्बन्धित कार्यालय र सम्पर्क बिवरण अनुसूची १० मा उल्लेख गरिएको छ		सञ्चार सेट
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	लोहन्द्रा खोलामा पूर्व सुचना प्रणालीको सञ्जाल तयार र तालिम		साइरन

७.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा भएका उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण:

सि.नं.	सामाग्रीको नाम	संख्या	कै.
1.	Axe	15	
2.	Shavel	10	
3.	Faruwa	10	
4.	Fire Exting uiner	10	
5.	Fire Ball	10	
6.	Throw Bag	5	
7.	Fire Blanket	5	
8.	Chain Pully	2	
9.	Seat Harness	2	
10.	Full Body	1	
11.	Telescope Ladder	1	
12.	Leather Gioves	10	
13.	Battery 150 AM.	1	
14.	Life Jacket	15	
15.	Life Bnog Ring	5	
16.	Swim Shoe	30	
17.	Water Boot	20	
18.	Searcn Ligut	5	
19.	Mega Phon	2	
20.	Wheel Barrow	3	
21.	Petrol chainsaw	2	
22.	Bolt Cutter	2	

सि.नं.	मौज्दात विपद उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण	सामाग्रीहरुको नाम	नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल	बिराटनगर महानगरपालिका	रतुवामाई नगरपालिका	बेलबारी नगरपालिका	उर्लाबारी नगरपालिका	लेटाङ्ग नगरपालिका	रंगेली नगरपालिका	पथरी शनिश्चरे नपा	सुन्दरहरैंचा नगरपालिका	सुनवर्षी नपा	केराबारी गा.पा.	कानेपोखरी गा.पा.	जहदा गाउँपालिका	बुढीगंगा गाउँपालिका	धनपालथान गाउँपालिका	कटहरी गाउँपालिका	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	ग्रामथान गाउँपालिका	जम्मा
क	मनसुनजन्य विपद प्रतिकार्यका लागी मौज्दात विपद उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण	त्रिपाल		57				0					50	108		35	50		80			180	560
		गमबुट		71	359		7	0	8	16	10	15		24		10	50						570
		लाईफ ज्याकेट	45	237	100	27	100	0	10	5		15		25			20						584
		प्लाष्टिक डोरी			4		7	0		4	1			10			200						226
		बार बाध्ने डोरी						0						20									20
		रेन कोट		13		17		0				10		50									90
		लेदर पंजा			19																	1	20
		फोर फाल्ने पन्जी						0	6	15				23									44
		सेप्टी हेल्मेट	8	56		31		0	36	17		15		25		10	10						208
		फरुवा		36	32																		68

		वेल्चा		116	60			0	8	23	3	20		35		10		1					276
		तगारी						0	11					20									31
		Rubber Boat	1	1		1																	3
		motor boat	1			1																	2
		रवर वोर्ड मर्मत किट	1																				1
		Life Buoy Ring	23		12													8					43
		क्लाईमिङ्ग रोप			15																		15
		Rope	2						1									10					13
		Carabineer	4		4							1											9
		Throw Bag	6		12		2		2								5						27
		water helmet	30																				30
		air pump	1																				1
		megaphone	1			1											4						6
		stretcher	2	54	29	2	1			4		12						9					113
		rubber tube	10	45	21		1		2			10											89

		स्टिल बुकेट					10																10
		एम्बुलेन्स					१									1							2
		ट्याक्टर					१																1
		सव बाहान					१									1							2
		कोदालो				७			13		३	6				10		2					43
		वाल्टिन		112					21	2	3	20				30	45					6	239
		सेप्टी लुगा										10					40						50
		गैती		73	32				15	30		20						2					172
		म्याट							4										100				104
		कुटे		49					1														50
		चेन स इलेक्ट्रिक			1																		1
		Rescue Raft			3																		3
		कमाण्ड प्याडल			6																		6
		नर्मल प्याडल			35					1													36
		4.2 ईन्चको हेन्डल पम्प			6																		6
		HEAVY LIFE AIR BAG SET			१																		1

		चेस्ट हार्नेस			१																		1
		संचार सेट							6	2													8
		मोटर वोट				1																	1
		लाईफगार्ड				3																	3
		सेप्टी बेल्ड		16		14																	30
		sit harness	5																				5
ख	आपतलागी सम्बन्धी विपद प्रतिकार्यका लागी मौज्दात विपद उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण	डस्ना						0						8								61	69
		पंजा															50						50
		ब्लाङ्केट						0						8								16	24
		झुल						0						8								5	13
		तन्ना						0						8									8
		सिरानी						0															0
		सेप्टी बुट										3											3
		folging stretcherwith with wheels															10						10
		Plck heavy with handal															35						35
		Sovel With Handal															35						35
		Fri Extinguisher	5		13		8	0		7	6	17	10				6	25		20		6	123

		Fire Blanket	3		3			0	4	2				10			5	8		8			43
		फायर स्वाटार		3	7					5								10					25
		Crow Bar	1		5																		6
		Carpenter Hand Saw	1																				1
		Back Board	1		2																		3
		Bolt Cutter(42)	1		5																		6
		Sliding Ladder			4																		4
		Fire Suit			1					2							1						4
		Fire Helmet			1		2																3
		Fire Boots			10																		10
		Fire Proof Mask			5																		5
		बारुणयन्त्र				3				2	1	1	2			1							10
		Seat Harness Normal			8																		8
		मोबाईल सेट										2											2
		फायर वल			2		30		1								10						43
		पोर्टेवल फायर पम्म					2		1								1						4
		Canister mask	1						1														2
ग	[illegible]	टर्च लाईट			34	2		0		9	1	5		0		4							55

		हेड लाईट			8			0				10		0		2							20
		Picket			2			0						0									2
		Figure Eight			2			0						0									2
		अगनि नियन्त्रण सादा पोसाक								8						7							15
घ	भत्किएको संरचनामा गरिने खोज तथा उद्धार (CSSR) का लागी कार्यका लागी मौज्दात विपद उद्धार सामाग्रीहरुको विवरण	Rotary Rescue Saw	1					0						0									1
		Seat Harness Normal			8																		8
		Blade for Rotary Rescue Saw	3					0						0									3
		Rock Drill	1					0						0									1
		Generator	2					0						0									2
		torch/head light	9																				9
		savel	10																				10
		Rotary Rescue Saw (petrol)			2																		2
		Spare Diamond Cutting Blade			6																		6

		Petrol Chain Saw			1		2																3
		Spare Wood Cutting Blade			4																		4
		Spare Metal Cutting			5																		5
		Reciprocating Saw			2																		2
		Spare Blade 6 inch			30																		30
		Spare Blade१२ inch			30																		30
		Spare Chain			१																		1
		. Pulley Single/ Double			१																		1
		Spare Bit Large			४																		4
		Tools			२																		2
		Rotary Hammer Drill			1																		1
		Spare Bit Small																					
		Spare Blade 9 inch			30																		30
		axe	7																				7
		pry bar	5																				5
		CSSR Helmet			18																		18
		हाते आरा	3						14	12													29
		स्टाटिक रोप			3																		3
		हेन्ड स (गिडुवा)			१																		1

		carpenter hammer	5	1					1													7
		नाईलन डोरी		3330	17	3											20	30				3400
		Dead Body Bag			4																	4
		pickax	10																			10
		wire cutter	5						1													6
		safety glass	3																			3
		fire buckets	5																			5
		ladder	4																			4
		boot	65																			65
		डोको	7																			7
		फस्टएड									1	3											4
		बन्चरो									1	10											11
		गल	8	69	25			0	13	2		5		0		7	20						149

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मोरङ जिल्ला शाखासँग मौजुदा सामाग्रीहरुको विवरण

क्र.सं.	सामाग्रीको विवरण	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लाइफ ज्याकेट	पिस	३०	
२	रिङ्ग बोई	पिस	२	
३	सावेल	पिस	१०	
४	गैति	पिस	१०	
५	गल	पिस	५	
६	बाल्टी	पिस	५०	
७	अग्नी सामक यन्त्र	पिस	१०	मर्मत योग्य ४ वटा
८	डोरी (१० मि.)	पिस	५०	
९	थ्रो ब्याग	पिस	४	
१०	स्ट्रेचर	पिस	२	
११	हेल्मेट	पिस	३०	
१२	वर्किङ्ग ग्लोब्स	जोर	२४	
१३	ब्याग बोर्ड	पिस	२	
१४	प्राथमिक उपचार बाकस	सेट	४	
१५	खोज तथा उद्धार स्वयंसेवक	जना	७५	
१६	प्राथमिक उपचार स्वयंसेवक	जना	५०	
१८	WASH NDRT स्वयंसेवक	जना	४	
१९	DDRT स्वयंसेवक	जना	१८	

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल १ नं, बराह बाहिनी मुख्यालय सुनसरी, पकलीमा भएको सामाग्री तथा जनशक्तिको विवरण;

- Inflatable rescue boat with out boat moter- 1
- Deep diving equipment – 3
- Resccue Raft – 3
- Heavy equipment – 2
- Man power - 80

सडक डिभिजन कार्यालय, ईटहरीसँग भएको उपकरणहरुको विवरण;

- Backhoe loader- 2
- Excavator tack – 6
- Transport, Iveco- 1
- Mobilecrane TADANOTS100l- 1
- Truck flatbed/Isuzu- 1
- Truck Tipper – 4
- Crane mounntain track - 1

७.१.३ खाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची

क्र.सं.	कार्यालय/ संस्था	खाद्य सामाग्रीको उपलव्धता	आकस्मिक कोष	बन्दोवस्ती	मानवीय श्रोत	कैफियत
१	विश्व खाद्य कार्यक्रम	नेपाल सरकार र स्थानीय सरकारको अपिल अनुरुप पोषण सम्बन्धी खाद्यान्न वितरण	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक नगद सहयोग गर्न सक्ने	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक नगद सहयोग गर्न सक्ने		प्रादेशिक स्तरमा Humanitarian Staging Area निर्माण गर्न सहयोग, खाद्यान्न तथा गैर खाद्यान्न (NFI) भण्डारण गर्न सहयोग
२	मोरङ ब्यापार संघ विराट व्यापार संघ उद्योग संगठन मोरङ नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स उद्योग परिसंघ मोरङ	अत्यावश्यक समयका लागि खाद्य सामाग्री बिक्रिका लागि उपलब्ध राहत स्वरुप तयारी खाद्य सामाग्री ।	समन्वय भए अनुसार	आवश्यकता र नेपाल सरकारको अपिल अनुरुप आकस्मिक बन्दोवस्तीका सामाग्रीहरु आपुर्ति गर्न सकिने	आवश्यकता अनुसार	

७.१.४ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूची

क्र सं	साझेदारको नाम	औषधी तथा स्वास्थ्य सामाग्री	जनशक्ति	कैफियत
१	स्वास्थ्य कार्यालय	• नेपाल सरकार स्वास्थ्य मंन्त्रालयले स्थानीय स्वास्थ्य संस्थाबाट निशुल्क बितरण गरीने औषधीहरु • जिल्ला भित्र विराटनगर र अन्य पालिकामा गरी ४०० बेड सरकारी अस्पतालमा र २१८५ निजी अस्पतालमा उपलब्ध रहेका छन् । • सर्पदंश उपचार सेवा कोशी अस्पताल र रंगेली अस्पतालमा उपलब्ध छ ।	• स्वास्थ्य चौकी ७२९, प्रा स्वा के ६०, • स्वास्थ्य कार्यालय १५स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखा प्रमुखहरुको नाम र सम्पर्क अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्ला भरीमा नेपाल रेडक्रसका शाखा तथा उपशाखाहरुमा ५ वटा एम्बुलेन्स रहेका छन् ।	जुनसुकै बेला उपलब्ध हुनसक्ने प्राथमिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक ५० जना	

७.१.५ खानेपानी तथा सरसफाई

क सं	कार्यालयहरु	हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता			थप आवश्यक सामाग्री आँकलन		
		मानवीय स्रोत	बजेट रु	सामाग्री	मानवीय स्रोत	बजेट रु	सामाग्री
१	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना			पानी परीक्षण तथा प्रशोधन गर्ने सहित मोवाईल गाडीको ब्यवस्था			
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी कोशी प्रादेशिक गोदामघर			• Kit- 5, पानी सुद्धिकरण गर्ने मेसिन (१२ घण्टामा ५००० जनसंख्यालाई प्रर्याप्त हुने खानेपानी सुद्धिकरण गर्न सक्ने यन्त्र)			

७.१.६ संरक्षण क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको सूची

क.सं.	**कार्यालयहरु**	**हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता**			**थप आवश्यक सामाग्री आँकलन**	
		मानवीय स्रोत		**सामाग्री**	**बजेट रु**	**सामाग्री**
१.	सिविन नेपाल	५ जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढिमा १० जना सम्म बालक बालबालिकाको आपतकालिन संरक्षणमा सहयोग गरिने ।			
२.	माइती नेपाल	७ जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १० जना सम्म घरेलु हिंसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग गरिने			
३.	ओरेक नेपाल	१० जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १५ जना सम्म घरेलु हिंसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग गरिने			
४.	एविसि नेपाल	१० जना	तत्काल आवश्यकता भएमा बढीमा १५ जना सम्म घरेलु हिंसा बेचविखन बलात्कार तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित			

क्र.सं.	कार्यालयहरु	हाल उपलब्ध हुनसक्ने क्षमता			थप आवश्यक सामाग्री आँकलन	
		मानवीय स्रोत		सामाग्री	बजेट रु	सामाग्री
			बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षण गरिने			
५.	साना हातहरु	८ जना	लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित १० जना सम्म महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षण गरिने			
६.	आफन्त नेपाल	१० जना	लैङ्गिक हिँसाबाट प्रभावित १० जना सम्म महिला तथा बालिकाहरुको आपतकालिन आवास, औषधी, लत्ताकपडा, मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहयोग र संरक्षणमा सहयोग			
७.	नारी विकास संघ	१० जना	विपद्को समयमा करिव १०० जना विपद् प्रभावितहरुलाई राख्न सकिने हल र केही सामाग्रीहरु			
८.	पूर्वाञ्चाल अनाथ आश्रम	१० जना	अनाथ महिला पुरुष बालबालिकाहरुलाई आपत्कालीन अवस्थामा ५० जनासम्म व्यवस्थापन गरिने			
९.	विराट बृद्ध आश्रम	५ जना	अनाथ महिला पुरुष बालबालिकाहरुलाई जुनसुकै अवस्थामा ५० जनासम्म व्यवस्थापन गरिने			
१०.	मानव सेवा आश्रम	१० जना	सडकमा रहेका मानसिक समस्या भएका महिला तथा पुरुष सबैलाई आश्रय र खानपानको व्यवस्था गरिने			
११.	UNFPA		विपद्को समयमा मानवीय सहायता सम्बन्धी कार्य गरिने ।	RH Kits 2a 1 Set, Dignity kits – 344, Kisori Kits – 362, Tarpolin – 37, Solar Lights – 131, Mosquito net - 62		

७.१.७ शिक्षा क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूचीः

क्र.स.	साझेदारको नाम	सामाग्री जिन्सी/	श्रमजनशक्ति/	कोषआर्थिक सहयोग/	कैफियत
१	स्थानीय तह	राहत सामाग्री / शैक्षिक साम्रगी	जनशक्ति परिचालन	कोष निर्माणराहत विमतरण/	
२	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	सामाग्री संकलन वितरणमा समन्वय	शिक्षक प्रशिक्षण		
३	विद्यालय विव्यस	सामाग्री संकलन, आवास, भवन फर्निचर	विद्यार्थी सचेतना/कृत्रिम घटना अभ्यास अभिभावक/	आर्थिक संकलनसहयोग/	
४	संघ संस्थाहरु	राहत संकलन, सचेतना विकास, स्वस्थ उपचार	स्वयंसेवक परिचालन, परामर्श	आर्थिक संकलन र सहयोग	
५	मठमन्दिर र धार्मिक संस्थाहरु/	खाना, आवास र सुरक्षित स्थल	परामर्श /स्वास्थ्य उपचार	कोष निर्माणकोष संकलन/	
६	दाताहरु	खाधान्न लत्ता कपडा, जिन्सी, सामाग्री	जनशक्ति विकासमा सहयोग	आर्थिक सहयोगआर्थिक संकलन/	

७.१.८ आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान क्षमता तथा स्रोतहरुः

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मोरङ जिल्ला शाखामा रहेका राहत सामाग्रीहरुको विवरण

जनशक्ति / सामाग्रीहरु	त्रिपाल	कम्वल	भाँडा वर्तन	म्याट्रेस	कपडा	प्लास्टिक बाल्टी	प्लास्टिक जग
WASH NDRT ४ जना DDRT - १८ जना NDRT - ४ जना आपत्कालीन अवस्थामा स्वयंसेवक १५० जना	१०० थान	२०० थान	१०० सेट	१०० थान	१०० परिवार	१०० थान	१०० थान

७.२ जिल्लाका विपद पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्षमता

स्थानीय तह	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी दस्तावेज विवरण								
	ऐन	पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	नीति	रणनीति	विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	राहत मापदण्ड	विपद् व्यवस्थापन कोष कार्यविधि	LEOC_SoP	कोषमा भएको रकम
विराटनगर मनपा	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	१ करोड
उर्लावारी नपा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छैन	१ करोड
वेलवारी नपा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	४० लाख
रंगेली नपा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन	६० लाख
पथरी शनिश्चरे नपा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	६० लाख
सून्दर हरैचा नपा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन	१ करोड
लेटाङ्ग नपा	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन	छैन	७० लाख
रतुवामाइ नपा	छैन	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	२० लाख
सुनबर्षी नपा	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	५० लाख
जहदा गापा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	छ	१५ लाख
बुढीगंगा गापा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छैन	छैन	९ लाख
धनपालथान गापा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	५० लाख
कटहरी गापा	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	११ लाख
केरावारी गापा	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छैन	५० लाख
मिक्लाजुङ्ग गापा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	५० लाख
कानेपोखरी गापा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छैन	छ	छैन	१ करोड ५० लाख
ग्रामथान गा पा	छ	छ	छैन	छैन	छ	छ	छ	छैन	२५ लाख
जम्मा	**१५**	**१०**	**१**	**१**	**७**	**६**	**१२**		**९ करोड ६० लाख**

स्रोत: सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्राप्त विवरण २०८३

७.३. आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपदको समयमा विपद ब्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु बैठक मार्फत आकस्मिक उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने निर्णय गर्नेछन् । सम्बन्धित क्षेत्रका सदस्यहरुले यस योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका वा आवश्यक परे थप श्रोत साधनको ब्यवस्था गर्न प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

क्र. सं.	विषयगत क्षेत्र (Clusters)	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय	विषयगत क्षेत्र प्रमुखको नाम र पद	सम्पर्क नम्वर मोवाइल र फोन
१.	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र)	प्र जि अ श्री युवराज कटेल	९८५२०५७७७७
२.	खोज तथा उद्धार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय (जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र)	प्र जि अ श्री युवराज कटेल	९८५२०५७७७७
३.	अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/ स्थानीय तह	सभापति श्री सुकदेवप्रसाद मण्डल	९८४२४४७७६०
४.	खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तह	सम्पर्क प्रमुख श्री दिपा देव	९८४१०५१३२८
५.	आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय/ स्थानीय तह	कार्यालय प्रमुख श्री सागर प्रसाई	९८५२०२९१८०
६.	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता व्यवस्थापन	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना /स्थानीय तह	समन्वय प्रमुख श्री सुरतलाल चौधरी	९८५२०६३८८४
७.	आपत्कालीन संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय / स्थानीय तह	सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी श्री विनोदकुमार पोखरेल	९८५२०३७२९९
८.	आपत्कालीन शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई/स्थानीय तह	इकाइ प्रमुख श्री जिवन गड्तौला	९८५२०२७४४७
९.	बन्दोबस्ती	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र जि अ श्री युवराज कटेल	९८५२०५७७७७
१०.	भौतिक पूर्वाधार	संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाई	इकाई प्रमुख श्री सुरतलाल चौधरी	९८४२०६३८८४

७.४ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि एक विशिष्टीकृत निकायको रूपमा "राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण" को व्यवस्था गर्नुका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य एवं जिम्मेवारीलाई स्पष्ट गरेको छ । उक्त ऐनले देहाय बमोजिमका संरचनाको व्यवस्था गरेको छ ।

- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
- राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण

- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्
- प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
- स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

यसका साथै उक्त ऐनले राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिम विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना तल चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । यसका आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको संस्थागत समन्वय र सहकार्य ढाँचा निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संसोधन, २०७५) बमोजिम नेपालमा विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना

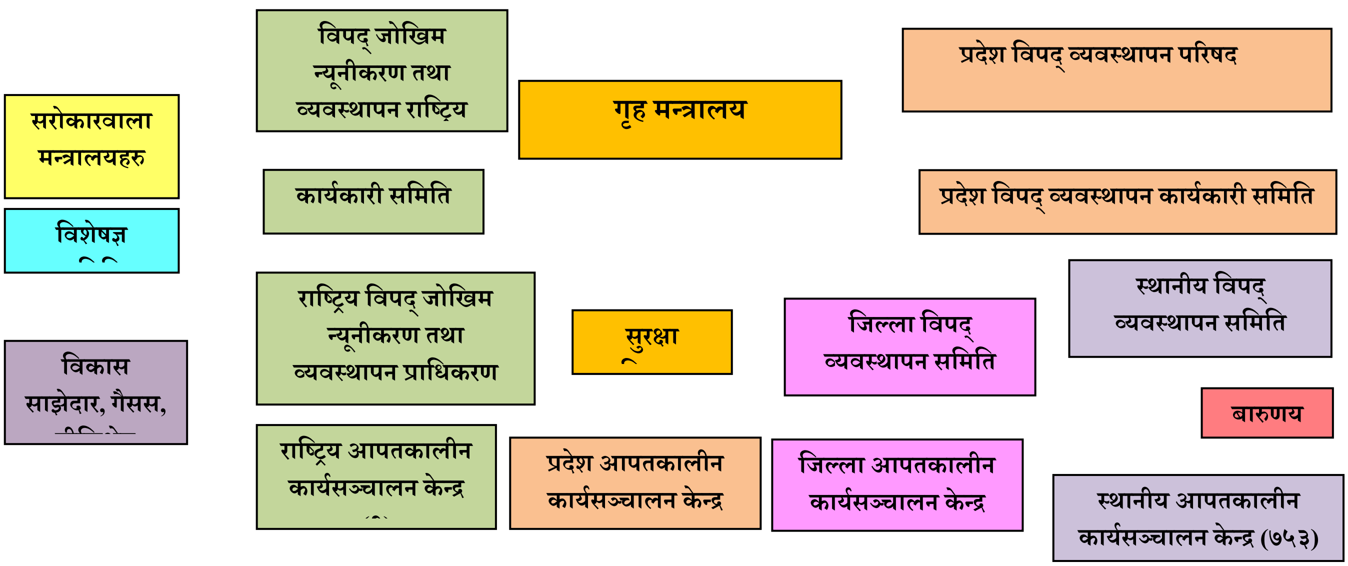

खण्डः आठ
अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

८.१ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

यस खण्डमा समयमा जिल्लामा आईपरेका विपद् तथा प्रकोप प्रभावहरुमा प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने क्रममा आवद्ध विषयगत संघ संस्था वा समिति सदस्यहरुले हासिल गरेको सिकाई, पृष्ठपोषण लाई निम्न ढाँचामा राख्न सकिन्छ । प्रत्येक वर्षको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना छलफल चरणमा अघिल्लो वर्ष वा हालसालैको अनुभवबाट सिकेको विषयहरुलाई यहाँ उल्लेख गरिन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी पहिचान तथा सिकेका कुराहरू मूल्याङ्कन गर्न एक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति समेत गठन गर्न सकिनेछ । यस समितिले सम्बन्धित तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वय गर्नेछ र उक्त समितिलाई प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । आवश्यकता अनुसार, गाउँपालिका तथा नगरपालिका र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरू, स्थानीय समुदायका सदस्यहरू पनि अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिमा समावेश गरिनेछन्।

अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिका सदस्यहरूले विपद्को अवधि र विपद् पश्चात् धेरै पटक फिल्ड भ्रमण गर्नेछन् । आपत्कालीन प्रतिकार्य र विपद् प्रभावितहरुलाई राहत वितरण, प्रभावकारी तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कमजोरी र सुधार पहिचान गर्नेछन् । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सिकाईको नमूना फाराम यसप्रकार रहेको छ ।

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई नमूना फाराम

सिनं	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	कमी कमजोरी	सुझाव

साथै यस चरणमा प्रकोपको प्रभाव देखिनु अघि नै लक्षित क्षेत्रहरुमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरु पुगेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरी राय सल्लाह र अनुभव आदान प्रदान गर्दै पूर्वतयारीलाई थप सघन र बलियो बनाउन सकिन्छ ।

अनुसूचीहरुः

अनुसुची १ मोरङ जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखको विवरण

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुख	ईमेल	मोवाईल नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय मोरङ	श्री युवराज कटेल	dao.morang1@gmail.com daomorang100@gmail.com	९८५२०५७७७७
२	उच्च अदालत विराटनगर	श्री जगदिश प्रसाद भट्ट (रजिष्ट्रार)	info.hcbiratnagar@supremecourt.gov.np	९८५२०३७३७०
३	मोरङ जिल्ला अदालत	श्री मणि पोखरेल (श्रेस्तेदार)	info.dcmorang@supremecourt.gov.np	९८५२०४१२३९
४	ईलाका प्रशासन कार्यालय उर्लावारी मोरङ	श्री नारायण पाण्डेय	aaourlabari@gmail.com	९८५२०४२५५६
५	ईलाका प्रशासन कार्यालय रंगेली मोरङ	श्री रोशन अधिकारी	iaorangeli1@gmail.com	९८५२०३०२५०
६	कारागार कार्यालय मोरङ	श्री राजन घिमिरे	morang.it@dopm.gov.np	९८५२०७४७७७
७	को.ले.नि.का. मोरङ	श्री तोमनाथ उप्रेती	dtcomorang@gmail.com	९८५२०३२७८०
८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय विराटनगर	श्री केशव उप्रेती	iro12@ird.gov.np	९८५२०३२२९०
९	औषधि व्यवस्था विभाग विराटनगर	श्री सचिता वर्मा	ddabiratnagar4@gmail.com	९८५२०६१०१० ९८६१९०००४५
१०	कोशी अस्पताल विराटनगर	डा. रायातामनारायण चौधरी	info@koshihospital.gov.np koshizonalh@gmail.com	९८५२०२९१७४
११	संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आ. विराटनगर	श्री उज्वल प्रजापति	fwssmp.biratnagar04@gmail.com	९८५२०६३८८४
१२	गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालय विराटनगर	श्री शम्भु झा	metrologybrt@gmail.com	९८५६०३१२१५
१३	प्रदेश निर्वाचन कार्यालय विराटनगर	श्री युवराज गुरागाई	deo.morang@election.gov.np	९८५२०७१०८४
१४	जिल्ला सरकारी वकील कार्यालय विराटनगर	श्री लेखनाथ ढकाल	dgao.morang@ag.gov.np	९८५२०३९३९०
१५	उच्च सरकारी वकील कार्यालय विराटनगर	श्री सुशील देवकोटा	hgao.biratnagar@ag.gov.np	९८५२०३९३९२
१६	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई विराटनगर	श्री शालिग्राम दाहाल	edcumorang@gmail.com	९८५२०२७४४७
१७	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	श्री जानुका न्यौपाने	ddcmorang@gmail.com	९८५२०६६२२२
१८	नापी कार्यालय विराटनगर	श्री गिरिस कुमार लाल कर्ण	napibiratnagar@gmail.com	९८५२०३२२८५
१९	नापी कार्यालय वेलवारी	श्री सुदर्शनसिंह धामी	belbari@dos.gov.np	९८५२०३९३१६

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुख	ईमेल	मोवाईल नं.
२०	नापी कार्यालय रंगेली	श्री जोगानन्द गोइत	surveyofficerangeli55@gmail.com	९८५२०८०५८८
२१	पशुक्वारेन्टाइन कार्यालय विराटनगर	डा. विदुर गौतम	aqobrt@gmail.com	९८५११८९६६०
२२	सडक डिभिजन कार्यालय विराटनगर	श्री नारायण प्रसाद निहुरे	sadakdivisionbrt@gmail.com	९८५२०३८७२१
२३	विराटनगर भन्सार कार्यालय	श्री उमेश श्रेष्ठ	biratnagar@customs.gov.np	९८५१०७९२६२
२४	वाणिज्य आपूर्ति तथा उपभोक्ता संरक्षण कार्यालय विराटनगर	श्री हितेश बस्नेत	banijyabrt10@gmail.com	९८५२०८१२६६
२५	भूमि व्यवस्था तथा मालपोत कार्यालय विराटनगर	श्री राजेश प्रसाद पोखरेल	biratnagar@dolma.gov.np	९८५२०३१२५३
२६	मालपोत कार्यालय वेलवारी	श्री दिपक कोइराला	belbari@dolma.gov.np	९८५२०३१९४४
२७	मालपोत कार्यालय रंगेली	श्री सुनिल पौडेल	rangeli@dolma.gov.np	९८५२०३४६८०
२८	यान्त्रिक डिभिजन कार्यालय विराटनगर	श्री नवराज भट्ट	yantrik1.irrigation@gmail.com	९८५२०७१०९५ ९८५११७४१२०
२९	श्रम तथा रोजगार कार्यालय विराटनगर	श्री निरज कुमार देव	biratnagar@leo.gov.np	९८५२०३५०२० ९८५२०२९७६२
३०	कोशी वक्राहा नदी व्यवस्थापन आयोजना विराटनगर	श्री	kbrmp@dwri.gov.np	९८५२०४४३०२
३१	तथ्याङ्क कार्यालय विराटनगर	श्री सुवास अधिकारी	bsomorang@gmail.com	९८५२०३२४८०
३२	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण का. विराटनगर	श्री प्रदिप कुमार सिंह	dudbcmorang@gmail.com, fpiu.morang@gmail.com	९८५२०२६०५८
३३	हुलाक निर्देशनालय विराटनगर	श्री विष्णु ब. बुढाथोकी (निमित्त)	morang@nepalpost.gov.np	९८५२०७२६६५
३४	खाद्य प्रविधि तथा गुण नि.का. विराटनगर	श्री पुष्प लाल राई	rftqcobrt@gmail.com	९८५२०७०२१८
३५	पशुरोग अंवेशण प्रयोगशाला विराटनगर	डा. कमल गिरी	rvlbrt@gmail.com	९८६२२८३२३२
३६	क्वारेन्टिन कार्यालय विराटनगर	श्री नन्दकिशोर सिंह	biratnagar@npponepal.gov.np	९८५२०८०४७७
३७	रानी-विराटनगर-इटहरी-धरान सडक योजना (६ लेन सडक)	श्री राजेन्द्र प्रसाद साह	rbidroadp@gmail.com	९८४९४५४०३५
३८	सप्तकोशी उच्च बाँध विराटनगर	श्री सहदेव थापा	saptakoshihighdamnepal@gmail.com	९८५११६८०९४
३९	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना विराटनगर	श्री मनोज कुमार यादव	pmamp.piu.morang@gmail.com	९८५२०३६०२४
४०	सुनसरी मोरङ सिंचाई आयोजना विराटनगर	श्री मनोहर कुमार साह	smip_biratnagar@yahoo.com	९८५२०७३६३६
४१	खाद्य आयात निर्यात गुण प्रमाणिकरण का. विराटनगर	श्री धननाथ अधिकारी	fieqcobrt@gmail.com	९८५२०३७२९५

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुख	ईमेल	मोवाईल नं.
४२	वन विउँ प्रयोगशाला तथा भण्डारण केन्द्र विराटनगर	श्री नवराज सापकोटा	banbiubrt@gmail.com	९८५२०३३१४७
४३	अध्यागमन कार्यालय विराटनगर	श्री प्रदिप गौतम	immigrationmorang@gmail.com	९८५२०३८३६२
४४	करदाता सेवा कार्यालय विराटचोक मोरङ	श्री सनद खतिवडा	tso-biratchowk@ird.gov.np	९८५२०४५९७९
४५	करदाता सेवा कार्यालय पथरी मोरङ	श्री मनिष भट्टराई	tso-pathri@ird.gov.np	९८५२०५५१२५
४६	राष्ट्रपति चुरे सलकपुर मोरङ	श्री मिक्मार तामाङ	piusalakpur@gmail.com	९८४४२४७०९१
४७	शिवदल गण थलाहा मोरङ	श्री अनिल बस्नेत	bn-shivadal@nepalarmy.mil.np	९८५११४२४३१
४८	जिल्ला प्रहरी कार्यालय मोरङ	श्री कवित कटवाल	dpo_morangsanchar@nepalpolice.gov.np	९८५२००५५५५
४९	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल नं.३ गण कंकालिनी मोरङ	श्री गेहेन्द्र बहादुर भण्डारी	apfmorang.bso@gmail.com	९८५१२७२१०२
५०	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय मोरङ	श्री राजन शर्मा सापकोटा	nidmorang.gov@gmail.com	९८५२०६६००४
५१	जिल्ला ट्राफिक प्रहरी का.मोरङ	श्री सन्तोष न्यौपाने (प्र.नि.)	dtpomorangbrt@gmail.com	९८५२०२०४१०
५२	हुलाकी सडक योजना इटहरी सुनसरी	श्री युवराज पोखरेल	hulakieast@gmail.com	९८५२०८७४१४
५३	कृषि सामग्री कं.लि. विराटनगर	श्री कमल पोखरेल (निमित्त)	aiclbiratnagar@gmail.com	९८५२६३४२०९
५४	गोरखापत्र संस्थान विराटनगर	श्री राजकुमार गुरुङ्ग	basnet2024@gmail.com	९८५११२९६७६
५५	जनक शिक्षा सामाग्री विराटनगर	श्री भुपराज थापा	bhuprajthapa@gmail.com	९८४१३०२३०३
५६	नेपाल टेलिकम कोशी प्रादेशिक कार्यालय विराटनगर	श्री विमलेश झा	ppsbrtrd@ntc.net.np	९८५१०२६९१६
५७	नेपाल टेलिकम शाखा कार्यालय विराटनगर	श्री कमल भट्टराई	ppsbrt@ntc.net.np	९८५२००४२२२
५८	नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रादेशिक का. विराटनगर	श्री राजिव सिंह	biratnagar.ro@nea.org.np	९८५२०२६१६४
५९	नेपाल विद्युत प्राधिकरण विराटनगर वितरण केन्द्र	श्री राम उदगार साह	biratnagar@nea.org.np	९८५२०२१७२५
६०	नेपाल विद्युत केन्द्र वेलवारी वितरण केन्द्र	श्री पवन साह	belbari@nea.org.np	९८५२०४६०८६
६१	नेपाल विद्युत प्राधिकरण रंगेली वितरण केन्द्र	श्री पंकज गोइत	rangeli@nea.org.np	९८५२०८०६५०
६२	नेपाल विद्युत प्राधिकरण उर्लावारी वितरण केन्द्र	श्री निरज साह	urlabari@nea.org.np	९८५२०४४१४०

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुख	ईमेल	मोवाईल नं.
६३	नेपाल परिवार नियोजन संघ विराटनगर	श्री शंकर प्रसाद दाहाल		९८४२१५९०४४
६४	नेपाल आयल निगम विराटनगर	श्री पुष्कर कार्की	ero.brt@noc.org.np	९८५२०८२०७७
६५	नेपाल खानेपानी संस्थान विराटनगर	श्री सन्तोष कुमार रौनियार	biratnagarnwsc@gmail.com	९८५१०२४९८४
६६	विराटनगर दुग्ध वितरण आयोजना	श्री रविन शर्मा	bmssbrt@yahoo.com	९८५११९४८०३
६७	राष्ट्रिय समाचार समिति कोशी प्रदेश विराटनगर	श्री मोहम्मद सदरुल	rssbrt15@gmail.com	९८४२०३०९०८
६८	साझा प्रकाशन विराटनगर	श्री गंगा प्रसाद भट्टराई		९८४२३७१४०१
६९	साल्ट ट्रेडिङ्ग क.लि. विराटनगर	श्री राधेश्याम चौधरी	salttradingbrt@gmail.com	९८५२०२१९८१
७०	खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कं.लि. विराटनगर	श्री रवि झा	nfcbrt.info@gmail.com	९८५२०३०५४८
७१	सम्पर्क सह-भूआर्जन कार्यालय विराटनगर	श्री चैतन्य सुब्बा	koshiprojectlclaoffice@gmail.com	०२१ ४७४२९८
७२	नेपाल वन निगम लि. विराटनगर	श्री ज्ञान कुमार लामा	tcnbiratnagar@gmail.com	९८४६२८३९७९
७३	विराटनगर नागरिक उड्डयन का.	श्री सुभाष झा	biratnagarcivilaviation@gmail.com	९८५२०२०८५९
७४	राष्ट्रिय परीक्षा वोर्ड विराटनगर	श्री प्रकाश कुमार खरेल	nebbiratnagar@gmail.com	९८५२०२२११७
७५	घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय विराटनगर	श्री भवानी घिमिरे	csiobrt@gmail.com	९८६९३४५५३२
७६	डिभिजन वन कार्यालय मोरङ	श्री उत्सव थापा	dfomorang@gmail.com	९८५२०२६६१४
७७	स्वास्थ्य कार्यालय विराटनगर	श्री योगराज घिमिरे	dpho.morang@gmail.com	९८५२०२९१८०
७८	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डिभिजन विराटनगर	श्री रणजित कुमार झा	widdmorang@gmail.com	९८५२०३१३९७
७९	भुमिगत जल सिंचाई विकास डि.	श्री सुरेन्द्र शाह	gwiddbiratnagar@gmail.com gwrdbbiratnagar@gmail.com	९८५२०६१०३७
८०	शहरी विकास तथा भवन डि.का. कोशी प्रदेश विराटनगर	श्री सुरेन्द्र कुमार संवो	udbcomorang@gmail.com	९८५२०४०४४५
८१	जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र विराटनगर	डा. राम प्रवोध चौधरी	dahcmorang@gmail.com	९८५२०३५८३५
८२	कृषि ज्ञान केन्द्र विराटनगर	श्री दिपा देव	accmorang@gmail.com	९८४१०५१३२८
८३	भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशुसेवा विज्ञ केन्द्र विराटनगर	डा. अजय कुमार साह	vhlsmorang@gmail.com	९८५२०३०२३९
८४	पूर्वाधार विकास कार्यालय विराटनगर	श्री	idomorang75@gmail.com	९८५२०७१७४५
८५	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालय विराटनगर	श्री मनोज कार्की	tmo.morang@gmail.com	९८५२०६०८६१
८६	प्रदेश आपूर्ति कार्यालय विराटनगर	श्री शम्भु साह		९८५२०२९७९६
८७	प्रदेश ल्याव विराटनगर	श्री प्रनव कुमार यादव		९८५२०३७२३७

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुख	ईमेल	मोबाईल नं.
८८	व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्र विराटनगर	श्री केवल विष्ट	tepcbrt@gmail.com	९८४१२३४४८०
८९	कर्मचारी संचयकोष विराटनगर	श्री रुकमणी ठकुरी	biratnagar@epfnepal.com.np	९८४९५७३०६१
९०	नागरिक लगानी कोष विराटनगर	श्री अनिता थापा	laganikosh@gmail.com	९८५२०८२०२२
९१	स्वास्थ्य विमा वोर्ड प्रदेश कार्यालय विराटनगर	श्री अर्जुन पण्डित	panditarjun618@gmail.com	९८५५०५२७४४
९२	नेपाल विमा प्राधिकरण कोशी प्रदेश विराटनगर	श्री प्रीति देव	preeti.deo@nia.gov.np	९८५२०८०४०४
९३	पुल सेक्टर इटहरी	श्री प्रदिप भण्डारी	bp1bardibas@gmail.com	९८५१२४२५२७
९४	राष्ट्रिय विमा कं.लि. विराटनगर	श्री सुदर्शन बस्नेत	biratnagar@rbcl.gov.np	९८४२१११११०९
९५	राष्ट्रिय विमा संस्थान विराटनगर	श्री कृष्ण नेपाल		९८४३४३४८८३
९६	सामाजिक सुरक्षा कोष विराटनगर	श्री दिपक राज भट्ट	biratnagar@ssf.gov.np	९८५१३२१०९६
९७	प्रदेश लगानी प्राधिकरणको का., कोशी प्रदेश विराटनगर	डा. सरोज कोइराला	info.invest@koshi.gov.np	०२१-४७५३५५, ४७५१००
९८	काँकडभिट्टा-लौकही सडक योजना	श्री जगत प्रजापति	klrpwest@gmail.com	९८५७६८६८२९
९९	मदन भण्डारी राजमार्ग, दमक	श्री कर्ण सिंह खत्री	mbhpo.damak@gmail.com	९८५२६३०८८०
१००	नेपाल राष्ट्र वैंक विराटनगर	श्री शैलेन्द्र रेग्मी	nrbbrt@nrb.org.np	९८४२०२२३८८ ९८५१११९०७४
१०१	कृषि विकास वैंक, विराटनगर शाखा	श्री टंक प्रसाद पोखरेल	**birtnagar.banking@adbl.gov.np**	९८५१३१५०६७ ०२१-५३८२६१
१०२	नेपाल वैंक लिमिटेड, विराटनगर सिटी अफिस शाखा	श्री रश्मी तिम्सिना	biratnagarco@nepalbank.com.np	९८५२०६७९२५
१०३	राष्ट्रिय वाणिज्य वैंक, प्रादेशिक कार्यालय, विराटनगर	श्री हेमराज खरेल	robiratnagar@rbb.com.np	९८५२०२१८३०
१०४	चन्दा मोहना सिंचाई व्यवस्थापन कार्यालय	श्री रमन पराजुली		९८५२०७०६३४
१०५	जिल्ला आर्थिक गणना कार्यालय, मोरङ (ख)	श्री श्याम सुन्दर शाह	shyamshah459@gmail.com	९८५२०६६३२१
१०६	नदी वेसिन कार्यालय, विराटनगर	श्री सविन दुलाल	rbo.koshi@gmail.com	९८५२००४९३३
१०७	बाल सुधार गृह, विराटनगर	श्री संजिव न्यौपाने	jchmorang@gmail.com	९८५२०४४५५१
१०८	महालेखापरीक्षकको कार्यालय, कोशी प्रदेश का., सुन्दरहरैंचा	श्री नन्द प्रसाद भट्टराई		

अनुसूची २ : जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

सि नं	नामथर	पद	स्थानीय तह	मोवाइल नम्बर
१.	अजम्बर राई	प्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८५२०७२००७
२.	उषा झा	उपप्रमुख	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२०२६१३८
३.	तुलसी प्रसाद घिमिरे	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२१९६४६७
४.	हरिमायाँ विश्वकर्मा	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२२२८४५१
५.	उमा नेपाली	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२२००४७२
६.	उर्वसी कुमारी थारु	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८१०४०५६०८
७.	मित्र प्रसाद ढकाल	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८५२०२३२६९
८.	देवमणि कटुवाल	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८४२०९३३२२
९.	चन्द्रकुमार सरदार	सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति मोरङ	९८१५९०२५३७

अनुसूची ३ : मोरङ जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
१.	नागेश कोईराला	नगरप्रमुख	९८५२०२०७६७	बिराटनगर	१.	नागेश्वर प्रसाद सिंह गनगाईं	प्रमुख	९८१४३४२८०९	रतुवामाई
२.	शिल्पा निराला कार्की	उप– प्रमुख	९८५२०२९३९०	बिराटनगर	२.	दमयन्ता देवी चुडाल	उप प्रमुख	९८१९३२४३३७	रतुवामाई
३.	काजी बहादुर वस्नेत	वडा नं १	९८५२०३२१२३	बिराटनगर	३.	घनश्याम गिरी	वडा नं १	९८१३३८८८४९	रतुवामाई
४.	कुमार पोखेल	वडा नं २	९८५२०२८९५१	बिराटनगर	४.	जिमारत मियाँ	वडा नं २	९८४२०३५९३८	रतुवामाई
५.	बाशु बहादुर वस्नेत	वडा नं ३	९८५२०३३४३३	बिराटनगर	५.	देवीलाल ताजपुरिया	वडा नं ३	९८६६४११०१९	रतुवामाई
६.	जितन थापा	वडा नं ४	९८५२०२९३४५	बिराटनगर	६.	महावीर प्रसाद गनगाईं	वडा नं ४	९८१९०९१६८२	रतुवामाई
७.	सन्तोष न्यौपाने	वडा नं ५	९८४२१७५२३४	बिराटनगर	७.	सोमनाथ कार्की	वडा नं ५	९८४२५५४०३३	रतुवामाई
८.	हरिशचन्द्र सहनी	वडा नं ६	९८५२०३१६६७	बिराटनगर	८.	तुलाराम लुईटेल	वडा नं ६	९८५२०२८५५९	रतुवामाई
९.	मधुबाबु तिवारी	वडा नं ७	९८५२०२०६७७	बिराटनगर	९.	राम कार्की	वडा नं ७	९८५२०४७५१२	रतुवामाई
१०.	राम पोखरेल	वडा नं ८	९८५२०३३७४६	बिराटनगर	१०.	पुष्प बहादुर कार्की	वडा नं ८	९८१९३४६२२३	रतुवामाई
११.	विश्वनाथ प्रसाद भगत	वडा नं ९	९८५२०२८१४८	बिराटनगर	११.	ईन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ९	९८१३४९१२६५	रतुवामाई
१२.	अर्जुन गिरी	वडा नं १०	९८५२०२८९५४	बिराटनगर	१२.	भुल बहादुर कार्की	वडा नं १०	९८५२०२९९९६	रतुवामाई
१३.	तिर्थेन्द्र न्यौपाने	वडा नं ११	९८५२०२९९७७	बिराटनगर	१.	जितेन्द्र प्रसाद साह	प्रमुख	९८०२७०९९९०	जहदा

क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
१४.	हिरालाल कामत	वडा नं १२	९८४२२५०६१५	बिराटनगर	२.	हन्ना सोरेन	उप प्रमुख	९८०२७१९९९०	जहदा
१५.	सूर्यलाल यादव	वडा नं १३	९८०७०८६०४६	बिराटनगर	३.	बाबुराम राजवंशी	वडा नं १	९८१७३०३०४८	जहदा
१६.	सूर्य नारायण महतो	वडा नं १४	९८०५३००८११	बिराटनगर	४.	चन्द्रशेखर कुमार साह	वडा नं २	९८०२७०९९९२	जहदा
१७.	प्रकाश साह	वडा नं १५	९८४२०४९०००	बिराटनगर	५.	अनिल कुमार ठाकुर	वडा नं ३	९८११३५०१९७	जहदा
१८.	उद्धव कुमार भुजेल	वडा नं १६	९८४२०३०८६१	बिराटनगर	६.	शिवशंकर गामी	वडा नं ४	९८११३८९२७५	जहदा
१९.	समिम कमर मियाँ	वडा नं १७	९८०४००९९२३	बिराटनगर	७.	मुन्सी मुर्मु	वडा नं ५	९८१४३४७२३८	जहदा
२०.	जितेन्द्र कुमार साह	वडा नं १८	९८४२२५१२८२	बिराटनगर	८.	सूर्यानन्द मण्डल	वडा नं ६	९८०७३६३३४४	जहदा
२१.	श्याम घिमिरे	वडा नं १९	९८५२०२६७९२	बिराटनगर	९.	भगवान मरण्डी	वडा नं ७	९८०७०९९४७४	जहदा
१.	गंगा प्रसाद खरेल	प्रमुख	९८५१०९२३२८	उर्लाबारी	१.	जित नारायण थापा मगर	अध्यक्ष	९८५२०२६८८१	बुढीगंगा
२.	मिना कुमारी खतिवडा	उप प्रमुख	९८४२२९०६८५	उर्लाबारी	२.	अमृता कुमारी गच्छदार	उपाध्यक्ष	९८५२०३७३१२	बुढीगंगा
३.	तिलक कुमार पाण्डे	वडा नं १	९८१६३५०७६९	उर्लाबारी	३.	सोमराज काफ्ले	वडा नं १	९८५२०२६९९७	बुढीगंगा
४.	कुमार कडेल	वडा नं २	९८५२०४४८३१	उर्लाबारी	४.	रेवती नारायण चौधरी	वडा नं २	९८५२०३१६४१	बुढीगंगा
५.	भिष्मराज बुढाथोकी	वडा नं ३	९८४२१३५२२२	उर्लाबारी	५.	तिलकनाथ मण्डल राजवंशी	वडा नं ३	९८४२२९६७१०	बुढीगंगा
६.	कल्याण कुमार राई	वडा नं ४	९८५२०२९२३७	उर्लाबारी	६.	शशिकान्त चौधरी	वडा नं ४	९८४२०९२६०७	बुढीगंगा
७.	रविन लामा	वडा नं ५	९८००९१३२६१	उर्लाबारी	७.	देवेन्द्र प्रसाद दाहाल	वडा नं ५	९८४२०८८१८९	बुढीगंगा
८.	चिन्तामणी पौड्याल	वडा नं ६	९८४२०३४०२२	उर्लाबारी	८.	दिलिप कुमार चौधरी	वडा नं ६	९८०२०१७१०१	बुढीगंगा
९.	उर्मिला थापा	वडा नं ७	९८४२१३०७९९	उर्लाबारी	९.	पंकज चौधरी थारु	वडा नं ७	९८४२०२७८१२	बुढीगंगा
१०.	कुलबहादुर कार्की	वडा नं ८	९८४२१८८२७७	उर्लाबारी	१.	जिवछ प्रसाद गच्छदार	प्रमुख	९८५२०७७००४	धनपालथान
११.	नर बहादुर मोक्तान	वडा नं ९	९८४२२००९४६	उर्लाबारी	२.	नसिमा बानु	उप प्रमुख	९८५२०७७००३	धनपालथान
१.	दिल प्रसाद राई	प्रमुख	९८५२०४६५०९	बेलबारी	३.	खाजा हुसेन मियाँ	वडा नं १	९८४२१५११४३	धनपालथान
२.	नितु थापा	उप प्रमुख	९८५२०३४१३५	बेलबारी	४.	पंकज कुमार मण्डल	वडा नं २	९८०४३९९८५७	धनपालथान
३.	मणि पुलामी थापा मगर	वडा नं १	९८५२०२१९५५	बेलबारी	५.	नागेश्वर मण्डल	वडा नं ३	९८२०७२७५११	धनपालथान
४.	कृष्ण बहादुर गुरुङ	वडा नं २	९८५२०५९०३१	बेलबारी	६.	श्रीराम चौधरी	वडा नं ४	९८१२३०१२९९	धनपालथान
५.	योगेन्द्र प्रसाद सुवेदी	वडा नं ३	९८५२०५६२१७	बेलबारी	७.	गयानन्द सरदार	वडा नं ५	९८४२२५०८९३	धनपालथान
६.	चन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ४	९८१९०२५६१७	बेलबारी	८.	मोहम्मद हुसेन	वडा नं ६	९८१७३६५९७२	धनपालथान
७.	डिल्ली बहादुर कटुवाल	वडा नं ५	९८०५३१५६९३	बेलबारी	९.	सन्तोष कुमार यादव	वडा नं ७	९८०४०२८५३७	धनपालथान
८.	टेक बहादुर राई	वडा नं ६	९८५२०२९०९९	बेलबारी	१.	देवराज चौधरी	अध्यक्ष	९८५२०२९४२७	कटहरी

क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
९.	सुनिता चौधरी	वडा नं ७	९८६३७५१५५९	बेलबारी	२.	सिता देवी राजबंशी	उपाध्यक्ष	९८०७३५१७०३	कटहरी
१०.	धनपति गौतम	वडा नं ८	९८११३०७५८९	बेलवारी	३.	हरि नारायण राजबंशी	वडा नं १	९८०४३५४८५०	कटहरी
११.	शालिग्राम बस्नेत	वडा नं ९	९८४२४३७४४९	बेलबारी	४.	सुरेन्द्र प्रसाद राजबंशी	वडा नं २	९८११३७०२९०	कटहरी
१२.	गंगा याक्खा	वडा नं १०	९८४२०४५२१६	बेलबारी	५.	जदुलाल कामत	वडा नं ३	९८०७०३१५०३	कटहरी
१३.	बिक्रम राई	वडा नं ११	९८५२०५५५२३	बेलवारी	६.	जिवनेश्वर यादव	वडा नं ४	९८१०५९०११९	कटहरी
१.	दिलिप कुमार अग्रवाल	प्रमुख	९८०२७९२०५१	रंगेली	७.	सम्पत लाल सरदार	वडा नं ५	९८१०४८४०४८	कटहरी
२.	भुमा कुमारी पराजुली	उप प्रमुख	९८४२०८९६८५	रंगेली	८.	विसो सरदार	वडा नं ६	९८१६३७९८०५	कटहरी
३.	महेश कुमार खनाल	वडा नं १	९८१७३८८६००	रंगेली	९.	मनोज कुमार माझी	वडा नं ७	९८०७०४२२४५	कटहरी
४.	सन्तलाल खवास	वडा नं २	९८५२०३३७१६	रंगेली	१.	सुमन मिरिङचिङ	अध्यक्ष	९८५२०४१७६०	केराबारी
५.	भरत राज प्रसाई	वडा नं ३	९८१३६३०७७८	रंगेली	२.	मनमाया मगर	उपाध्यक्ष	९८०७०३७७३३	केराबारी
६.	अवधेश कुमार मण्डल	वडा नं ४	९८६२१९८८५३	रंगेली	३.	शरण थापा मगर	वडा नं १	९८४९३८४९४७	केराबारी
७.	महानन्द केवरत	वडा नं ५	९८४२०२६६२४	रंगेली	४.	प्रेम वहादुर लिम्बु	वडा नं २	९८५२०३११०४	केराबारी
८.	सुजित कुमार मण्डल	वडा नं ६	९८४२०८५२७९	रंगेली	५.	रामचन्द्र शाही	वडा नं ३	९८५२०३११०४	केराबारी
९.	रामचन्द्र मण्डल	वडा नं ७	९८१४३०८४६५	रंगेली	६.	शिवप्रसाद तामाङ	वडा नं ४	९८४२१४२६०३	केराबारी
१०.	ढक प्रसाद आचार्य	वडा नं ८	९८४२०५०६३७	रंगेली	७.	अजय लिम्बु	वडा नं ५	९८६०५२०४८०	केराबारी
११.	चुडामडी रेग्मी	वडा नं ९	९८४२२४६८९०	रंगेली	८.	उपेन्द्र लुङ्गेली मगर	वडा नं ६	९८५२०८०२०६	केराबारी
१.	मोहन प्रसाद तुम्बापो	प्रमुख	९८५२०८६२२२	पथरी शनिश्चरे	९.	खगेन्द्र प्रासाद निरौला	वडा नं ७	९८०४३८६६१४	केराबारी
२.	देवी माया काफ्ले	उप प्रमुख	९८५२०८७२२२	पथरी शनिश्चरे	१०.	कमल कुमार बस्नेत	वडा नं ८	९८५२०५७२४५	केराबारी
३.	भीम कुमार राई	वडा नं १	९८४२१८८८४०	पथरी शनिश्चरे	११.	गोपाल याख्खा राई	वडा नं ९	९८५२०७९५९८	केराबारी
४.	नैना राई	वडा नं २	९८१९३०९४४८	पथरी शनिश्चरे	१२.	पूर्ण वहादुर मगर	वडा नं १०	९८४२०३२११३	केराबारी
५.	बिजय लिम्बु	वडा नं ३	९८४२१३६४५४	पथरी शनिश्चरे	१.	बबि कुमार राई	अध्यक्ष	९८४२२००३७९	मिक्लाजुङ्ग
६.	लोकनाथ न्यौपाने	वडा नं ४	९८५२०६७४१२	पथरी शनिश्चरे	२.	दिनेश पौडेल	उपाध्यक्ष	९८५२०३३१८८	मिक्लाजुङ्ग
७.	चेतेन्द्र खड्का	वडा नं ५	९८४२०४४०४५	पथरी शनिश्चरे	३.	पर्वत राई	वार्ड नं.१.	९८६१७८३६३७	मिक्लाजुङ्ग
८.	कृष्ण कुमार बस्नेत	वडा नं ६	९८१६३१६३६२	पथरी शनिश्चरे	४.	बल बहादुर श्रेष्ठ	वार्ड नं.२.	९८१५३५९९६२	मिक्लाजुङ्ग
९.	उध्दवराज बस्नेत	वडा नं ७	९८५२०८८८६९	पथरी शनिश्चरे	५.	सन्तोष कुमार मगर	वार्ड नं.३.	९८६१८१९७४५	मिक्लाजुङ्ग
१०.	नबिन कार्की	वडा नं ८	९८४२०३४९१५	पथरी शनिश्चरे	६.	विशाल राई	वार्ड नं.४.	९८५२०६८५६३	मिक्लाजुङ्ग
११.	बीर बहादुर राई	वडा नं ९	९८१६३२३१४४	पथरी शनिश्चरे	७.	मेघनाथ तामाङ	वार्ड नं.५.	९८४२०७३८९६	मिक्लाजुङ्ग
१२.	जीवन खतिवडा	वडा नं १०	९८५२०२३९३५	पथरी शनिश्चरे	८.	खडी बहादुर मगर	वार्ड नं.६.	९८१५३०९८५८	मिक्लाजुङ्ग

क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
१.	केदारप्रसाद गुरागाईं	प्रमुख	९८५२०१६९००	सुन्दरहरैचा	९.	शुसिल राज चौहान	वार्ड नं.७.	९८४२६७८२९९	मिक्लाजुङ्ग
२.	अकली चौधरी	उप प्रमुख	९८५२०१६९२०	सुन्दरहरैचा	१०.	पूर्ण बहादुर कुँवर	वार्ड नं.८.	९८४२०६८३२२	मिक्लाजुङ्ग
३.	राम विश्वास खवास	वडा नं १	९८५२०१६९०१	सुन्दरहरैचा	११.	सेमन्त राज दाहाल	वार्ड नं.९.	९८४२२७६४८५	मिक्लाजुङ्ग
४.	विवश प्रधान	वडा नं २	९८५२०१६९०२	सुन्दरहरैचा	१.	राजमती इङ्गनाम	अध्यक्ष	९८४२४३६३०४	कानेपोखरी
५.	विदुर प्रसाद ढुङ्गाना	वडा नं ३	९८५२०१६९०३	सुन्दरहरैचा	२.	भोला प्रसाद अधिकारी	उपाध्यक्ष	९८५२०६०५६२	कानेपोखरी
६.	कैलाश बस्नेत	वडा नं ४	९८५२०१६९०४	सुन्दरहरैचा	३.	रत्न बहादुर कार्की	वार्ड नं.१	९८४२१४१९४५	कानेपोखरी
७.	गणेश चौधरी	वडा नं ५	९८५२०१६९०५	सुन्दरहरैचा	४.	सुशिल बुढाथोकी	वार्ड नं.२	९८४२०६७८४०	कानेपोखरी
८.	सन्तोष लिङ्देन	वडा नं ६	९८५२०१६९०६	सुन्दरहरैचा	५.	गोपाल बहादुर कार्की	वार्ड नं.३	९८४२०८९८२९	कानेपोखरी
९.	भुवनसिंह मगर	वडा नं ७	९८५२०१६९०७	सुन्दरहरैचा	६.	रमेश राउत	वार्ड नं.४	९८४२०९०५१६	कानेपोखरी
१०.	खेमप्रसाद न्यौपाने	वडा नं ८	९८५२०१६९०८	सुन्दरहरैचा	७.	चरण गुरुङ	वार्ड नं.५	९८५२०५६३९२	कानेपोखरी
११.	प्रकाश श्रेष्ठ	वडा नं ९	९८५२०१६९०९	सुन्दरहरैचा	८.	खड्ग बहादुर बस्नेत	वार्ड नं.६	९८४२०६५११५	कानेपोखरी
१२.	राजकुमार राई	वडा नं १०	९८५२०१६९१०	सुन्दरहरैचा	९.	मोहन प्रसाद अधिकारी	वार्ड नं.७	९८४२०३६०४७	कानेपोखरी
१३.	विशनलाल चौधरी	वडा नं ११	९८५२०१६९११	सुन्दरहरैचा					
१४.	रोशनप्रसाद ढकाल	वडा नं १२	९८५२०१६९१२	सुन्दरहरैचा	१.	नमोनारायण माझी	अध्यक्ष	९८२४३२९२३६	ग्रामथान
१.	भुपेन्द्र कुमार लावती	प्रमुख	९८५२०७५३११	लेटाङ्ग	२.	गुणावती देवी थारु	उपाध्यक्ष	९८०७३८१०१८	ग्रामथान
२.	कृष्णकुमारी पोखेल निरौला	उपप्रमुख	९८५२०७५३१०	लेटाङ्ग	३.	सुरेश कुमार माझी	वडा नं १	९८१४३०४२९९	ग्रामथान
३.	विष्णु कुमार मगर	वडा नं १	९८५२०७५३०१	लेटाङ्ग	४.	यादव खतिवडा	वडा नं २	९८५२०३६७०७	ग्रामथान
४.	तेज प्रसाद तिम्सिना	वडा नं २	९८५२०७५३०२	लेटाङ्ग	५.	रमेश कुमार भगत	वडा नं ३	९८०४०७४८८१	ग्रामथान
५.	डम्बर बहादुर राई	वडा नं ३	९८५२०७५३०३	लेटाङ्ग	६.	बद्रि नारायण माझी	वडा नं ४	९८१६३७९६९१	ग्रामथान
६.	रामकुमार श्रेष्ठ	वडा नं ४	९८५२०७५३०४	लेटाङ्ग	७.	भेष नारायण माझी	वडा नं ५	९८२४३३७२२६	ग्रामथान
७.	भुम सूर्य मगर	वडा नं ५	९८५२०७५३०५	लेटाङ्ग	८.	बीर नारायण चौधरी थारु	वडा नं ६	९८६२०२७१७२	ग्रामथान
८.	जंगबीर तामाङ	वडा नं ६	९८५२०७५३०६	लेटाङ्ग	१.	बिरेन्द्र चौधरी	वडा नं ७	९८१२३८०७१४	ग्रामथान
९.	खगेन्द्र बहादुर लिम्बु	वडा नं ७	९८५२०७५३०७	लेटाङ्ग	२.	श्याम प्रसाद राजवंशी	प्रमुख	९८५२०२८१३४	सुनबर्षी
१०.	भिम प्रसाद पोखेल	वडा नं ८	९८५२०७५३०८	लेटाङ्ग	३.	मिरादेवी दास केवरत	उपप्रमुख	९८१०५७०२३२	सुनबर्षी
११.	नन्द प्रसाद खतिवडा	वडा नं ९	९८५२०७५३०९	लेटाङ्ग	४.	बीर बहादुर राई	वडा नं. १	९८२७३३३३८३	सुनबर्षी
					५.	विनोद कुमार राजवंशी	वडा नं. २	९८०२०६४६९९	सुनबर्षी
					६.	अतन कुमार बुढाथोकी	वडा नं. ३	९८१७३०८८८९	सुनबर्षी

क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह	क्र.सं.	नाम,थर	पद	सम्पर्क नम्बर	स्थानीय तह
					७.	छेदिया यादव	वडा नं. ४	९८१७३१८३६८	सुनबर्षी
					८.	युगेश्वर प्रसाद ठाकुर	वडा नं. ५	९८६२०७६४४०	सुनबर्षी
					९.	कमल कुमार मोक्तान	वडा नं. ६	९८१५३९४८१५	सुनबर्षी
					१०.	संजय कुमार सिंह	वडा नं. ७	९८१४३६९९५०	सुनबर्षी
					११.	अनुवार मियाँ	वडा नं. ८	९८४२०४९७१३	सुनबर्षी
					१२.	ध्रुव कुमार सिंह गनगाईं	वडा नं. ९	९८०२७५४४७०	सुनबर्षी

अनुसूची ४ : नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरणः

सि.नं.	विवरण	कार्यालय प्रमुख/अन्तर्गत प्रमुखको नामथर	सम्पर्क नम्बर	कार्यालयको फोन नम्बर
१.	श्री शिवदल गण थलाहा ब्यारेक	प्रमुख सेनानी अनिल बस्नेत	९८४१७५२९७२	०२१-४१९००९
२.	श्री शिवदल गण सुरक्षा पोष्ट एयरपोर्ट	सेनानी कृष्ण कार्की	९८४१५१७३०४	-
३.	श्री शिवदल गण सुरक्षा पोष्ट टांडी	सह सेनानी		-

अनुसूची ५ : मोरङ जिल्लाको बिभिन्न स्थानमा रही कार्यरत नेपाल प्रहरीका कार्यालयका प्रमुखहरुको विवरण

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम, थर	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	संचार
१	जिप्रका मोरङ	प्र.उ.	कबित कटवाल	9852005555	021-590458 60/61
२	जिप्रका मोरङ	प्रनाउ	लिलाराज लामीछाने	9852039300	
३	जिप्रका मोरङ	प्रनाउ	कोपिला चुडाल		
४	जिप्रका मोरङ	प्रनि	सरोज खनाल		
५	जिप्रका मोरङ	प्रनि	लेखनाथ दाहाल		
६	जिप्रका मोरङ	प्रनि	बद्री दाहाल		
७	जिप्रका मोरङ	प्रनि	अभिशेक कुमार श्रेष्ठ		
८	जिप्रका मोरङ	प्रनि	प्रमिला कार्की		
९	बिसु गार्ड मोरङ	प्रनानि	राजेन्द्र तिम्सिना		
१०	कासु गार्ड मोरङ	प्रनानि	धन बहादुर सुनुवार	9852084107	
११	इप्रका निमुवा	प्रनानि			9852091115
१२	प्रचौ कोयलपुर	प्रसनि	टामस क्षेत्री	9852038209	
१३	प्रचौ थलाहा	प्रसनि	टिका परियार	9852038207	
१४	प्रचौ बरगाछी	प्रसनि	देबेन्द्र यादब	9852091131	
१५	अप्रचौ घिनाघाट	प्रसनि	रोहित भट्टराई	9852038208	
१६	प्रचौ मझारे	प्रसनि	भिम खड्का	9805331817	
१७	वप्रका हाटखोला	प्रनानि	तुलामणी आचार्य	9852091117	
१८	प्रचौ कटहरी	प्रनानि	चन्द्रिका श्रेष्ठ	9852036902	
१९	बालसुधार गृह	प्रनानि	चन्द्रकुबेर अधिकारी	9852084108	
२०	प्रजिअ गार्ड मोरङ	प्रह	एकिन्द्र थापा		
२१	प्रजिअ गार्ड मोरङ	प्रह	केशरमान नेवार श्रेष्ठ		
२२	CRV जतुवा बिन	प्रसनि	रत्न बहादुर दनुवार	9768818601	
२३	CRV जतुवा बिन	प्रसनि	लक्ष्मी सुब्बा		

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम, थर	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	संचार
२४	CRV घोघापुल	प्रसनि	राजिब अधिकारी	9768818602	
२५	CRV घोघापुल	प्रसनि	हनुमान लेखि चौधरी		
२६	CRV केसलिया	प्रसनि	भुपेन्द्र थापा	9768818603	
२७	CRV केसलिया	प्रसनि	शिव प्रधान		
२८	CRV सिटिबैंक बिन	प्रसनि	बिक्रम थापा	9768818604	
२९	CRV सिटिबैंक बिन	प्रसनि	रुपेन राजभोर		
३०	CRV बरगाछी	प्रसनि	सन्तोष कटुवाल	9768818605	
३१	CRV बरगाछी	प्रसनि	पाल्टेन दोर्जे लामा		
३२	CRV भट्टाचोक	प्रसनि	बाबुराम वाग्ले	9768818606	
३३	CRV भट्टाचोक	प्रसनि	भोजराज रेग्मी		
३४	CRV बासबारी	प्रसनि	शुरेस श्रेष्ठ	9768818607	
३५	CRV बासबारी	प्रसनि			
३६	व.प्र.का. वि.न.	प्रनाउ	अनमोल खड्का	9852091118	9852090160
३९	व.प्र.का. वि.न.	प्रनि	बेनु कुमार कार्की		
४०	प्र.चौ.बखरी	प्रनानि	दिवश श्रेष्ट	9852091128	
४१	जिट्राप्रका मोरङ	प्रनि	सन्तोष न्यौपाने	9852020410	9852091102
४२	इ.प्र.का.रानी	प्रनि	कबिन राई	9852091109	9852090130
४३	इप्रका बुधनगर	प्रबनानि	निरज कार्की		9852091113
४४	इप्रका रानी (सिमा)	प्रनानि	सन्तोष कुमार निरौला	9852070190	
४५	अ.प्र.चौ.मटेरुवा	प्रसनि	जागेन्द्र फुयाल	9852070191	
४६	अ.प्र.पोष्ठ भेडियारी	प्रसनि	धन प्रसाद रिमाल	9852036130	
४७	इप्रका बेलबारी	प्रनि	राजिव गिरी	9852091107	9852090137
४८	इप्रका केराबारी	प्रबनानि	मनोज अधिकारी	9852091114	
४९	इप्रका हरैचा	प्रनानि	टंक कोईराला		9852091112

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम, थर	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	संचार
५०	इप्रका विराटचौक	प्रनानि	राज कुमार भुजेल		9852033908
५१	प्रचौ गछीया	प्रनानि	गणेश दाहाल		9852090736
५२	प्रचौ डागीहाट(भाउन्ने)	प्रसनि	डम्बर बहादुर गीरी	9852091144	
५३	प्रचौ वाहुनी	प्रसनि	राज कुमार निरौला	9852091136	
५४	प्रचौ मोतिपुर	प्रसनि	दुलारचन पासुवान	9852079400	
५५	प्रचौ झोराहाट	प्रसनि		9852091141	
५६	अप्रचौ डागाबजार	प्रसनि	गुल्जारी राय यादव	9852076100	
५७	प्रचौ तेतरिया	प्रसनि	टंक बहादुर खत्री	9852077110	
५८	अप्रपोष्ट बलिया	प्रसनि	रमेश खतिवडा	9852079800	
५९	अप्रपोष्ट त्रिबेणि	प्रह	अर्जुन भट्टराई	9842877893	
६०	अप्रपोष्ट भलुवाही	प्रसनि	धिरेन्द्र कुमार चौधरी	9852090215	
६१	अप्रपोष्ट सोमबारे	प्रसनि	दुर्गा प्रसाद बास्तोला	9852090185	
६२	बेलबारी अस्पताल बेश	प्रसनि	मनोज श्रेष्ठ		
६३	इप्रका उर्लावारी	प्रनि	नबिन वली	9852091148	9852090136
६४	इप्रका मधुमल्ला	प्रनानि	भिम बहादुर भुजेल	9852091130	
६५	प्रचौ राजघाट	प्रसनि	बल बहादुर राई	9852091147	
६६	अप्रचौ टाँडी	प्रसनि	ईन्द्र राई	9852044100	
६७	अप्रचौ मंगलबारे	प्रसनि	बिष्णु बहादुर कट्वाल	9852044200	
६८	सुरक्षा बेश मिक्लाजुङ	प्रसनि	जीत बहादुर तामाङ	9745264001	
६९	इप्रका पथरी	प्रनाउ	तुलसि राम अर्याल	9852033914	9852027469
७०	इप्रका पथरी	प्रनि	डम्बर बहादुर बिक		
७१	इप्रका पथरी	प्रनि	भिमराज राई		
७२	प्रचौ रमाईलो	प्रनानि	निलमणि पोख्रेल	9852081469	
७३	प्रचौ कुसेचौरी	प्रसनि	रोहित थापा मगर	9852091132	
७४	अप्रचौ कानेपोखरी	प्रसनि	कमल श्रेष्ठ	9852080469	

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम, थर	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	संचार
७५	अप्र पोष्ट हसन्दह	प्रसनि	राम जुगत यादब	9852081811	
७६	अप्र पोष्ट कुसलबजार	प्रसनि	राजेन्द्र मेहता	9852081810	
७७	अप्र पोष्ट किर्तिपुर	प्रसनि	हरामकृष्ण श्रेष्ठ	9826336610	
७८	सुरक्षा बेशक्याम पथरी	प्रनानि	सुवाष चन्द्र सुनुवार	9852031150	
७९	अप्रचौ होक्लाबारी	प्रनानि	राज किशोर यादब	9852030913	
८०	ई.प्र.का.लेटाङ	प्रनि	सागर साह	9852091400	9852091101
८१	अ.प्र.चौ जाँते	प्रसनि	तारा बहादुर बस्नेत	9852087000	
८२	प्रचौ बुधबारे	प्रसनि	किशोर कु.राना मगर	9852075001	
८३	अप्रपोष्ट वारङगी	प्रसनि	राजेश कुमार चौधरी	9764455550	
८४	ई.प्र.का.सिजुवा	प्रनि	कैलाश लिम्बु	9852033906	9852090145
८५	प्र.चौ. ईटहरा	प्रसनि	रेवत प्रसाद दाहाल	9852076251	
८६	प्र.चौ.गोबिन्दपुर	प्रसनि	राजन कार्की	9852076253	
८७	प्रचौ सोनापुर	प्रसनि	रामसेवक यादव	9852076254	
८८	प्रचौ माहादेवा	प्रनानि	महिन्द्र ब. कार्की	9852076259	
८९	प्रचौ झुर्कीया	प्रसनि	किरण राई	9852076258	
९०	इप्रका डोरीया मोरङ	प्रनानि	बिष्णु ब. राउत	9852076255	
९१	अप्रचौ दाम्राभिट्टा	प्रसनि	केशव प्रसाद कोइराला	9852076252	
९२	इप्रका रंगेली मोरङ	प्रनि	नरेन्द्र कुमार बोगटी	9852035144	9852090144
९३	इप्रका दोहमना	प्रसनि	भरत बहादुर भण्डारी	9860983013	
९४	इप्रका सखरदिना	प्रनानि	सानुराम कार्की	9860982706	
९५	इप्रका पोखरीया मोरङ	प्रनानि	उज्वल शाक्य	9860983014	
९६	इप्रका मायागञ्ज	प्रनानि	सुरज रायमाझी	9860983016	
९७	प्रचौ बरडंगा मोरङ	प्रसनि	पर्शुराम राई	9860983052	
९८	प्रचौ सिक्टी मोरङ	प्रबनानि	राजेन्द्र कट्वाल	9860983053	

सि.नं.	कार्यालय	दर्जा	नाम, थर	कार्यालयको सम्पर्क नम्बर	संचार
९९	प्रचौ अमाहिबरीयाती	प्रसनि	कमल बहादुर कट्वाल	9860983029	
१००	प्रचौ गडेरीया मोरङ	प्रसनि	श्याम प्रसाद भट्टराई	9860982318	
१०१	प्रचौ झपडतल मोरङ	प्रसनि	जुगल चौधरी	9860983039	
१०२	प्रचौ अमरदह	प्रसनि	दिनराज दाहाल	9860983018	
१०३	प्रचौ कर्सिया	प्रबनानि	नरेश कुमार आचार्य	9860983017	
१०४	प्रचौ बबियाबिर्ता	प्रसनि	ब्रहमदेव यादव	9852091135	
१०५	प्रचौ आंपगाछि (क)	प्रसनि	तेज प्रसाद नेपाल	9860983054	
१०६	प्रचौ डाईनिया	प्रनानि	धनपति बिमली	9860983038	
१०७	प्रचौ आंपगाछि (ख)	प्रसनि	युवराज भट्टराई	9860982923	
१०८	अ.प्र.चौ.बेतौना	प्रसनि	रन्जित शर्मा	9860982926	
१०९	अं.प्र.पोष्ट रंगेली	प्रसनि	नवराज खवास	9767784410	
११०	अं.प्र.पोष्ट केचना	प्रसनि	सिहेन्द्र ठाकुर	9852090252	
१११	कोशी अस्पताल	प्रह	बसन्त आचार्य	9852084109	
११२	कोशी अस्पताल	प्रह	लिलाराज सुवेदि		
११३	नोबेल अस्पताल	प्रह	सुरेन्द्र प्रसाद दाहाल	9763501541	
११४	नोबेल अस्पताल	प्रज	नगेन्द्र राई		
११५	न्युरो अस्पताल	प्रह	चितरन्जन मेहता		
११६	बिराट नर्सीङ होम	प्रह	भुवन कार्की		
११७	बिराटमेडिकल कलेज	प्रसह	उमेश भट्टराई		
११८	बिराटमेडिकल कलेज	प्रज	रोशन श्रेष्ठ		
११९	मदन भण्डारी अस्पताल ट्रमा सेण्टर उर्लाबारी	प्रसह	धर्मेन्द्र साह		
१२०	रंगेली अस्पताल रंगेली	प्रबह	ओमनाथ तिमल्सिना		
१२१	भन्सार	प्रवह	शिबनारायण चौधरी		
१२२	प्रदेश लोकसेवा कार्यालय	प्रह	प्रकाश कोईरला		
१२३	मनमोहन प्राबिधिक	प्रसह	कृष्ण कुमार राई		
१२४	KTM	प्रज	हेमकाजि परियार		
१२५	कोईराला निवास	प्रह	शंकर थापा		

अनुसूची ६: मोरङ जिल्ला स्थित स.प्र.बल नेपालका युनिटहरुको सम्पर्क विवरणहरु:

क्र.सं.	कार्यालय	सम्पर्क नं.	क्र.सं.	कार्यालय	सम्पर्क नं.
१.	नं.३ गण मोरङ्ग .	९८५१२७२१०२	१३	बिओपि जहदा भुटाहा	९८५१२७१०९५
२.	कारागार सुरक्षा बेश	९८५१२७१०७८	१४	बिओपि रानी	९८५१२७२२२४
३.	मद्धति तथा सेवा गुल्म सलकपुर	९८५१२७१२३५	१५	बिओपि दरैया	९८५१२७२३६१
४.	विओपि मिर्चाडाँगी	९८५१२७११२०	१६	सुरक्षा बेश उर्लाबारी	९८५१२७११०६
५.	विओपि डोरीया	९८५१२७११२१	१७	सुरक्षा बेश सौंठा	९८५१२७१०९८
६.	बिओपि बरडंगा	९८५१२७२३०१	१८	सुरक्षा बेश बाहुनी	९८५१२७१११४
७.	बिओपि सिक्टी	९८५१२७१०८७	१९	सुरक्षा बेश लक्ष्मीमार्ग	९८५१२७१११३
८.	बिओपि धनापट्टी	९८५१२७१०८९	२०	सुरक्षा बेश डंग्राहा मोरङ्ग	९८५१२७११०१
९.	बिओपि रंगेली	९८५१२७१०९१	२१	सुरक्षा बेश शनिश्चरे	९८५१२७१११८
१०.	बिओपि सोराभाग	९८५१२७१०९२	२२	फर्वाड पोष्ट बखरी	
११.	बिओपि नोचा	९८५१२७१०९३	२३	बिओपि तरिगमा	
१२.	बिओपि मधुमल्ला	९८५१२७११७६			

अनुसूचीः ७ स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको नाम सम्पर्क विवरणः

सि. नं.	स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	ईमेल ठेगाना
१	बिराटनगर म.न.पा	विजय कुमार शर्मा	९८५२०६१११११	cao@biratnagarmun.gov.np
२	उर्लावारी न.पा.	अभयकुमार गुप्ता	९८५२०४४१११	
३	वेलवारी न.पा.	संजयबहादुर राजलवट	९८५२०६४१११	
४	रंगेली न.पा.	प्रदिप साह	९८५२०६८१११	rangelimun@gmail.com
५	पथरी शनिश्चरे न.पा	राधाकृष्ण खतिवडा	९८५२०६२१११	patharishanishcharemun@gmail.com
६	सून्दरहरैचा न.पा.	गणेशराज कार्की	९८५२०६६१११	info@sundarharaichamun.gov.np
७	लेटाङ्ग न.पा.	शशि राई	९८५२०६९१११	letangmunicipality@gmail.com
८	रतुवामाइ न.पा.	डम्बरुबल्लभ बराल	९८५२०३७०३९	cao.ratuwamaimorang@gmail.com
९	सुनबर्षी न.पा.	हिमालय बराल	९८४२०८८२०५	sunbarsimun@gmail.com
१०	जहदा गा.पा.	रोशनकुमार गुप्ता	९८२०७३००३१	jahadagaupalika@gmail.com
११	बुढीगंगा गा.पा.	प्रयास भट्टराई	९८५२०३७३०१	budhigangamun@gmail.com
१२	धनपालथान गा.पा.	रिता खतिवडा	९८५२०७७००१	dhanapalthanmun@gmail.com
१३	कटहरी गा.पा.	प्रमोदकुमार चौधरी	९८५२०५५८४८	pramodchy295@gmail.com
१४	केरावारी गा.पा.	जयराम श्रेष्ठ	९८५२०८०२१३	Suwasshrestha00@gmail.com
१५	मिक्लाजुङ्ग गा.पा.	तेजिन्द्र गौतम	९८५२०४२२०१	miklajungrmun@gmail.com
१६	कानेपोखरी गा.पा.	हिराकुमारी यादव	९८५२०३८४०६	kanepokharirmun@gmail.com
१७	ग्रामथान गा.पा.	मुरारीप्रसाद निरौला	९८५२०७४७४४	ito.gramthanmun@gmail.com

अनुसूची ८ : स्थानीय तहका कार्यालयमा रहेका विपद सम्पर्क व्यक्तिहरुको नामावली:

क्र.सं.	कार्यालय	नाम	सम्पर्क नं.	ईमेल
१.	बिराटनगर महानगरपालिका	कमला निरौंला	९८४९२५२११३	suchanaadhikari@biratnagarmun.gov.np
२.	रतुवामाई नगरपालिका	कृष्णप्रसाद ढकाल	९८४२०६७४४६	kdhakal73@gmail.com
३.	बेलबारी नगरपालिका	बिरेन्द्र गिरी	९८४९५९९५२१	biren961@gmail.com
४.	उर्लाबारी नगरपालिका	नगेन्द्र तिम्सिना	९८५२०३०९१९	urlabarinagarpalika@gmail.com
५.	लेटाङ्ग नगरपालिका	भानुभक्त राई	९८४१५०३९४८	letangmunicipality@gmail.com
६.	रंगेली नगरपालिका			
७.	पथरीशनिश्चरे नपा	सुरेन्द्रकुमार राई	९८५२०४९२७९	patharishanishcharemun@gmail.com
८.	सून्दरहरैंचा नगरपालिका	बासु अधिकारी	९८४२२४६३१३	
९.	सुनवर्षी नगरपालिका	प्रभुनाथ झा	९८१६३३५६७३	sunbarsimun@gmail.com
१०.	केराबारी गाउँपालिका	चन्द्रबहादुर बस्नेत	९८५२०३३२५६	Basnetc33@gmail.com
११.	कानेपोखरी गाउँपालिका	मचिन्द्रकुमार थलङ लिम्बु	९८६९०६६१४१	
१२.	जहदा गाउँपालिका	साविर हुसेन	९८२०७३००४५	jahadagaupalika@gmail.com
१३.	बुढीगंगा गाउँपालिका	विभुषण न्यौपाने	९८४१५९१९८१	
१४.	धनपालथान गाउँपालिका	सजन भट्टराई	९८२४९५४२४७	morang.deeu@gmail.com
१५.	कटहरी गाउँपालिका	रविन्द्र कार्की	९८५२०३००३६	kataharigaupalika@gmail.com
१६.	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	दिपक रोक्का क्षेत्री	९८४९०२९६१२	miklajungmun@gmail.com
१७.	ग्रामथान गाउँपालिका	श्रवण हजारी		
१८.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	परमेश्वर भट्टराई	९८६२२१३०४२	
१९.	नेपाली सेना शिवदल गण	सेनानी कृष्णकुमार कार्की	९८४११७३०४	
२०.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.नि. अभिषेक श्रेष्ठ	९८५१२८१७६८	
२१.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ३ गण	सप्रनाउ बिरेन्द्र खनाल	९८५११२६३७७	
२२.	नेरेसो मोरङ जिल्ला शाखा	खड्गनारायण सरदार	९८०५३४५०४४	nrcsmorang @gmail.com

अनुसूची ९: जिल्ला र स्थानीय तहमा क्रियाशिला स्थानीय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु:

सि.नं.	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
विराटनगर				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मोरङ जिल्ला शाखा	श्री सुकदेवप्रसाद मण्डल	०२१५२३३२५	९७०००५५१८१
२.	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री लक्ष्मी चौधरी		९८५२८३०८७२
३.	नेपाल ग्रामिण पुर्ननिर्माण संस्था RRN	श्री प्रवेश कार्की		९८५१११०३५१
४.	माईती नेपाल	श्री विनोद पोखेल	५२५७९४	९८४२०२७१०५
५.	महिला पुर्नस्थापना केन्द्र ओरेक	श्री सरस्वती दनुवार	०२१५७०२३८	९८५२०२३४२९
६.	जीवन विकास समाज	श्री दामोदर रेग्मी		९८०२७९६०५४
७.	अनौपचारिक क्षेत्र सेवा केन्द्र (इन्सेक)	श्री सोमराज थापा	५२४०२५	९८५२०२१५३०

सि.नं.	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
८.	सेतो गुराँस बाल विकास	श्री सरु के.सी.		९८५२०२३३०५
९.	सिविन नेपाल	श्री बासु अधिकारी	०२१५३५७००	०२१५२८६२०
१०.	डिप्रोक्स नेपाल		०२१ ५३७७७१	
११.	ए वि सि नेपाल	श्री विष्णु शर्मा	०२१ ४७२१७४	९८५२०२१७७९
१२.	नेपाल ग्रामिण विकास समाज केन्द्र	श्री मणिकुमार अर्याल		९८५२०२७९३२
१३.	PLGSP program	श्री प्रणय शर्मा		९८५२०२३०१४
१४.	मोरङ ब्यापार संघ	श्री अनुपम राठी		९८५२०२१८८५
१५.	उद्योग संगठन मोरङ	श्री नन्दकुमार राठी		९८५२०२००२७
१६.	बिराट व्यापार संघ	श्री अंशु वन्जरा		९८५२०३३२४७
१७.	नेपाल च्याम्बर अफ कमर्स	श्री यादव पोखेल		९८५२०२१२४१
१८.	उद्योग परिसंघ मोरङ	श्री पवन सारडा		९८५२०२०१२८
१९.	नेपाल उद्योग वाणिज्य संघ, कोशी प्रदेश	श्री राजेन्द्र राउत		९८५२०२१००८
२०.	लायन्स क्लब बिराटनगर (ग्लोबल)	श्री बबरजंग थापा	अध्यक्ष	९८५२६७०६७९
२१.	रोटरी क्लब अफ बिराटनगर मिड टाउन	श्री कुमार खतिवडा	अध्यक्ष	९८५२०२४५४२
२२.	Habitat For Humanity Nepal	श्री महम्मद नसिम सरवर	संयोजक	९८०११४२०६२
२३.	पानी वातावरण र जीवन संस्था	श्री यज्ञ श्रेष्ठ	अध्यक्ष	
२४.	नारी विकास संघ	श्री सीता शर्मा	विराटनगर	९८५२०२६४३६
२५.	बहुउद्देश्यीय विकास समाज	श्री बिनोदकुमार चौधरी	विराटनगर	९८४२२४४५६१
२६.	मानव अधिकार तथा वातावरण मञ्च(फरेन)	श्री यज्ञ शर्मा	विराटनगर १५	९८५२०२३००३
२७.	बाल समाज नेपाल	श्री सीता पौड्याल	विराटनगर १५	९८४२०२९२९१
२८.	नेपाल मुस्लिम युवा समिति	श्री हिमाम हैमाद	विराटनगर ६	९८४२०४८०९२
२९.	सामुदायिक विकास प्रयास नेपाल	श्री देवीप्रसाद भण्डारी	विराटनगर ७	९८४२०८६४१७
३०.	असहाय पुनर्स्थापना केन्द्र विराटनगर	श्री राम सापकोटा	विराटनगर ४	९८४२०४३३४२
३१.	शैक्षिक सहयोग संस्था	श्री राजेन्द्रप्रसाद ढकाल	विराटनगर १६	९८४२०२७९६६
३२.	आत्मनिर्भरता अभियान (श्री) नेपाल	श्री खगेन्द्र श्रेष्ठ	विराटनगर	९८४२०२८८५०
३३.	पहाडी ग्रामिण संस्था	श्री डिल्ली अधिकारी		९७४२०१५६६१
३४.	सामर्थ्य समाज नेपाल	श्री विमल बस्नेत	विराटनगर १५	९८४२०२४९७२
३५.	समुदायमा आधारित पुर्नस्थापना सि.वि.आर.		विराटनगर १०	२१५३१५९
३६.	मानव अधिकारका लागि स्रोत विकास मञ्च	श्री उमेश विश्वकर्मा	विराटनगर २१	९८४२०२७०९०
३७.	सगरमाथा सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री केशरकुमार बस्नेत	विराटनगर १५	९८४२०३३५९२
३८.	राष्ट्रिय सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री नारायण कार्की	विराटनगर ५	९८४२०३२६९१
३९.	विकास र स्वास्थ्यका लागि सामाजिक कार्य	श्री सिताराम थापा	विराटनगर १५	९८४२०४८२००
४०.	ग्रामिण सामुदायिक विकास केन्द्र	श्री शंकर थापा	विराटनगर १५	९८४२०५०१५८
४१.	स्रोत विकास केन्द्र नेपाल	श्री सुरेश कुमार बर्मा	विराटनगर १५	९८४२०५२६४०

सि.नं.	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
४२.	अनुसन्धान विकास केन्द्र विराटनगर	डा. सोम खतिवडा	विराटनगर ५	९८४२०३१९१९
४३.	ग्रामिण महिला संरक्षण केन्द्र	श्री विनिता सिंखडा	विराटनगर १५	५२३५४६
४४.	राष्ट्रिय समाज नेपाल	डिल्ली कुमार सिटौला	विराटनगर १०	५३०२३९
४५.	सृजनशिल सामुदायिक विकासका लागि सहयोग समूह	डा. सोम खतिवडा	विराटनगर	५३०५८८
४६.	दिगो विकासका लागि अनुसन्धान केन्द्र	श्री अभिजाल विष्ट	विराटनगर १५	५२३४२४
४७.	दिगो विकास समाज	श्री दिलिप काफ्ले	विराटनगर १५	५२५१०५
४८.	नेपाल जैविक समाज	डा. भरतराज सुब्बा	विराटनगर १८	९८४२०३२९०५
४९.	सामाजिक सुविधा तथा ग्रामिण वातावरण	श्री अनुप देव	विराटनगर ४	९८४२०२५५१८
५०.	वि आइ सी नेपाल	श्री श्यामलाल हेमरम	विराटनगर	०२१५७६२०५
५१.	हर्ड नेपाल	श्री राकेश कुमार यादव	विराटनागर २	९८५२०२८१३७
५२.	सामुदायिक समाज उत्थान केन्द्र	इन्द्रलाल कर्ण	विराटनगर ११	९८५२०५७७९०
५३.	प्याप्सन	श्री प्रेम सिं सुवाल		
उर्लावारी				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री भानु पराजुली		९८४२०३०८९९
२.	मदन भण्डारी स्मृति प्रतिष्ठान नेपाल	श्री चुडामणी तिम्सिना	०२१-४१००२३	९८५१०८०६२८
३.	ध्रुवतारा महिला फेडेरेसन	श्री भिष्मा कुमारी रेग्मी		९८४२०७३३०१
रंगेली				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	चिरञ्जिवि काफ्ले		९८५२०२६०५२
२.	नेपाल स्काउट	मोतिराम ढुङ्गाना		९८४२४८४८०६
३.	लुथरन सामुदायिक कल्याण समिति	जोसेफ सोरेन		९८४२६४५७२६
४.	ओरेक नेपाल	दमयन्ती राजवंशी		९८०४३०१९२९
५.	सहारा नेपाल	पूजा साह		९८२०३६६५५५
पथरी शनिश्चरे				
१.				
२.	नेपाल स्काउट	रोशन बुढाथोकी		९८५२०२९२४३
३.	नेपाल जेसिज	अनु राई		९८६४२७८३८३
रतुवामाइ				
१.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खगेन्द्र राई		९८५२०३५११८
२.	साहस नेपाल रतुवामाई ९	मिलन वराल		९८५२०२१५८०
लेटाङ				
१.	CDF Nepal	रामचन्द्र बुढाथोकी		
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	बालकुमार चेम्जोङ		९८४२१५४७७३
३.	HRDN Nepal	सुरेश अधिकारी		९८५२०५४७३७
४.	ग्रामीण महिला विकास केन्द्र	शारदा भट्टराई		

सि.नं.	संस्थाको नाम	संस्थाका प्रमुखको नाम	टेलिफोन नं.	मोवाईल नं.
धनपालथान				
१.	जीवन विकास समाज	गायत्री प्रसाद पोखरेल		९८४२०६७०९३
२.	लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज	जोयल सोरेन		९८१५३६६६४४
३.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	काशीनाथ चौधरी		९८४२०९४७५३
कटहरी				
१.				
२.	जिवन विकास समाज	योगेन्द्र मण्डल		९८५२०२२१६
३.	साहारा नेपाल	नारायण पौडेल		९८५२६८१७५५
केरावारी				
१.				
२.	मच्छिन्द्र सामुदायिक विकास संस्था	टेक बहादुर थपलिया		९८४२२९९२५४
३.	नमुना पर्माकल्चर सिकाइ थलो	कुमार बहादुर विश्वकर्मा		९८४२२८५१९६
४.	ओरेक नेपाल			
सून्दरहरैंचा				
१.	लुमन्ती	लक्ष्मी राई		९८५२०५६१६३
२.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी			
कानेपोखरी				
१	ओरेक नेपाल	डा. रेनु अधिकारी	०१५१८६०७३	
२	ह्याबिटेड नेपाल	एलिजा स्तापित	०१५४२११८२	

अनुसूची १० : जिल्लामा रहेका रेडियो /एफ एम स्टेशनहरु

स्थानीय तह	रेडियो /एफ एम स्टेशनको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	मोवाइल नं
विराटनगर	मकालु टेलिभिजन		०२१५७१३२४
	वि एफ एम		०२१५३३४७१
	रेडियो पूर्वेली		
	रेडियो पूर्वाञ्चल	कमला कँडेल	९८४२०२३८४३
बेलवारी	रेडियो बेतना	भोजराज बस्नेत	९८४२०८८८५३
उर्लावारी	प्राइम एफ एम	मदनबाबु प्रसाईं	९८५२०२२९८६
पथरी शनिश्चरे	पथरी सिम्रिक	अशोक राई	
रतुवामाई	रेडियो सुनाखरी	रञ्जना अधिकारी	९८६२२२६४५६
सून्दर हरैंचा	रेडियो सुसेली	बाबुराम निरौला	९८५२०४१९०९
	रेडियो सारंगी	साइमन रेग्मी	

अनुसूची ११ : मोरङ जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर

क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर	क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर
	टेलिभिजन पत्रकार						
१	तारा आचार्य	News24 TV	9852023670	२	मोहन मानन्धर	नेपाल टि भि	९८५२०२३४७१
३	बिनु तिम्सिना	नेपाल टेलिभिजन	९८५२०३६०७४	४	महाप्रसाद खतिवडा	कान्तिपुर	९८५२०२४९४३
५	सुशीला पाठक	कान्तिपुर	९८४२३२२७५५	६	उत्तम पोखरेल	एपी १ टिभी	९८४२२५५००७
७	चिना थापा	हिमशेखर टिभी	९८४४२५२०३२	८	नवीन कर्ण	मकालु टिभी	9852035311
९	उषा सरदार	मकालु टिभी	९८४२०४६९५६	१०	पदम सरदार	मकालु टिभी	९८१७७५०७८१
११	सन्तोष सिग्देल	मकालु टिभी	9852020244	१२	ध्रुव भट्टराई	हिमालय टिभी	९८६२००४४४३
१३	राजु पौडेल	ग्यालेक्सी टिभी	९८४९०७४९११	१४	वीरेन्द्र कुशाह .	एभी न्युज टिभी	९८०४०१६३९४
१५	अबिजल बिष्ट	सगरमाथा टिभी	9852032002	१६	सहेन्सा सिद्दीकी	नेपाल लाइभ	9852067057
१७	प्रेम दिवान	हाम्रो विराटनगर	९८५२०३४७४२	१८	सुरञ्जन लिम्बु	हाम्रो विराटनगर	९८१०४७८६२६
१९	गोपाल पोखरेल	इमेज टिभी	9852070344	२०	यज्ञराज अधिकारी	माउन्टेन टिभी	९८४२१२७७५०
२१	सोनुकुमार दास	लाइभ नेपाल	9852069099				
	अनलाइन पत्रकार						
१	अनन्तराज न्यौपाने	बिजमाण्डु	९८४२०२३६५६	२	कुमार लुईटेल	बारखरी	९८५२३७६५७७
३	हरि अधिकारी	अनलाइन खबर	९८५२०८८८८३	४	राजु अधिकारी	सेतोपाटी	९८४२७०३६०५
५	अवय कुमार राई	देश संचार	9852021081	६	राकेश कर्ण	हाम्रो विराटनगर	९८२०७२७४७१
७	सुमन सुस्केरा	मकालु खबर	९८५२०३२२२९	८	कमल रिमाल	हिमाल खबर	९८५२०२७४००
९	पुष्पराज थपलिया	खबर पूर्वाञ्चल	९८५२०२९८२२	१०	खिलानाथ ढकाल	नवपथ	९८४२३३१७३४
११	कौशल निरौला	बिराट पोस्ट	9852087820	१२	पवन विक्रम शाह	रणभूमि	9842085723
१३	शशांक पौडेल	विराट अनलाइन	९८५२०६६२०६	१४	ताजेन्द्र भण्डारी	रातोतारा.com	9842031154
	एफ एम /रेडियो पत्रकार						
१	अरविन्द मेहता	रेडियो नागरिक	9852026342	२	सुजाता नेलेंकु	थाहा खबर	
३	विक्रम लुईटेल	रेडियो पुर्बेली	९८५०२०२१९	४	नेत्रप्रसाद अधिकारी	B.F.M	९८४२०६६८६२
५	सन्देश दास श्रेष्ठ	B.F.M.	9852022594	६	विक्रम निरौला	बीबीसी	९८५२०२६३२४
७	शेखर रेग्मी	रेडियो स्टार	9842020546	८	कुमोद अधिकारी	रेडियो नेपाल	९८४२०२७८७८
	दैनिक पत्रिकाका पत्रकार						
१	बाबुराम भण्डारी	उद्घोष दैनिक	९८५२८३५३६६	२	अनिल श्रेष्ठ	ब्लास्ट दैनिक	9842262043
३	अर्जुन आचार्य	हाम्रोमत दैनिक	९८५२०३६०७३	४	ब्रम्हदेव यादव	सृष्टि दैनिक	9852030248
५	अनुज सापकोटा	सृष्टि दैनिक	९८१४३७३६१३	६	किशोर बुद्धथोकी	अन्नपूर्ण पोस्ट	9852051765
७	विनोद भण्डारी	कान्तिपुर दैनिक	9842020151	८	देवनारायण शाह	कान्तिपुर दैनिक	9852834483
९	धिरज दाहाल	गोरखापत्र	९८५२०३६४९०	१०	नवराज कट्टेल	गोरखापत्र	9842103097
११	महेन्द्र विष्ट	गोरखापत्र	९८४२०३४१२५	१२	गोकुल पराजुली	गोरखापत्र	9852035420
१३	मोशार्दुल .	RSS	9842030908	१४	मनोज दाहाल	RSS	9842020077
१५	लीलाबल्लभ घिमिरे	अध्यक्ष कोशी प्रदेश	९८५२०२३४२२	१६	सञ्जीव खनाल	अध्यक्ष मोरङ	9852021170

क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर	क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर
१७	गणेश लम्साल	नयाँ पत्रिका	9842187293	१८	विवेक गौतम	सचिव प्रदेश 1	9842297535
१९	बेदराज पौडेल	अर्थिक दैनिक	९८५२०२२९००	२०	मिनकुमार श्रेष्ठ	कारोबार दैनिक	9852051177
२१	शंकर लुईटेल	अर्थिक अभियान	9852022871	२२	सुदीप कोइराला	राजधानी दैनिक	9852029991
२३	रञ्जिता पोखरेल	नेपाल टाइम्स	९८४२०६९१५२	२४	उद्धव घिमिरे	हिमालय टाइम्स	९८४२०३४११४
२५	सुवास कार्की	दर्शन दैनिक	9852021146	२६	विनोद सुवेदी	नागरिक दैनिक	9842252046
२७	चुमन बस्नेत	नागरिक दैनिक	९८५२०२६३३४	२८	विजयहरि खतिवडा	उद्घोष दैनिक	९८५२०२७११७
२९	बन्धु पोखरेल	उद्घोष दैनिक	९८५२०२६३९४				
	साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकार						
१	श्यामसुन्दर सुतियार	अपराध अपरेशन	9842027142	२	सत्यनारायण शर्मा	राष्ट्रिय जनहित	9852029892
३	केदारप्रसाद रिजाल	कान्तिपथ	९८४२०४१९०९	४	नरेन्द्र पीडी, दाहाल	दृष्टान्त	
५	मुकेश यादव	मशाल दर्पण	९८४२४६८१८५	६	हिरालाल शाह	अपराध पोष्ट	९८४२२०५८१६
७	अविनाश निधि	विराटनगर सा	९८५२०२६७४१				
	दैनिक पत्रिकाका सम्पादक						
१	मोहन भण्डारी	उद्घोष दैनिक	9852021214	२	शंकर खरेल	सृष्टि दैनिक	9852020500
३	अर्जुन आचार्य	हाम्रो मत	९८५२०३६०७३	४	शिवबहादुर कार्की	दर्शन दैनिक	
५	हरिहर नेपाल	नेपाल टाइम्स	९८४२०७७४३६	६			
	बेलवारी नगरपालिका						
१	नरेन्द्र बस्नेत	बेतना दैनिक	९८४२०५७४१८	२	अर्जुन कुलुंग राई	कोशी नेपाल	९८४२०७८६५८
३	केशु बिरही	मकालु टि भी	९८४२१४२५५१	४	बिबेक मिश्र	ब्लास्ट दैनिक	९८४२२३१३४८
	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका						
१	मोहन भट्टराई	कुरकुरे डटकम	९८४२०४७१४२	२	अर्जुन जम्नेली राई	रातो कलम	९८४२०४६९०८
३	सन्तोष राई	क्रेजी डटकम	९८४२१५४२४२	४	भिमराज अधिकारी	प्रदेश दैनिक	
५	दिनेश सुब्बा	ब्लाष्ट टाईम्स	९८४२०८४०४०	६	सोनु कुमार दास	संचार माध्यम	९८५२०६७०९३
	केरावारी						
१	त्रिलोचन पौडेल	पूर्वी खवर	९८५२०४९३५१	२	किसान शाही	उज्यालो	९८४२१३०५६८
३	भक्तशेर लिम्बु	उज्यालो	९८०७०७२१९७				
	कटहरी						
१	कमल रिमाल	उद्घोष	९८५२०२७४००	२	नबिन कर्ण	मकालु टि भी	
३	पदम सरदार	मकालु टि भी	९८१७७५०७८१	४	मोहन मानन्धर	मकालु टि भी	
	ग्रामथान						
१	बाबुराम मुडियारी	हाम्रो मत दैनिक	९८१४३०४२९२				
	रङ्गेली						
१	रवीन्द्रकुमार वराल	एभिन्युज,	९८४२०७७२२७	२	इश्वर पोखरेल	पत्रकार	९८४२०७७८२४
३	दिलिप अग्रवाल	मकालु टिभी,	९८५२०३०३५३	४	पारस मण्डल	आवर प्रदेश	९८५१२१८४०१
५	किशोर विश्वकर्मा	हाम्रो विराटनगर	९८६२०१४७२८				
	मिक्लाजुङ						

क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर	क्र.सं.	नाम	संचार संस्था	सम्पर्क नम्बर
१	सन्तोष गौतम	नयानयाँ खवर		२	किशोर निरौला	नयानयाँ खवर	
३	खगेन्द्र चौहान	नयानयाँ खवर					
	कानेपोखरी						
१	हरि कोइराला	गोरखापत्र	९८५२०३३२९१	२	मोहन भट्टराई	कुरकुरे डटकम	९८४२०४७१४२
३	दिनेश सुब्बा	ब्लाष्ट टाईम्स	९८४२०८४०४०	४	विद्यानन्द चौधरी	थारु पोर्टल	९८५२०२८६८६
५	भोला भट्टराई	विविध खबर	९८४२१९०९१०				
	रतुवामाई						
१	खड्ग बेदना	रतुवामाई खवर	९८००९१२५४६	२	सोम सानु	रतुवामाई खवर	९८४२५५४०३३
३	प्रकाश खतिवडा	रतुवामाई खवर	९८४२२६५३४९	४	प्रकाश गड्तौला	रतुवामाई खवर	९८४२०७९७७७
५	रञ्जना अधिकारी	रेडियो सुनाखरी	९८६२२२६४५६				
	सून्दर हरैंचा						
१	कृष्णचन्द्र सुवेदी	पूर्वी अनलाइन	९८४२२९२४१२	२	बाबुराम निरौला	रेडियो शुसेली	९८५२०४१९०९
३	मणिराम दाहाल	उद्घोष दैनिक	९८४२२४०१६६	४	खेमचन्द्र अधिकारी	निष्पक्ष खबर	९८५११३३२९९
५	राजन पोखेल	इष्ट खबर	९८१९३४८६२७				

अनुसूची १२ : मोरङ जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण;

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
विराटनगर					
१.	लाईफ गार्ड अस्पताल	ग	विराटनगर		०२१- ५३३३३२
२.	ग्रामीण महिला जागरण केन्द्र	ग	विराटनगर		०२१- ५३१०६५
३.	मोरङ्ग जि.स.स	ग	विराटनगर		०२१-५३६३५३
४.	पशुपति उपचार क्लिनिक	ग	विराटनगर		०२१-५३५४८८
५.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी रंगेली	ग	विराटनगर		०२१-५८००४८
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी , बिराटनगर	ग	विराटनगर	संजिव राई	९८१०४३१०६८
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, बिराटनगर	ग	विराटनगर	हेमकुमार चौधरी	९८११०५१९११
८.	मोरङ सहकारी अस्पताल	ख	विराटनगर		०२१-२३२३०
९.	मोरङ सहकारी अस्पताल	ग	विराटनगर		०२१-२३२३०
१०.	निर्माण व्यवसायी संघ	ग	विराटनगर		०२१-५२३८३६
११.	पूर्वाञ्चल नर्सिङ होम	ग	विराटनगर		०२१-५२३१५५
१२.	बिराट नर्सिङ होम	ग	विराटनगर		०२१-५२७०७१
१३.	विराट हस्पिटल	क	विराटनगर		
१४.	न्युरो हस्पिटल	ग	विराटनगर		०२१-५२२७५७
१५.	मोरङ सहकारी	ग	विराटनगर		९८१५८७६३११
१६.	सुरक्षा प्रसुती अस्पताल	ग	विराटनगर		९८०७३१३२९६
१७.	क्षयरोग निवारण संस्था	ग	विराटनगर		

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
१८.	विराट सि हस्पिटल .टी.प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
१९.	गोल्डेन हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
२०.	अबधनारायण क्लिनिक	ग	विराटनगर		
२१.	रुपा पराजुली मेमोरियल ट्रष्ट	ग	विराटनगर		
२२.	मोरंग एम्बुलेन्स चालक संघ	ग	विराटनगर		९८५२०३३६९९
२३.	विप्लव थापा गोदार स्मृती प्रतिष्ठान	ग	विराटनगर		
२४.	चित्रगुप्त समाज	ग	विराटनगर		
२५.	काजिमान पराजुली स्मृती प्रतिष्ठान	ग	विराटनगर		
२६.	उप स्वास्थ्य चौकी रानी	ग	विराटनगर		९८४२०९८५५०
२७.	बुधनगर स्वास्थ्य चौकी	ग	विराटनगर		९८४२०८५८११
२८.	अत्री बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८४२०९२५८७
२९.	चेतनशिल मित्र परिषद	ग	विराटनगर		९८४२०२६२३२
३०.	गेटवेल हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		९८४२०९२५८७
३१.	गेटवेल हस्पिटल प्रा.लि.	ग	विराटनगर		
३२.	पोखरिया बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८०७०९८२७४
३३.	पूर्वाञ्चल मैथीली युवा	ग	विराटनगर		९८०४३९७०३५
३४.	सैनिक टोल	ग	विराटनगर		९८०७३३०८२५
३५.	समाज विकास केन्द्र	ग	विराटनगर		९८४२४२८६२२
३६.	ग्रामिण महिला जागरण केन्द्र	ग	विराटनगर		९८५२०३३६९९
३७.	निर्माण व्यवसायी संघ	ग	विराटनगर		९८४२१५२४५५
३८.	अखिल नेपाल ट्रेड युनियन महासंघ	ग	विराटनगर		९८४२५६०६३८
३९.	सृष्टी बचत तथा ऋण सहकारी	ग	विराटनगर		९८०५३८२५१८
४०.	हाम्रो अस्पताल	ग	विराटनगर		९८४२१८३४६५
४१.	नोवेल अस्पताल	क	विराटनगर		९८१२३५४४८८
४२.	लक्ष्मी नारायण मन्दिर	ग	पाञ्चाली		
रङ्गेली					
४३.	रंगेली अस्पताल	ग	रङ्गेली ७	आकासकुमार मण्डल	९८२०७०००१०
४४.	रंगेली बचत तथा ऋण सहकारी	ग	रङ्गेली ७		
४५.	सिद्धार्थ ट्रमा अस्पताल	ग	रङ्गेली ६	मफिद आलम	९८१४३३९४७८
बेलवारी					
४६.	बेलबारी नगरपालिका	ग	बेलबारी १ -	राम प्रसाद सुवेदी	९८४२२२३२८७
४७.	लालिगुरास बचत तथा ऋण सहकारी	ग	बेलबारी ३ -	केशवप्रसाद सुवेदी	९८४२०४५९६८
४८.	तिनखुटिया युवा क्लब	ग	बेलबारी ९ -	राजकुमार चौधरी	९८०३२००८०२
४९.	घिमिरे कुलबंश प्रतिष्ठान नेपाल	ग	डाँगिहाट		९८४२३१६६८८

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
५०.	बेलबारी बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग	बेलबारी १		९८५२०२०४१९
५१.	लायन्स क्लब अफ बेलबारी	ग			
५२.	मन्जु पोलिक्लिनिक	ग	डाँगिहाट		९८०४३१५९१५
५३.	शिवशंकर मन्दिर संचालक समिति	ग			९८४२०२८०३४
५४.	इम्ब्रीयो यूवा क्लब	ग			९८४२०५५३५७
५५.	श्री सत्य कबिर मठ व्यवस्थापन समिति	ग			
५६.	श्री पुराण आयोजक समिति	ग			
५७.	बेलबारी नोबेल हस्पिटल	ग			
सून्दरहरैंचा					
५८.	सुकुना सामुदायिक हस्पिटल	ग			
५९.	पूर्वाञ्चल हेल्थ क्लिनिक	ग			
६०.	पूर्वाञ्चल हेल्थ क्लिनिक	ग			
६१.	प्रेरणा बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग			
६२.	प्रेरणा बहुउद्देश्यीय सहकारी	ग			
६३.	भुल्के बचत तथा ऋण सहकारी	ग			
६४.	मिलिजुली परिवार	ग			
६५.	सून्दर हरैंचा नगरपालिका	ग	हरैचा १	भुपाल श्रेष्ठ	९८००९९६१९९
६६.	श्री शुक्रेश्वर शिव पञ्चायत मन्दिर	ग			
६७.	कृष्ण बहादुर कुँवर स्मृती प्रतिष्ठान	ग			
रतुवामाई					
६८.	नर बहादुर खड्का स्मृती (जेठा) प्रतिष्ठान	ग			
६९.	रतुवामाई नगरपालिका	ग	रतुवामाई ७	रत्नबहादुर कार्की	९८४६८८८११२२
७०.	जेष्ठ नागरिक हकहित समाज	ग	रतुवामाई १०	विकल कार्की	९८०२७१०७२०
७१.	पोखरेल बन्धु सेवा समाज	ग	रतुवामाई ६	बालकृष्ण पोखेल	९८४२१३८६००
पथरी शनिश्चरे					
७२.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	राजु दाहाल	९८४२०७२६५६
७३.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	सुमन गौतम	९८०७०५४५१३
७४.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	ग	पथरी शनिश्चरे १	केशबराज दाहाल	९८४२१८५१०५
७५.	मनकामना सा को स	ग	पथरी शनिश्चरे १	राम ढुङ्गाना	९८५२०५५४९५
७६.	आरती सा को स	ग	पथरी शनिश्चरे १	श्यामकुमार चौधरी	९८१५३९४२२२ , ९८४२३९१८९१
७७.	मोरङ डायनोष्टीक हस्पिटल	ग	पथरी शनिश्चरे १	सन्तोस राई	९८०५३०६७७९
७८.	कुटो कोदालो कृषि सहकारी संस्था	ग		नेत्र कार्की	९८४२५३४५३५
७९.	त्रिपुरेश्वर शिवालय पंचायन मन्दिर	ग		सुमन राई	९८४४८७१४२५

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
८०.	शनिश्चरे उपस्वास्थ्य चौकी	ग			९८४२५३४६३५
८१.	अनेम संघ शनिश्चरे	ग			९८४२०८३०३२
८२.	पदम चन्द्र मेमोरियल हस्पिटल	ग		मेनेजर धिमाल	९८४२३३०१००
८३.	आरती बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था	ग		श्याम चौधरी	९८४२३९१८९१
८४.	लोकनाथ कोईराला स्मृती प्रतिष्ठान	ग		कमल चिमरिया	९८४२०२७९५३
८५.	चंभतलुङ्ग कृषि सहकारी संस्था लि.	ग		अरबिन शाह	९८०७०७०४२०
८६.	दुर्गा पन्चायन मन्दिर			रमेश राई	
८७.	गणेश पन्चायन मन्दिर			हिरालाल राई	९८२५३५९०९०
उर्लावारी					
८८.	उर्लाबारी नगरपालिका	ग	उर्लाबारी४-	रामबहादुर राउत	ढडछद्दण्डण्डद्दण
८९.	मदन भण्डारी अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टर	ग	उर्लावारी ३ -	टेकेन्द्रबहादुर विक	९८५२०४२१८८
९०.	खड्गलक्ष्मी थापा स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	नविन थापा	९८१६३८०३८०
९१.	शेर बहादुर क्षेष्ठ प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी १ -	अर्जुन क्षेष्ठ	९८१४३२५५३१
९२.	उर्लावारी उद्योग वाणिज्य सँघ	ग	उर्लावारी ५ -	हरी ब रायमाझी	९८४२४३९१३९
९३.	खड्ग प्रसाद चिमरिया प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ९ -	सन्तोष चिमरिया	९८४२७००६०६
९४.	नैन सिंह खड्का स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	नरेश खड्का	९८१५३२१०००
९५.	कर्ण वहादुर खड्का सेवा समाज	ग	उर्लावारी ३ -	निवास खड्का	९८०१०१४१८८
९६.	भारतिय गोरखा भुसँघ .पु.	ग	उर्लावारी ३ -	शैलेन्द्र धिमाल	९८२४३५३५३५
९७.	सत्यदेवी स्मृति परोपकार समिति	ग	उर्लावारी ५ -	केशव निरोला	९८०२५९०९९०
९८.	सूर्य बचत तथा ऋण सहकारी	ग	उर्लावारी ६ -	उमेश क्षेष्ठ	९८४२१५१००१
९९.	मनमनया पौडेल स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी	विनोद ढकाल	९८४२०९२८९८
१००.	टेकबहादुर मोक्तान स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ९ -	वीर वहादुर तामाङ	९८०४३०३८११
१०१.	टिकाराम श्रेष्ठ स्मृति प्रतिष्ठान	ग	उर्लावारी ७ -	मनोज पौदार	९८४२०४६३१९
१०२.	पद्मावती हस्पिटल प्रा लि	ग	उर्लावारी ६ -	दिपक श्रेष्ठ	९८१२३६८८११
१०३.	हरि प्र. भट्टराई स्मृति सेवा समिति	ग			
१०४.	प्रेम पदमा रिजाल ट्रष्ट	ग			९८०७०६३६८२
१०५.	दादुमत उत्थान समिति	ग			
१०६.	सगरमाथा बचत तथा ऋण सहकारी	ग			
१०७.	नमूना बाल गृह अनाथ आश्रम	ग			
१०८.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मंगलबारे	ग			
१०९.	आङ्गदिम सेवा कम्पनी प्रा.लि.	ग			
११०.	करविर श्रेष्ठ स्मृति सेवा समिति	ग			
१११.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मंगलबारे	ग			

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
सुनवर्षि					
११२.	नौलो विहानी कृषि सहकारी संस्था	ग			
११३.	गणेश पञ्चायन देवालय	ग			
११४.	सुनबर्षी नगरपालिका	ग	सुनवर्षी ९	चमनलाल गनगाई	९८११३७८५७२
लेटाङ					
११५.	मोरङ वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ४	सन्तोष अधिकारी	९८११३८८६८८
११६.	शुभकामना मेडिकल हल	ग	लेटाङ ३	डम्बर राई	९८०५३९९७००
११७.	संसेवन वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ४	संजिव तामाङ	९८५२०८९९०४
११८.	हरी प्रसाद न्यौपाने स्मृती प्रतिष्ठान	ग	लेटाङ २	खेम न्यौपाने	९८४२२७७३८०
११९.	पञ्चमूखी वचत तथा ऋण सहकारी लि.	ग	लेटाङ ९	रमेश खतिवडा	९८४२४४६०००
१२०.	सितादेवी फाउण्डेशन	ग	लेटाङ ३	सन्तोष अधिकारी	९८४२४१८६१६
कटहरी					
१२१.	कटहरी गाउँपालिका	ग	कटहरी ३		९८०४०४५६२९
१२२.	जीवन विकास पब्लिक हेल्थ क्लिनिक	ग			९८०२३०३६००
कानेपोखरी					
१२३.	रमाइलो जनएकता समाज	ग			
१२४.	राजन अधिकारी फाउण्डेशन	ग			
१२५.	शिव र राधाकृष्ण मन्दिर संचालन समिति	ग			
१२६.	भूजेल सेवा समाज	ग			
केरावारी					
१२७.	दलित हक हित समन्वय समिति	ग	केराबारी १०	टिका मगर	९८१९०२२८२७
१२८.	केराबारी सामुदायिक विकास संस्था	ग			
जहदा					
१२९.	जहदा गाउँपालिका	ग	जहदा ५		
१३०.	घनश्याम पौद्धार	ग	जहदा ५		९८१९०८८४००
धनपालथान					
१३१.	त्रिशक्ति समाज सुधार समिति	ग	सोराभाग	सन्तोष परियार	९८०२७४६७३९
१३२.	जीवन विकास समाज	ग			
रङ्गेली					
१३३.	रंगेली अस्पताल	ग	रंगेली ७	आकाश कु मण्डल	ढडद्दण्ठण्ण्ण्ज्ञण
१३४.	रंगेली बचत तथा ऋण सहकारी	ग	रंगेली ७		९८४२२२२३६९

क्र.सं.	संस्थाको नाम	वर्ग	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्वर
१३५.	सिद्धार्थ ट्रमा अस्पताल	ग	रंगेली ६	मफिद आलम	ढडज्ञद्धघघढढठड
बुढीगंगा					
१३६.	चन्द्रलाल माझी थारु स्मृती प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा	प्रमोद चौधरी	९८४२०३२८३५
१३७.	राधाकृष्ण मन्दिर व्यवस्थापन समिति	ग	बुढीगंगा ५	योगेन्द्र माझी	९८०४३११२००
१३८.	गोरधन दास, कमलावती स्मृति प्रतिष्ठान	ग	टंकीसिनुवारी	आनन्द वि क	९८४४६४४७६२
१३९.	श्रीकृष्ण जनकल्याण सामाजिक संस्था	ग	बुढीगंगा ६	मोहनराम चौधरी	९८४२०८८५६७
१४०.	चन्द्र पराजुली फाउण्डेशन	ग	बुढीगंगा २	पूर्ण तामाङ	९८४२५२९९४५
१४१.	महाशेर पराजुली स्मृति प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा ३	रविन विशंखे	९८१२३६०९०४
१४२.	गंगा दमन्ता चिमरिया स्मृति प्रतिष्ठान	ग	बुढीगंगा	ऋद्धि चिमरिया	९८४२०८५६००
१४३.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल	क			
१४४.	विराट मेडिकल कलेज टिचिङ्ग हस्पिटल	ग			
मिक्लाजुङ					
१४५.	नरमाया तामाङ्ग स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ६	देबु बराल	९८१६९९९९३३
१४६.	मनमाया श्रेष्ठ स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ९	तिलकबहादुर श्रेष्ठ	९८२९३२३१३१
१४७.	मनमाया श्रेष्ठ स्मृती प्रतिष्ठान	ग			
१४८.	मधुमल्ला सेवा समाज	ग	मिक्लाजुङ ९	तेज बहादुर श्रेष्ठ	९८१५३१३१३१
१४९.	प्रताप सिंह लामा स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ९	अर्जुन श्रेष्ठ	
१५०.	लोकनाथ लुईटेल स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ७	टिका लुइटेल	९८५२०३५४३०
१५१.	मनमाया पौडेल स्मृति प्रतिष्ठान	ग			
१५२.	रत्नकुमार वान्तवा राई स्मृती प्रतिष्ठान	ग	मिक्लाजुङ ६	सन्तोष राई	९८१९०३३५४४
१५३.	चिरन अधिकारी फाउण्डेशन	ग			
ग्रामथान					
१५४.	रेमिट बचत तथा ऋण सहकारी	ग	झोराहाट	मनोज राजवंशी	९८५२०८५१२३
१५५.	स्वास्थ्य चौकी पिडारवनी	ग	वडा नं २	दिपेन चौधरी	९८०५३६७८५२
१५६.	ने रे सो बनिगामा उपशाखा	ग	वडा नं ६	राजनारायण चौधरी	९८१९३३४९११ ९७६५४७१११

अनुसूची १३ : मोरङ जिल्लामा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	स्थानिय तहको नाम	दमकल कमाण्डर/ सवारी चालकको नाम	मोवाईल नं. कार्यालयको नं.	दमकल रहने स्थान	सख्या	कैफियत
१.	बिराटनगर म.न.पा.	भिम बिष्ट	९८११०२५००१	बिराटनगर म.न.पा. ३	३	कमाण्डर
		अजय राजवंशी	९८२९३५८४७७			सवारी चालक
		टिका राजवंशी	९८६२२८६१७१			
		सर्मलाल तामाङ्ग	९८४२१०४५२५			
		कृष्ण माझी	९८२८३९४४०४			
		अफिसको नं.	०२१४२२०००			
२.	उर्लाबारी न.पा.	यम कार्की	९८४२०६९५०७	उर्लाबारी न.पा. ४ को कार्यालय	१	कमाण्डर
		एकिन्द्र भण्डारी	९८०३५००६६९			सवारी चालक
		निर बहादुर तामाङ्ग	९८१८८९६८१६			
३.	रंगेली न.पा.	हेम ब.खड्का	९८४२०७३८८१/	रंगेली न.पा.	१	सवारी चालक
		जय प्रसाद भट्टराई	९८४२२४५६६६			
		अफिसको नं.	९८०२७७७६०२			
४.	पथरी शनिश्चरे न.पा.	नाई कुमार धिमाल	९८१०५५४८३७	पथरी शनिश्चरे न.पा.	१	सवारी चालक
		रमेश खतिवडा	९८६०६०७२६०			
५.	लेटाङ्ग न.पा.	जिवन भट्टराई	९८४६८९०३६२	लेटाङ्ग न.पा.	१	सवारी चालक
		अफिसको नं.	९८५२०७४५५५			
६.	कानेपोखरी गा.पा.	केदारनाथ लुईटेल	९८४४६५०२०३	कानेपोखरी गा.पा.	१	सवारी चालक

अनुसूची १४ : मोरङ जिल्लामा भएका शववाहन सम्बन्धी विवरण:

क्र सं	संस्थाको नाम	ठेगाना	चालकको नाम	सम्पर्क नम्बर
१.	सून्दर हरैंचा नगरपालिका	सून्दर हरैंचा १	टेकनाथ सत्याल	९८४२५६६४२०
२.	बेलबारी नगरपालिका	बेलबारी १ –	केशब अधिकारी	९८६२१५४१४८
३.	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	प श न पा १	प्रेम राई	९८१९३३३१३७
४.	उर्लाबारी नगरपालिका	उर्लाबारी४-	महेन्द्र भट्टराई	९८२४३३५७४६
५.	रंगेली अस्पताल	रंगेली ७	बिरेन्द्र कु. मण्डल	९८११०२११०४
६.	कानेपोखरी गाउँपालिका	रमाइलो	केदारनाथ लुईटेल	
७.	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई ७	मदन राई	९८०५३४१९५६
८.	लेटाङ नगरपालिका	लेटाङ	कुमार भुजेल	९७६२२२७७१५

अनुसूची १५ : मोरङ जिल्लामा भएका हेभी उपकरणहरु सम्बन्धी विवरण:

स्थानीय तह	क्र.सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
डोजर लोडर एस्काबेटर					
विराटनगर महानगरपालिका	१.	न्यू कालिका कन्स्ट्रक्सन	शान्तिनगर	नत्थु चौधरी	९८०२७६३७२
	२.	मोरङ ढुवानी सेवा	कञ्चनवारी	निर्मल भट्टराई	९८५२०३१७५६
	३.	विराटनगर महानगरपालिका	विराटनगर	हिरालाल यादव	९८४२०४३४६०
	४.	दाहाल कन्स्ट्रक्सन	झटियाही	पंकज यादव	९८००९४६९५०
	५.	गोपाल कार्की	चाँदनी चोक	९८५२०२४४२४	

स्थानीय तह	क्र.सं.	संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नम्बर
	६.	भरत कामत	बरमपुरा		
	७.	रमेश कार्की	सिभिल मार्ग	रमेश कार्की	
केरावारी	८.	कृष्ण क्रसर	केराबारी ८		९८४२०४२४५६
	९.	महादेब क्रसर	केराबारी ८		
	१०.	शिवम् क्रसर	केराबारी ८		९८६२०५७५३२
	११.	रोहित बहादुर कार्की -२ वटा	केराबारी ८		९८५२०४६२४८
	१२.	पुष्कल भण्डारी	केराबारी ८		
रतुवामाई	१३.	रतुवामाई नगरपालिका	रतुवामाई ७	ज्याङवाङ लामा	९८२३१५९५८९
ग्रामथान	१४.	झोराहाट खुनियाखट्टा	ग्रामथान २	सिकेन चौधरी	९८५२०४४७५५
	१५.	व्यक्तिगत	वडा नं ५	पुष्पराज विश्वास	९८०७०२९३७२
	१६.	व्यक्तिगत	वडा नं ६	गंगाराम माझी	९८२६३५४३७१
	१७.	व्यक्तिगत	ग्रामथान ४	रुपेश माझी	९८२४३२७०८०
जहदा	१८.	जि एस कन्स्ट्रक्सन	जहदा ३	गुरु दयानन्द ठाकुर	९८४२०९०१६२
	१९.	निर्मल कामत	जहदा ५		९८०८०४५९४६
	२०.	प्रशान्त कुमार मण्डल	जहदा ७		
सुनवर्षि	२१.	विनोद दास	डाइनियाँ		
	२२.	सुनवर्षी नगरपालिका	सुनवर्षी-९,	विनोद कुमार दास	९८१६३३२७१०
सून्दरहरैंचा	२३.	सून्दरहरैंचा नगरपालका	विराटचोक	दिनेश कार्की	ण्द्ज्ञछद्धटटटट
यान्त्रिक कार्यालय मोरङ	२४.	एक्साभेटर २ लो बेड ट्रेलर १	विराटनगर		०२१४७४७७८
क्रेन					
विराटनगर	२५.	मोरङ ढुवानी सेवा	कञ्चनवारी	निर्मल भट्टराई	९८५२०३१७५६
विराटनगर	२६.	राउत कन्स्ट्रक्सन	बुढिगंगा १		

अनुसुची १६ सुरक्षित स्थान बिबरण

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
विराटनगर महानगरपालिका				
१	बाल उद्यान		२० परिवार	
	नेपाली काँग्रेस पार्टी कार्यालय		१०० परिवार	भवन
	परोपकार घाट		१०० परिवार	धर्मशाला
	वडाको सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	राधाकृष्ण मा.वि.		६० परिवार	भवन
	जनता बहुमुखी क्याम्पस		५०० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	आर आर एन भवन		२० परिवार	भवन
	पाथिभरा मन्दिर सा भवन		२० परिवार	भवन
	विष्णुमायाँ पुस्तकालय		५० परिवार	भवन
२	ओशो अध्ययन केन्द्र चौर	२.५ कट्ठा	२५ परिवार	
	हनुमान मन्दिर सामुदायिक भवन	५ कट्ठा	२५ परिवार	भवन
	चित्रगुप्त सामुदायिक भवन	३ कट्ठा	३० परिवार	भवन
	भूपाल ग्राम	१२ कट्ठा	५० परिवार	भवन
	सोमवारे बगैंचा क्षेत्र	१० कट्ठा	५० परिवार	
	नर्सिङ होम पूर्व	२ विघा	१०० परिवार	
३	पुसेट कलेजको प्राङ्गण	२ विघा	५०० परिवार	भवन
	परोपकार अभियान समूहको भवन	३ कट्ठा	२० परिवार	भवन
४	कञ्चनवारी वडा कार्यालय क्षेत्र	२ विघा	१०० परिवार	
	दाहाल प्रतिष्ठान	२ कट्ठा	२० परिवार	भवन
	मुडुला कार्की सेवा समाज		३५ परिवार	भवन
	नोना कोईराला ट्रष्ट		५० परिवार	भवन
	निर्माण व्यवसायी संघ		३० परिवार	भवन
५	सिद्धकाली आ वि र फिल्ड		१५० परिवार	भवन
	तोदी भवन	१५ धुर	१०० परिवार	भवन
	क्रिस्चियन चर्च	३ कट्ठा	३० परिवार	भवन
	जामुनेश्वर सामुदायिक भवन	१.५	३० परिवार	भवन
६	कम क्षमता भएका सामुदायिक भवन मात्र रहेका			भवन
७	विरेन्द्र सभा गृह	भवन	५० परिवार	
	मारवाडी सेवा सदन	भवन	३० परिवार	
	अतिथि सदन	भवन	३० परिवार	
	जैन भवन		५० परिवार	भवन
	अतिथि गृह		३० परिवार	भवन
	साकम्वरी सेवा सदन		२० परिवार	भवन
	ने.रे.सो. जिल्ला शाखा		३० परिवार	भवन
८	बलवाइ सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	गणेश मन्दिर	०-४-७	३० परिवार	भवन
	बृद्धाश्रम ज्ञान कुञ्ज		१०० परिवार	भवन
	हाटखोला फिल्ड		१०० परिवार	
	पशु बधशाला क्षेत्र		१०० परिवार	
	खानेपानी क्षेत्र		५० परिवार	
	निर्मल जल	१० कट्ठा	५० परिवार	
	छैठी माताको मन्दिर	१ विगाहा	७० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	शिव मन्दिर	१२ कठ्टा	५० परिवार	भवन
	राधाकृष्ण मन्दिर	७ कठ्ठा	४० परिवार	भवन
९	महानगरपालिकाको ब्लक ए र वि	७ कठ्ठा	२० परिवार	
	सरस्वती मा.वि.	१२ कठ्ठा	१५० परिवार	भवन
	रामजानकी सेवा सदन	४ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	शितल धर्मशाला	८ धुर	२५ परिवार	भवन
	सिटी प्यालेस	१ विघा	१०० परिवार	भवन
१०	कोशी कोभिड अस्पताल	५ विघा	५० परिवार	भवन
	चित्रगुप्त समाज	१ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	विराट सेवा आश्रम	२ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	एक्वा पार्क	१ विघा	२० परिवार	
	नेपाल एयरलाईन्सको जमिन	८ कठ्ठा	५० परिवार	
	झिः पुँच	४ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
११	विराट सामुदायिक भवन	५ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	वहाई मन्दिर	७ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	श्री जनपथ माध्यमिक विद्यालय	९ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	बसपार्क	१६ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	रौनियार भवन	२ कठ्ठा	२० परिवार	भवन
	साकेला थान	३ कठ्ठा	३० परिवार	
१२	विराट सामुदायिक भवन	५ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	बखरी आधारभूत विद्यालय	९ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
	महेन्द्र मोरङ्ग कलेज	२२ विघा	५०० परिवार	भवन
	लेखनाथ वाचनालय		२० परिवार	भवन
	विराट सामुदायिक भवन		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर	२ विगा	१०० परिवार	भवन
१३	सुनसरी मोरङ्ग सिंचाई आयोजनाको कार्यालय	८ बिघा	५०० परिवार	भवन
	पूर्वाञ्चल बाल तथा बृद्धाश्रम	२.५ बिघा	२०० परिवार	भवन
	बाल मा.वि. रानी	७ कठ्ठा	१०० परिवार	भवन
	एस ओ एस बालग्राम	६ कठ्ठा	५० परिवार	भवन
१४	रामजानकी मन्दिर,	१-१०-०	१०० परिवार	भवन
	डिग्री क्याम्पस,	८-०-०	९०० परिवार	भवन
	बाल मा.वि.,	६-१०-०	१०० परिवार	भवन
	गुरुकुल विद्यालय	१-०-०	२०० परिवार	भवन
	इजमुलिया मदरसा	०-१-०	१०० परिवार	भवन
	रामजानकी सामुदायिक भवन	०-५-०	५० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
१५	दुर्गा मन्दिर धर्मशाला		२५ परिवार	भवन
	रानी युवा क्लवको भवन		४० परिवार	भवन
१६	रानी युवा क्लव		१०० परिवार	भवन
	मिल्स मा.वि.		२०० परिवार	भवन
	कटन मिलको फिल्ड		२०० परिवार	भवन
	हुलास मेटल उद्योग		१०० परिवार	भवन
	विराटनगर जुट मिल		१०० परिवार	भवन
	मोरङ सुगर मिल		२०० परिवार	भवन
	दुर्गा मन्दिर		४० परिवार	भवन
१७	मटेरवा खेल मैदान	१ विघा	५० परिवार	
	वडा कार्यालय खेल मैदान	१० कट्ठा	३० परिवार	
	छाला उद्योग नजिकको स्थान	१.५ बि	१०० परिवार	
	मदरसा असरफिया	१५ कट्ठा	५०० परिवार	भवन
	रघुपति जुटमिल, रघुपति आ.वि	३२ बि.	८०० परिवार	भवन
१८	जनता आ. वि. दिव्यज्योति	१८ कट्ठा	६० परिवार	भवन
	मनिषको कामत	१२ कट्ठा	३०० परिवार	भवन
	रेल्वे स्टेशन	१० कट्ठा	५०० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन		१०० परिवार	भवन
१९	रंगशाला क्षेत्र	१६ विघा	५०० परिवार	
	सभाहल निर्माण क्षेत्र	१ विघा	५० परिवार	भवन
	दुर्गामन्दिर		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर		५० परिवार	भवन
	प्रणामी मन्दिर धर्मशाला		१०० परिवार	भवन
सून्दरहरैंचा नगरपालिका				
१	रामजानकी सामुदायिक भवन	०-५-०	५० परिवार	भवन
बेलवारी नगरपालिका				
२	रमिते सामुदायिक वन		५० परिवार	भवन
२	सिंहदेवी सामुदायिक वन भवन		५० परिवार	भवन
१०	धिरनाथ सम्फुल बिश्वास मा. वि		१००परिवार	भवन
रङ्गेली नगरपालिका				
१	नहरको अग्लो भागमा	१५ कट्ठा	६० परिवार	
२	मंगलवारे खेलमैदान	०-१०-०	४० परिवार	
	दौलतपुर खेलमैदान	०-१५-०	६० परिवार	
	लुथरन सामुदायिक कल्याण समाज	०-५-०	५० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
३	विराटेश्वर सामुदायिक भवन	२ कट्टा	२० परिवार	भवन
	निशानथान शिवालय भवन	१ कट्टा	१० परिवार	भवन
	सरस्वती आ वि को खाली भवन		५० परिवार	
	कृषि बजार क्षेत्र खुल्ला स्थान	१२ कट्टा	५० परिवार	
	मंगलबारे मन्दिर क्षेत्र	३ कट्टा	१० परिवार	भवन
	सार्वजनिक आ वि को खाली भवन		१० परिवार	भवन
५	मन्दिर प्राङ्गण बहुवान	२ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन निर्माणाधिन भेडवाथान	३ कठ्ठा	१५ परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन निर्माणाधिन आमगाछी	२ कठ्ठा	१५ परिवार	भवन
६	पब्लिक मा वि को खेलमैदानको पूर्वतर्फको पक्की भवन		१५ परिवार	भवन
७	अस्पताल चोक मेनरोड	१ किमि	२०० परिवार	
	भोटुवावु चोक धर्मशाला	१० कठ्ठा	४० परिवार	भवन
	जनता क्याम्पस क्षेत्र	२ विगा	१५० परिवार	भवन
	क्याम्पस सन्सारी माइ स्थान	३ विगा	४०० परिवार	भवन
	आदर्श स्कुलको भएको स्थान	१५ कट्ठा	५० परिवार	भवन
८	नागेश्वर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	सन्थाल सामुदायिक भवन झमनपुर	१० धुर	२५ परिवार	भवन
९	दोमहाना हटिया क्षेत्र	४ विघा	१० मिनेट	
	लेटाङ नगरपालिका			
१	राजारानी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		२० परिवार	भवन
२	गारापानी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
२	जनचाहना सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
३	नमुना सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
४	जनसेवा सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
५	त्रिवेणी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
६	महाभारत सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
७	ईन्द्रेणी सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
८	सगरमाथा सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
९	वसन्त हरियाली सामुदायिक वन कार्यालयको भवन		परिवार	भवन
	रतुवामाई नगरपालिका			
१	कल्याणपुर सामुदायिक भवन		समग्रमा - ५०० परीवार	भवन
४	राजवंशी सामुदायिक भवन			भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
५	नवदुर्गा सामुदायिक भवन			भवन
८	ईटहरा सामुदायिक भवन			भवन
८	दाम्राभिट्टा सामुदायिक भवन			भवन
९	सर्वेशर सामुदायिक भवन			भवन
उर्लावारी नगरपालिका				
१	भ्याल वंश प्रतिष्ठान		२० परिवार	भवन
	धिमाल जाति उत्थान समाज		२० परिवार	भवन
	धिमाल युवा क्लव		२० परिवार	भवन
२	सुनझोडा सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	सृजना सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	बेतेनी सा व को भवन		२० परिवार	भवन
	सालवारी सा व को भवन		२० परिवार	भवन
३	साकेला सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	दुर्गा मन्दिर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
४	जेष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
	खोर्सानीबारी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	भानु पुस्तकालय		२० परिवार	भवन
	लक्ष्मी नारायण मन्दिर		२० परिवार	भवन
	रामेश्वर मन्दिर सभाहल		२० परिवार	भवन
५	ज्येष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
६	कवर्डहल		२० परिवार	भवन
	जेष्ठ नागरिक भवन		२० परिवार	भवन
	वसपार्क कार्यालय भवन		२० परिवार	भवन
	मारवाडी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	ढुङ्गाना सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	कृष्ण मन्दिर धर्मशाला		२० परिवार	भवन
	शिवालय धर्मशाला		२० परिवार	भवन
७	परोपकार सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	नमुना वाल आश्रम		२० परिवार	भवन
	एच नेपाल		२० परिवार	भवन
	दुर्गा देवीस्थान मन्दिर		२० परिवार	भवन
	गणेश मन्दिर सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
८	खैरहनी सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	गणैश महारानी मन्दिर		२० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	सिद्धेश्वर मन्दिर		२० परिवार	भवन
	ग्रामथान		२० परिवार	भवन
९	लालिमा समाज सेवा केन्द्र		२० परिवार	भवन
	आसामे टोल सामुदायिक भवन		२० परिवार	भवन
	नवज्योति भवन		२० परिवार	भवन
	गुरुङ टोल बौद्ध गुम्वा		२० परिवार	भवन
सुनवर्षी नगरपालिका				
३	भेलाइ सामुदायिक भवन,विद्यालयहरु		५०० परिवार	भवन
५	गाईडग्रा रमनपुर सामुदायिक भवन, विद्यालयहरु		७०० परिवार	भवन
७	वरडंगा सामुदायिक भवन, विद्यालयहरु		५०० परिवार	भवन
मिक्लाजुङ गाउँपालिका				
केराबारी गाउँपालिका				
३	हिमचुली सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
६	आदिवासी जनजाती भवन		१० परिवार	भवन
८	हजार विघा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
८	मच्छिन्द्र सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
९	भलुवा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
९	देवीझोडा सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
१०	एकता सामुदायिक वनको भवन		१० परिवार	भवन
	सम्पूर्ण वडामा खुल्ला चौरी रहेको		१० परिवार	
पथरी शनिश्चरे नगरपालिका				
२	- कन्दरा क्लब - फुटबल मैदान - पञ्चायत फुटबल मैदान		२०० परिवार	
१०	-भुल्के सामुदायिक वनको कार्यालय -डास मोरङ्गी सामुदायिक वनको कार्यालय		४० परिवार	भवन
	अन्य वडाका लागि सामुदायिक विद्यालयहरु			भवन
कानेपोखरी गाउँपालिका				
१	सामुदायिक भवन होक्लाबारी		२० परिवार	भवन
१	श्री मा वि को खेलमैदान	१.५ विघा	५० परिवार	

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
२	नागरिक आवास क्षेत्र		५० परिवार	भवन ग्राभेल सडक
३	सुकुम्बासी बस्तीको खेलमैदान		५० परिवार	कच्ची बाटो
४	खोरिया खेल मैदान	१ बिघा ५ कठ्ठा	५० परिवार	कच्ची बाटो विजुली
४	माझि सामुदायिक भवन		२० परिवार	
५	क्याम्पस खेल मैदान	२ विघा ५ कठ्ठा	८० परिवार	पिचबाटो बिजुली
५	जहदा खेल मैदान	५ विघा	२०० परिवार	पिचबाटो भवन बिजुली
६	भलुवा महाराज धिमाल ग्रामथान	१ बिघा ८ कठ्ठा	८०० परिवार	पिच बिजुली खानेपानी भवन
६	दहिधाप गोलचौरी		१०० परिवार	
७	२५ बिघे खेलमैदान	२ विघा	५० परिवार	कच्चीबाटो खानेपानी विजुली
	मितेरी युवा क्लब खेल मैदान	१० बिघा	५०० परिवार	ग्राभेल बाटो बिजुली खानेपानी
	शुक्रबारे खेलमैदान	१ बिघा	३० परिवार	ग्राभेल खानेपानी
धनपालथान गाउँपालिका				
२	वडा नं. २ को सामुदायिक भवन		करिब ५००	भवन
जहदा गाउँपालिका				
१	७ वटा विद्यालय र खेलमैदान		९७५ परिवार	भवन
२	८ वटा विद्यालय र खेलमैदान		८०० परिवार	भवन
३	५ वटा विद्यालय र खेलमैदान र २ वटा सामुदायिक भवन		६५० परिवार	भवन
४	३ वटा विद्यालय र २ खुला क्षेत्र		५०० परिवार	भवन
५	६ वटा विद्यालय र खेलमैदान		६५० परिवार	भवन
६	४ वटा विद्यालय र खेलमैदान		४७५ परिवार	भवन
७	३ वटा विद्यालय र खेलमैदान		४०० परिवार	भवन
कटहरी गाउँपालिका				
१	जे एम युवा क्लव		२० परिवार	भवन
	कटहरी फलफूल थोक तथा तरकारी बजार		५० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर धर्मशाला		२० परिवार	भवन
	नारी विकास संघ		२० परिवार	भवन
	मदरसा भवन		१० परिवार	भवन

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
	लक्ष्मी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
२	गनगाईं सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	सुधार समितिको भवन		१० परिवार	भवन
३	शिवमन्दिर धर्मशाला		१० परिवार	भवन
	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	पिछरा बर्ग सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	राजवंशी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	सरस्वती महिला बहुउद्देश्यीय		१० परिवार	भवन
४	कुशवाहा सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	पिछडावर्ग सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	बजरङ्गवली सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	क्रिस्चियन सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
५	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	साँस्कृतिक भवन		१० परिवार	भवन
	बातर सरदार कल्याणकारी		१० परिवार	भवन
६	सहिद स्मृति प्रतिष्ठान		१० परिवार	भवन
	दलित सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
७	मुडियारी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
	वनस्खण्डी सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
ग्रामथान गाउँपालिका				
१	सामुदायिक भवन		१० परिवार	भवन
२	गोपिकृष्ण मणिकर्णिका सा. भवन		१० परिवार	भवन
३	सिद्राहा कालिमन्दिर झसटोल		१० परिवार	भवन
५	भौसावाडी १		१० परिवार	भवन
५	सिताराम सा. भवन गिधनिया -२		१० परिवार	भवन
५	कखरमारी जेष्ठ नागरिक भवन – १		१० परिवार	भवन
५	वोरिया सिमरिया -१		१० परिवार	भवन
बुढीगंगा गाउँपालिका				
१	जेसिज भवन	४ कट्ठा	१०	भवन
२	थारु संग्रहालयको सामुदायिक भवन	४ कट्ठा	५ परिवार	भवन
	काली दुर्गा मन्दिर	१ विघा १० कट्ठा	२० परिवार	भवन
	राज हुत्सन ग्रामथान	२ विघा	२० परिवार	
	बगवन ग्रामथान	१५ कट्ठा	१५ परिवार	

वडा नं.	खुल्ला सुरक्षित स्थान वा सामुदायिक भवनको नाम	क्षेत्रफल	अटाउन सक्ने परिवार	विद्यमान पूर्वाधार
३	खवास राजवंशी सामुदायिक भवन	३ कट्ठा	२० परिवार	भवन
	दिवा आश्रम	१.५ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	खेलमैदान	२ विघा	५० परिवार	
	पालिका स्तरीय अस्पताल परिसर	४ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	ग्रामथान चौर	१० कट्ठा	२० परिवार	
४	सामुदायिक भवन	१-१०-०	५ परिवार	भवन
	मुस्लिम सामुदायिक भवन	०-१-०	२२ परिवार	भवन
	जामे मस्जिद	०-१-१०	५० परिवार	भवन
	खेल मैदान	०-१५-०	५५ परिवार	
	राधाकृष्ण मन्दिर भवन	०-१०-०	२ परिवार	भवन
	ग्रामथान	०-७-०	१५ परिवार	
	मन्दिरको धर्मशाला	०-१-१०	८ परिवार	भवन
५	सिसुवा आ.वि. भवन, हाल बन्द	०-२-०	५० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन, क्लव भवन	०-१-०	१० परिवार	भवन
	पंचभक्ती मस्जिद भवन	०-२-०	५० परिवार	भवन
६	सामुदायिक भवन	१ कट्ठा	१० परिवार	भवन
	सामुदायिक भवन	१५ धुर	१० परिवार	भवन
	रामजानकी मन्दिर	१० धुर	५ परिवार	भवन
	६ नं. वडा कार्यालयको सभाहल		१० परिवार	भवन
	गाउँपालिका अस्पतालदेखि उत्तरको सार्वजनिक जग्गा		१५० परिवार	
७	देवस्थल थान र विद्यालय	०-८-०	२० परिवार	भवन
	पञ्चायत सामुदायिक भवन	०-३-०	२० परिवार	भवन

अनुसुची १७ मोरङ जिल्लामा सुरक्षा निकायसंग रहेका motor Boat / रवर बोट हरुको विवरण

सि.नं.	कार्यालय	सामाग्रीको नाम	संख्या	हाल रहेको स्थान	अवस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	नेपाली सेना	रवर बोट	1	थलाहा ब्यारेक	चालु	सेनानि कृष्ण कुमार कार्की	9841517304
२	नेपाल प्रहरी	रवर बोट	१	जि.प्र.का	चालु	प्र.नि. अभिसेक श्रेष्ठ	9851281768
३	स.प्र.बल नेपाल	Rescue Raft	3	नं. 3 गणमा- 2 सुरक्षा बेश बखरीमा- 1	चालु	सप्रनाउ बिरेन्द्र खनाल	9851126377
जम्मा			५ वटा				

मोरङ जिल्लामा स्थानियतहसंग रहेका motor Boat / रवर बोट हरुको विवरण -

सि.नं.	कार्यालय	सामाग्रीको नाम	संख्या	रहेको स्थान	अवस्था	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	बि.म.न.पा.	motor Boat	1	बिपद स्टोर	चालु	अधिकृत छैठौ कमला निरौला	9849352113
		रवर बोट	1	बिपद स्टोर			
जम्मा			2				

अनुसुची १८ मोरङ जिल्लामा रहेको हेलि प्याडको विवरण :-

(क) विमानस्थल

सि.नं.	विमानस्थलको नाम	जिल्ला	स्थान (वार्ड नं. सहित)	Latitude	Longitude	4 Figure GR	हालको अवस्था	कै.
१	विराटनगर विमानस्थल	मोरङ	वि.म.न.पा. वडा नं. ४	N 26° 29' 00"	E 87° 16' 06"	GR 2729	मौषम अनुकुल भएको अवस्थामा सुचारु	

(ख) हेलिप्याड

सि.नं.	हेलिप्याडको विवरण र सुरक्षा	जिल्ला	स्थान (वार्ड नं. सहित)	Latitude	Longitude	4 Figure GR	Altitude	हेलिप्याडको प्रकार	कै.
१	विराटनगर विमानस्थल (सेना)	मोरङ	वि.म.न.पा. वडा नं. ४ कंचन्वारी	N 26°29'00"	E 87°16'06"	GR 2729	-	एयरपोर्ट हेलिप्याड	
२	गण हे.क्वा. थलाहा सेनाको ब्यारेकमा	मोरङ	कटहरी गा.पा. वडा नं. ६ सेनाको ब्यारेक	N.26°28'47"	E.87°22'03"	GR 3629	-	साधारण	
३	नेपाली सेना सुरक्षा पोष्ट टाडी	मोरङ	मिक्लाजुङ गा.पा. वडा नं. ४ सेनाको ब्यारेक	N.26°45'09"	E.87°36'32"	GR 6059	-	साधारण	

अनुसूची १९ : विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्तः

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत सदस्य संस्था भनिन्छ ।

विषयगत सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन्:

- विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस आदि)का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना गर्न तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- संघीय प्रदेश जिल्ला र स्थानीय तह सरकारी निकाय स्थानीय नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने । यस अन्तरगत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता प्राथमिकता प्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी आपत्कालीन कार्य संबोधन गर्न प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमी कमजोरी पहिचान विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।
- आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकश्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।
- विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरु सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका बारेमा जानकारी राख्दछन र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने।
- विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।
- सूचना संकलन तथा प्रचार प्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।
- विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्यसञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरुलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरुको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने।
- मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने।
- पूर्व निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत संस्थाहरुलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रुपमा जिम्मेवार बनाउने ।
- कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने ।

अनुसूची २० : अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मोरङ जिल्ला शाखा विराटनगरले विपद व्यवस्थापनमा अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका निर्वाह गर्दै आइरहेको छ । अगुवा सहयोगी संस्थाले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित तहमा कार्यरत सवै निकायकावीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछः

- सबै निकाहरुको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समान्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि वैठकहरू सञ्चालन गर्ने ।
- विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्न र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
- प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा समन्वय गर्ने ।
- विगतका अनुभवका आधारमा सफलता चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृयामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरु लगायत अन्य सरोकारवालाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु माझ प्रवाह गर्ने । माथिल्लो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसूची २१ : आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि स्फियर मापदण्ड

आपत्कालीन योजना विपद्को समयमा कार्यान्वयन हुने योजना हो । यस समयमा सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक अवस्था असामान्य रहन्छ । हरेक क्षेत्रमा कठिन परिस्थिति उत्पन्न हुने भएकोले विपद् प्रभावित समुदायको सहयोग गर्दा मानवीय मूल्य र प्रभावितको मौलिक अधिकारमाथि आघात नपुगोस् तथा उनीहरूले सम्मानपूर्वक जीवन निर्वाह गर्न पाउने वातावरण बनोस् भन्ने ध्येयले सहयोगका सन्दर्भमा न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण भएका छन् । स्फियर परियोजनाले निर्धारण गरेका ती मापदण्डलाई नेपाल सरकारबाट समेत अनुमोदन भएको छ । विपद्का समयमा मानवीय सहयोगका निर्धारित न्यूनतम मापदण्डको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनु जरुरी हुन्छ । मानवीय सहयोगका मापदण्डको सङ्क्षिप्त विवरण निम्नअनुसार छः

१ समन्वय, सूचना तथा पूर्वचेतावनी प्रणाली क्षेत्र

- समन्वय बैठक विपद् परेको पहिलो हप्तामा एक दिन बिराएर र दोस्रो हप्ताबाट हप्तामा एक दिन बैठक बस्ने,
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने,
- जोखिममा परेका समूह तथा जनसङ्ख्यालाई न्यायोचित रूपमा उद्धार सामाग्रीको वितरण तथा सहयोग गर्ने,

- अवस्था तथा आवश्यकताको आधारमा रहेर मीरा (MIRA) टिम परिचालन गर्ने,
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन तयार गर्ने । क्रमशः आवश्यकताअनुसार हरेक २ दिन तथा साप्ताहिक रूपमा निरन्तरता दिने,
- २४ घण्टाभित्र सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन,
- विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय पार्न प्रयास गर्ने,
- समन्वय तथा शिबिर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने, प्रतिवेदन तयार गरी सबैलाई जानकारी गराउने ।

२ खाद्य क्षेत्रः

प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच देहायका वस्तुमा हुनेछः

१) प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्यूनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खाद्यसामाग्रीको व्यवस्था,

२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरक (Complementary) को रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पूरकको रूपमा उपलब्ध गराउने र

३) निश्चित समूहका व्यक्तिको (साना केटाकेटी, एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकता पूरा गर्न सामान्य खाद्यान्नको अतिरिक्त परिपूरक खाद्यसामाग्रीको व्यवस्था ।

मापदण्डबमोजिमको खाद्यान्न सूची (Kit)

नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले प्रकोप पूर्वतयारी सञ्जाल नेपालको समन्वयमा स्फियर मापदण्डअनुरूप सिफारिस गरेको खाद्यान्नको सूची निम्नअनुसार रहेको छः

चामल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम,

दाल – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम

वनस्पति तेल –प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि.,

नुन – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम

स्थानीय परिस्थितिबमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनु पर्छ । सुरुमा घरायसी स्तरमा गरिने वितरण र अन्तिम लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा वितरण गरिनु पर्छ ।

३ आवास तथा गैरखाद्य सामाग्री र शिबिर व्यवस्थापन

१. औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छाना भएको क्षेत्र उपलब्ध छ,
२. औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४x५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामाग्री,
३. कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच,
४. दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा,
५. महिला, केटी, पुरूष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइसम्बन्धी सामाग्रीको आपूर्ति भएको छ,

६. मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामाग्री छः (एक सेट भाँडा),
७. शिबिर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति,
८. शिबिर स्थापना गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फियरको
मापदण्डअनुसार हुनु पर्ने,
९. विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत गर्ने,
१०.शिबिरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै सांस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखे,
११.शिबिर स्थापना गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको अभिलेख हेर्ने वा अभ्यास बुझ्ने,
१२.सरकारी निकायहरू, नागरिक समाज, स्थानीय निकाय तथा सरोकारवाला समूहसँगको परामर्शमा शिबिरको स्थापना गर्ने।

४ खानेपानी तथा सरसफाईः

१. पहाडी जिल्लाहरूमा विपद्पछि पहिलो हप्तासम्म पाइपद्वारा अथवा जिल्ला सदरमुकामको खानेपानी योजनासँग सम्बन्ध कायम गरी खानेपानी भण्डारण गरिने ट्याङ्कीद्वारा र तराईका जिल्लाहरूमा प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी
उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने,
२. शिबिरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने ट्याब्लेट (Tablets) अथवा वाटरगार्ड (Water Guard) उपलब्ध गराउने,
३. शिबिरमा बसोवास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाइ एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सङ्ख्या बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने,
४. शिबिरमा बसोवास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साझेदार गैरसरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्यसम्बन्धी सामाग्रीको कीट (Kits) वितरण गर्ने र स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने,
५. एकरूपताका लागि जिल्ला आपत्कालीन योजनालाई राष्ट्रिय आपत्कालीन योजनासँग मेल खाने गरी तयार तथा सुधार पार्ने ।

५ स्वास्थ्य तथा पोषणः

- प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी (Health surveillance) सुरु हुन्छ,

- सामुदायिक स्तरमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै सङ्ख्यामा गम्भीर बिरामीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ,
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral centres) मा केन्द्रहरूमा पुग्नका निमित्त बिरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रबन्ध गरिनेछ ।

६ शिक्षाः

- विपद्को घटना घटेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी पूर्वाधार र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका अवस्थाका बारेमा द्रूत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने,
- शिक्षा विकास तथा समान्वय ईकाईं र स्थानीय तहको क्षेत्रगत सदस्यहरू सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परामर्शमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बालबालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ पहिचान गर्ने,
- सम्भव भएसम्म यथाशक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्डबमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित, विद्यालय जाने बालबालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिक्ने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित स्थान स्थापना गर्ने,
- विद्यालयहरू पुनःखोल्ने, सिकाई सामाग्रीहरु उपलब्ध गराउने, शिक्षण सिकाईलाइ मनोरञ्जनात्मक एवं प्रभावकारी बनाई पठनपाठन कार्यलाई निरन्तरता दिई विद्यालय शिक्षालाई पहिलेकै अवस्थामा ल्याउने,
- विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिक्ने ठाउँमा भर्ना गरिएका छन् अथवा तिनको शिक्षाका लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- प्रभावित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनलाई समावेश गर्दै लैजाने ।

७ संरक्षणः

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उल्लङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने,
- विभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडि पारिएका समूहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने,
- साझेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने,
- बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने,
- शिक्षा तथा संरक्षणसम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनोसामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने,
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बालबालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने,
- बिछोडिएका तथा परिवार साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साझेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने,

- परिवारबाट बिछोडिएका तथा साथ नभएका बालबालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तैः परिवार नभएका, वृद्ध, अपाङ्ग तथा दीर्घ रोगबाट प्रभावित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने (बास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था),
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने,
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने,
- शिबिर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

अनुसूची २२: विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम

नेपाल सरकार

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

फारम भर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरुः

१. एउटा वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ ।

२. विपद् भएको ० देखि २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिकाको वडा अध्यक्ष, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा फारम भरिने छ ।

३. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सूचनादाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फारम भरिने छ ।

४.यदि अस्पष्ट सूचनाहरु प्राप्त भएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीबाट उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भरिने छ ।

५. आवश्यक सेवाहरुको लेखाजोखा गर्न प्रभावित संख्या अनुमान गरिने छ ।

६. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्यमा उल्लेख गरिने छ ।

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

Initial Rapid Assessment Form (IRA)

विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन, २०७२ (प्रथम संसोधन, २०७८) सँग सम्बन्धित

१. घटनास्थलको जानकारी

प्रदेशको नामः	जिल्लाको नामः	गाउँ/ नगरपालिकाको नामः
वडा नम्बरः	टोलः	सूचना संकलन मिति (गते/ महिला/साल):

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपद्को प्रकार	घटना घटेको मिति गते/ महिला/साल	घटना घटेको समय (घण्टा/मिनेट)

मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकुल
जिल्ला सदरमुकामबाट अनुमानित दूरी (किमि)	पालिका सदरमुकामबाट अनुमानित दूरी (किमि)

मृतक संख्या	बेपत्ता संख्या	घाइते संख्या	जम्मा प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	जम्मा विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला :	महिला :	महिला :		
पुरुष :	पुरुष :	पुरुष :		
बालबालिका :	बालबालिका :	बालबालिका :		
अन्य:	अन्य:	अन्य:		
जम्मा :	जम्मा :	जम्मा :		

खोज तथा उद्धारको अवस्था	☐ भइरहेको ☐ उद्धार संख्या ☐ नभएको

विस्थापितहरु हाल बसिरहेको ठाउँ/संरचना	☐ मानवीय सहायता स्थल: संख्या ☐ सामुदायिक खुल्ला स्थान: संख्या ☐ विद्यालय संख्या: ☐ सार्वजनिक भवन संख्या: .... ☐ सडक छेउ वा सडक माथि: ☐ या वन क्षेत्र: संख्या ☐ आफन्त/छिमेकी: संख्या ☐ अन्य: (उल्लेख गर्ने) संख्या:	

अहिले प्रभावित स्थानसम्म आवतजावतको अवस्था	☐ ठीक छ ☐ कठिन छ ☐ बन्द छ	सामान्य अवस्थामा यातायातको पहुँच ☐ छ ☐ छैन	सवारी साधन/यातायात सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको

नजिकै चालु हेलीप्याडको अवस्था ☐ चालु ☐ अवरुद्ध ☐ छैन	
सञ्चार सेवा	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
विद्युत सेवा उपलब्ध	☐ अवरुद्ध भएको ☐ अवरुद्ध नभएको
प्रभावित परिवारको सञ्चित खाद्य सामाग्री	☐ क्षति भएको (घरधुरी संख्या) .... ☐ क्षति नभएको (घरधुरी संख्या) ....
स्वास्थ्य सेवा	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या ....) तत्काल उपचारका लागि स्थानान्तरण गर्नुपर्ने भएमा, संख्या ....
सञ्चालित स्वास्थ्य सेवाकोलागि आवश्यक औषधी	☐ उपलब्ध छ ☐ पर्याप्त छैन
विद्यालय	☐ सञ्चालनमा भएको (संख्या ....) ☐ सञ्चालनमा नभएको (संख्या ....) ☐ प्रभावित विद्यार्थीहरुको संख्याः ....
खानेपानीको आपूर्ती	☐ सुचारु (पर्याप्त) (संख्या) ☐ अपर्याप्त (संख्या) प्रभावित घरधुरी संख्याः.........
भौतिक संरचना	
निजी घर	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
सरकारी कार्यालय/भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)

सामुदायिक भवन	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
कृषि बालीको क्षति	☐ क्षति (अनुमानित क्षेत्रफल ....) (विघा/रोपनी)
पशु चौपाया क्षति	☐ (अनुमानित संख्या ....)
पंक्षी क्षति	(अनुमानित संख्या ....)
अन्य क्षति	☐ पूर्ण क्षति (संख्या ....) ☐ आँशिक क्षति (संख्या ....)
फोहोर मैलाको व्यवस्थापनको अवस्था कस्तो छ ?	☐ सामान्य छ ☐ महामारीको सम्भावना छ
शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ सामान्य ☐ थप व्यवस्था गर्नुपर्छ (घरधुरी संख्या................)

विशेष आवश्यकता (Special Requirement) भएका प्रभावितहरुको अनुमानित संख्या	
गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरुको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु (मर्यादा सामाग्री (Dignity Kit)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
५ वर्ष सम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामाग्रीहरु	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्याः.........
५ वर्षभन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामाग्रीहरु (जस्तैः शैक्षिक तथा बालमैत्री स्थल (Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
जेष्ठ नागरिकहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
अपाङ्गता भएकाहरुका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्याः ....
असहाय/अशक्त विरामीको संख्याः	

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह संघसंस्था निकायको नाम	
राहत वितरण गरिएका सामाग्रीहरुको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि)	
नगद/राहत वितरण गर्ने तह/संघसंस्था/ निकायको नामः	
राहत (नगद/राहत सामाग्री) पाउने परिवार संख्याः	
राहत (नगद/राहत सामाग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्याः	

४. **तत्काल गर्नुपर्ने**

स्थानान्तरण गर्न	☐ आवश्यक पर्ने संख्या .... ☐ आवश्यक नपर्ने	
खाद्य तथा गैरखाद्य सामाग्री	परिवार (Family) टेण्ट ☐ परिवार संख्या........... ☐ त्रिपाल संख्या........... ☐ गुन्द्री (म्याट्रेस) संख्या...... ☐ पि फाम संख्या........... ☐ कम्बल संख्या ☐ कपडा संख्या ☐ भाडाकुँडा संख्या ☐ Hygiene Kit संख्याः ☐ चर्पी संख्या	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नुन, तेल) परिमाण .... कति जना ☐ तयारी खाना (दालमोठ ☐ चिउरा भुजा चाउचाउ ☐ विस्कुट) कतिजना ...... ☐ पिउने पानी अन्य

प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि	☐ भएको ☐ नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या ....
लैङ्गिक हिंसा यौन हिंसा	☐ भएको ☐ नभएको भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या ....
चोरी लुटपाट	☐ भएको ☐ नभएको ☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न उपयुक्त अवस्था	☐ छ ☐ छैन

५. **सूचना संकलकहरुको विवरण**

क्र सं	नाम, थर	पद/संस्था	सम्पर्क नम्बर	सूचना संकलन गरेको समयावधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.	टोली प्रमुख				
२.	सदस्य				
३.	सदस्य				

टोलीको थप टिप्पणी (Additional Observation) :

....
....
....
....
....
....

सन्दर्भ सामाग्रीहरु

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना (मोरङ २०६७) अद्यावधिक २०८२,
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०८१)
- स्थानीय तहहरुसंग परामर्श कार्यशालाहरु
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यालय प्रमुखहरुको कार्यशालाहरु
- सरोकारवाला कार्यालय र संघसंस्थाहरुमा भएका तथ्याङ्क तथा अभिलेखहरु,
- स्थानीय तहका तथ्याङ्कहरु, टेलिफोन वार्ता र अन्तरकृया
- सिमुलेशन र समीक्षा

धन्यवाद !